

TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2029

Lestijärven kunta

Sisällys

Kunnanjohtajan katsaus.....	7
1 Talousarvion yleisperustelut	8
1.1 Kuntastrategia	8
1.2 Toimintaympäristön kuvaus.....	10
1.2.1 Väestökehitys	11
1.2.2 Työllisyystilanne.....	11
1.2.3 Asuntotilanne	12
1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne vuonna 2025	13
1.2.5 Kuntatalous vuonna 2025	13
1.2.6 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät	15
1.2.7 Lestijärven talous vuonna 2025	15
1.2.8 Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö ja lainsäädäntömuutokset	16
1.2.9 Ympäristöasiat	17
1.3 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	17
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	18
1.5 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet.....	19
1.6 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset.....	20
2. Kunnan hallinto	21
2.1 Valtuusto	21
2.2 Keskusvaalilautakunta.....	21
2.3 Tarkastuslautakunta	21
2.4 Kunnanhallitus.....	21
2.5 Lautakunnat	21
2.6 Vaikuttamistoimielimet.....	21
3 Kunnan organisaatorakenne ja henkilöstöpolitiikka	23
3.1 Muutokset kunnan organisaatorakenteessa vuodelle 2025.....	23

3.2 Henkilöstöpolitiikka.....	23
4 Käyttötalousosan talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2029 .	25
10 Yleishallinto	25
Yleishallinnon toimialan tuloarviot ja määrärahat	28
110 Vaalit.....	28
Vaalien tuloarviot ja määrärahat.....	28
120 Kunnan yleinen hallinto.....	28
Kunnan yleisen hallinnon tuloarviot ja määrärahat.....	29
130 Keskushallinto.....	29
Keskushallinnon tuloarviot ja määrärahat	29
140 Vaikuttamistoimielimet	30
Vaikuttamistoimielimien tuloarviot ja määrärahat	30
150 Jaokset, toimikunnat ja työryhmät.....	30
Jaokset, toimikunnat ja työryhmät tuloarviot ja määrärahat	31
160 Viestintä ja markkinointi	31
Viestintä ja markkinointi tuloarviot ja määrärahat.....	31
170 Työllisyyspalvelut.....	31
Työllisyyspalveluiden tuloarviot ja määrärahat.....	32
180 Varautuminen ja valmius	32
Varautumien ja valmius tuloarviot ja määrärahat	32
30 Sivistystoimi	33
Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat	33
310 Sivistystoimen hallinto	33
Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat	34
320 Esiopetus.....	35
Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat.....	35
330 Perusopetus.....	35
Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat.....	37
340 Muu opetus- ja sivistystyö.....	37
Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat.....	37

350 Varhaiskasvatus	37
Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat	38
360 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta.....	39
Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat.....	40
370 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö.....	40
Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat	42
380 HYTE-toiminta	42
HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat	42
390 Sivistystoimen hankkeet	42
Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat	43
40 Tekninen toimi.....	44
Teknisen toimen toimialan tuloarviot ja määrärahat	45
410 Teknisen toimen hallinto	45
Teknisen toimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat	45
420 Kaavoitus.....	46
Kaavoituksen tuloarviot ja määrärahat.....	46
430 Rakennusvalvonta	46
Rakennusvalvonnan tuloarviot ja määrärahat	46
440 Ympäristöpalvelut	46
Ympäristöpalveluiden tuloarviot ja määrärahat	47
450 Alueiden kunnossapito.....	47
Alueiden kunnossapidon tuloarviot ja määrärahat	48
460 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut	48
Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tuloarviot ja määrärahat	48
470 Ympäristöterveydenhuolto	48
Ympäristöterveydenhuollon tuloarviot ja määrärahat	48
480 Väestönsuojelu	49
Väestönsuojelun tuloarviot ja määrärahat	49
50 Elinkeinopalvelut	50
Elinkeinopalveluiden toimialan tuloarviot ja määrärahat.....	50
510 Elinkeinopalvelut.....	50

Elinkeinopalveluiden tuloarviot ja määrärahat	51
520 Lakisääteiset palvelut	51
Lakisääteisten palveluiden tuloarviot ja määrärahat	51
60 Liiketoiminta	52
Liiketoiminnan tuloarviot ja määrärahat	52
610 Vesihuolto	53
Vesihuollon tuloarviot ja määrärahat	53
620 Kiinteistönhoito	53
Kiinteistönhoidon tuloarviot ja määrärahat	53
630 Tilavuokrauspalvelut	53
Tilavuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat	54
640 Asuntovuokrauspalvelut	54
Asuntovuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat	54
650 Metsätalous	54
Metsätalouden tuloarviot ja määrärahat	54
660 Maaomaisuus	55
Maaomaisuuden tuloarviot ja määrärahat	55
70 Seutukunta	56
A-osa: Seudun kehittämisen tilannekuva ja painopisteet	56
B-osa: Seutuorganisaation oma toiminta	61
Seutukunnan tuloarviot ja määrärahat	67
IV Toiminta-alueiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä tarvittavat resurssit vuodelle 2024	68
80 Maaseututoimi	91
Maaseututoimen tuloarviot ja määrärahat	91
5 Tuloslaskelmaosa	92
5.1 Tuloslaskelma	95
5.2 Tuloslaskelma ilman seutukuntaa ja maaseututoimea	96
5.3 Tuloslaskelma (sis. sisäiset tilit)	97
6 Investointiosa	98

7 Rahoitusosa.....	100
7.1 Rahoituslaskelma.....	102
8 Muut eriytetyt laskelmat	103
8.1 Vesi- ja viemärlaitos	103
8.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma	104
9 Tytäryhtiöiden talousarviot vuodelle 2025.....	105
9.1 Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit	105
9.2 Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo.....	106
9.3 Lestijärven kunnan Yhteisökehitys Oy (LYK)	107

Kunnanjohtajan katsaus

Suomen kunnat laativat talousarvioitaan jälleen erittäin epävakaassa toimintaympäristössä. Globaali toimintaympäristö on jännitteinen, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu jo kolmatta vuotta. Olemme todistaneet viime vuosina, että Suomen kunnat eivät ole turvassa maailmanlaajuisten ilmiöiden heijastusvaikutuksista, kuten sodan myötä kiihtyneeltä inflaatiolta ja korkomarkkinoiden voimakkailta heilahteluilta.

Ensi vuosi on kunnissa jälleen suuren rakenteellisen muutoksen vuosi. Vajaa kaksi vuotta sitten maaliin saatu valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus saa peräänsä toisen suuren hallinnollisen uudistuksen – työvoimapalveluiden siirron valtiolta kuntiin. Vuoteen 2025 mahtuu myös ensimmäistä kertaa yhtä aikaa järjestettävät kunta- ja aluevaalit.

Syyskuussa 2024 Valtiovarainministeriö asetti Lestijärven kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävän on tehdä Kuntalaissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Arviointiryhmän toimikausi on 5.9.2024- 31.1.2025, jonka jälkeen ministeriö antaa ehdotuksen toimenpiteistä kunnanvaltuustolle.

Lestijärven kunnan talousarviota vuodelle 2025 on valmisteltu syksyn aikana kunnan toimialoilla ja yhdessä luottamushenkilöiden kanssa. Kunnanhallitus on käsitellyt kunnanjohtajan esitystä vuoden 2025 talousarvioksi kokouksessaan 20.11. ja kunnanvaltuuston käsittelyssä talousarvio on torstaina 19.12.

Lestijärven kunnan talouden tasapainottamisohjelmaa on pohdittu laajalla pohjalla ja se hyväksyttiin ensimmäisen kerran valtuustossa joulukuussa 2021 ja viimeisimmät muutokset on viety valtuustoon lokakuussa 2024. Säästötoimet on huomioitu vuoden 2025 talousarvioon.

Talousarviota on laadittu vaikeista lähtökohdista ja talousarvion tasapainottaminen on näyttänyt jo tehdyistä toimista huolimatta erittäin hankalalta. On selvää, että kunnan toiminnan laajuutta ja laatua on sopeutettava siten, että tulevaisuudessa talous saadaan tasapainoon.

Talouden tiukkuudesta johtuen meidän on yhdessä harkittava entistäkin tarkemmin mitä palveluita tuotamme, millä tavalla ja minkälaisella palvelutasolla palveluita järjestetään tai voidaan jostain luopua. Myös investointitaso on pidettävä seuraavat vuodet erittäin maltillisena, jotta niin rahoitusmenot kuin kokonaislainamääräkin saadaan kestäväälle tasolle.

Tehdään tulevanakin vuonna yhdessä työtä entistä viihtyisämmän, ja historiaa unohtamatta, uudistuvan Lestijärven puolesta.

Lopuksi haluan kiittää koko organisaatiota ja luottamushenkilöitä vuoden 2025 talousarvion valmistelusta. Talousarviokeskustelu on ollut haastavaa, mutta samalla eteenpäin katsovaa ja yhteisymmärrystä etsivää.

Tulevaisuuteen luottavaisesti katsoen,

Päivi Rautio, kunnanjohtaja

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kuntastrategia

Lestijärven kuntastrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa 22.6.2022 § 32. Kuntastrategia perustuu arvioon kunnan nykytilanteesta sekä näkemykseen kunnan tulevaisuudesta ja toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista.

Lestijärven kunnan missio on, että Lestijärvi on tyytyväisten, hyvinvoivien ihmisten kunta. Kunnan visio vuoteen 2035 on, että Lestijärvi on vakavarainen, arjen luksusta tarjoava luonnonläheinen, pieni ja idyllinen kunta laadukkaine kuntalaisten palveluineen.

Strategiassa on määritelty neljä strategista tavoitetta vuosille 2022–2025, joissa kunnan tulee onnistua, jotta visio ja missio saavutetaan. Näitä tavoitteita ovat

- Kuntalaisten perustarpeisiin ja hyvinvointiin panostetaan
- Talous on saatu tasapainoon ja kuntatalous kestävälle tasolle
- Asukasluvun väheneminen on pysähtynyt
- Kunnan tunnettuus ja yhteisöllisyys on lisääntynyt

Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi on määritelty kriittisiä menestystekijöitä, joissa kunnan tulee onnistua. Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen edellyttää, että kuntalaisille on tarjolla laadukkaat palvelut omassa kunnassa. Hyväkuntoisia asuntoja on riittävästi ja osa asunnoista on esteettömiä. Kuntalaisilla on hyvät mahdollisuudet hyvinvoinnin edistämiseen. Hyvinvointipalvelut ovat mielenkiintoa ja innostusta herättäviä.

Talouden tasapainon ja kestäväen kuntatalouden edellytys on, että kunnan velkaantuminen on hallittua ja kunnan talous on toteutunut taloussuunnitelman mukaisesti tai sitä paremmin ja vähintään osasta talouden sopeuttamissuunnitelman säästötoimenpiteistä on voitu luopua vuoteen 2025 mennessä. Kunnan taloudellista toimintaa on kehitetty nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi.

Kunnan tärkein voimavara on henkilöstö. Henkilöstöllä on hyvät työn teon edellytykset, työilmapiiri on avoin, luottavainen ja kannustava ja työhyvinvointi koetaan hyväksi. Kunnalla on toimiva organisaatiomalli ja tarvittavat ohjeistukset.

Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen edellyttää, että kunta tekee aktiivisesti työtä asukasluvun vähenemisen pysäyttämisen eteen. Kunnan perusasiat on saatu kuntoon. Kuntamarkkinointi perustuu kunnan markkinointisuunnitelmaan. Lestijärven veto- ja pitovoimatekijät on uudistettu. Kuntalaiskyselyitä toteutetaan suunnitelmallisesti ja kyselyistä saatavaa tietoa käytetään kunnan toiminnan kehittämiseen.

Turvallisen elinympäristön eteen on nähty vaivaa ja Lestijärvi koetaan edelleen turvallisena paikkana elää, asua ja yrittää. Kaavoitukseen on löydetty toimivia ratkaisuja niin

omakotitalo- kuin vapaa-ajan asumiseen, sekä yritystoimintaa tukemaan. Hyvät tietoliikenneyhteydet tukevat kuntalaisten, mökkiläisten ja yrittäjien tarpeita.

Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseen pyritään kunnan brändäyksellä sekä laadukkaalla viestinnällä. Lestijärven kunnan brändi perustuu sekä aiempien että uusien tunnettuustekijöiden brändäämiseen. Lestijärvellä on käytössä markkinointisuunnitelma ja viestintäsuunnitelma. Kuntaa tehdään tunnetuksi laadukkaan viestinnän kautta. Kunnan kohteet ovat hyvin esillä kuntalaisille ja matkailijoille ja matkailualan elinkeinoja edistetään.

Kuntastrategia ohjaa kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimista. Hallintokunnat ja kunnanhallitus laativat toimenpideohjelman vuosittain talousarvion ja -suunnitelman pohjaksi. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Yli toimialojen yltävät kuntastrategian tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: 1. Palvelut	Palvelut parantuvat tai pysyvät vähintään samalla tasolla	Palveluiden pysyvyys, aukioloajat	1 uusi yrittäjä
	Kunta ajaa etuaan hyvinvointialuemuutoksessa siten, että Kotipirtin, terveyskeskuksen ja palo- ja pelastustoimen palvelut säilyvät kunnassa	Kotipirtin asukasmäärä, Terveyskeskuksen palvelutaso, Palo- ja pelastustoimen toiminta ja kalusto pysynyt kunnassa	Kotipirtin käyttöaste 100 % Terveyskeskuksessa lääkäri 2 pv/vk
2. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen innostaminen	Kunnassa tuetaan terveellisiä elämäntapoja ja kunnassa on ehkäisevän päihdetyön suunnitelma		
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai sitä parempi	Toimintatuotot/toimintakulut Vuosikate, €/asukas Vuosikate, % poistoista Talousarvion toteuma-% Kertynyt yli- /alijäämä	> 33 % > 0 > 0 ≤ 100 > 0
	Kriisikuntakriteerit eivät täyty	Konsernitaseen alijäämä Konsernin vuosikate Kunnan tuloveroprosentti Konsernin lainamäärä/asukas Konsernin suhteellinen velkaantuminen	< 500 €/asukas positiivinen = kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-% < 50 % suurempi kuin kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä alle 50 %
2. Velkaantuminen on hallittua	Velkaa nostettu enintään ennakoitu määrä	Lainan nostot vs. talousarvion rahoitusosa Lainakanta, €/asukas Lainanhoitokate Omavaraisuusaste, %	≤ 100 % Lainakanta < 15 000 €/asukas Lainanhoitokate > 1 > 50 %
	Lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten lainojen suhde on kestävä	Lyhytaikaiset lainat vs. pitkäaikaiset	< 30 %

		keskimääräinen korkotaso	
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Lestijärvellä on veto- ja pitovoimapaketti, jossa on uudelleen arvioitu ne toimet ja taloudelliset satsaukset, joilla kunta ylläpitää veto- ja pitovoimaa.	Valmiusaste	Valmis 31.12.2025
	Kahvitilaisuudet vuoden aikana kuntaan muuttaneille, kunnan toiminnan esittely ja kuntaan tervetulleeksi toivottaminen	osallistujamäärä	> 50 % kuntaan muuttaneista
	Kuntaan töihin valittaville tietoa kunnan tonteista ja asuntotarjonnasta	kontaktien määrä kunnassa asuvat työntekijät, % kaikista työntekijöistä	100 % töihin tulevista yli 50 %
2. Turvallisuus	Lestillä on turvallista elää	Läpikulkeva arvo, kuntalaiskysely	1/vuosi
	Säilytetään pienen kunnan positiivinen yhteisöllisyys	Läpikulkeva arvo, kuntalaiskysely	1/vuosi
	Huolehditaan psykologisesta turvallisuudesta		

Uuden kuntastrategian laatiminen käynnistetään syksyllä 2025 uuden valtuuston aloitettua toimintansa.

1.2 Toimintaympäristön kuvaus

Lestijärven kunta on manner-Suomen pienin kunta. Lestijärven kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan ja rajoittuu pohjoisessa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja idässä Keski-Suomen maakuntaan. Lestijärven kokonaispinta-ala on 558,9 km². Kolmannes kunnan pinta-alasta on suota ja puolet koko kunnan maapinta-alasta on Metsähallituksen omistuksessa.

Lestijärven kunta on perustettu vuonna 1868 ja kunnassa sijaitsee Keski-Pohjanmaan maakuntajärvi, Lestijärvi.

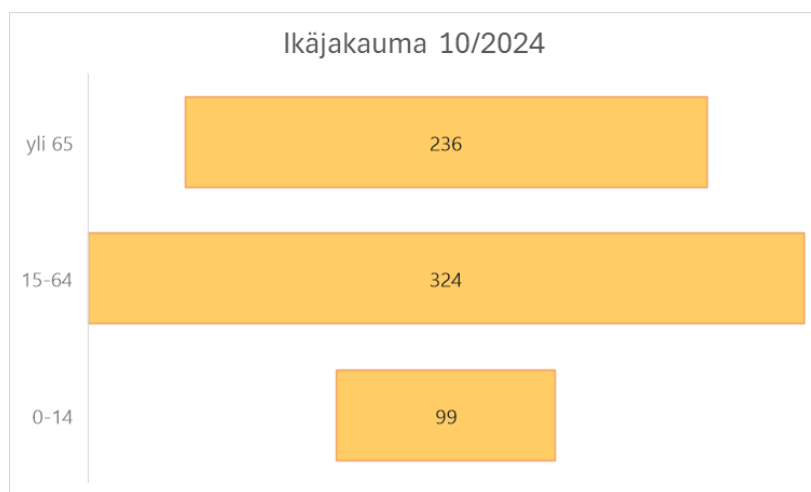
Lestijärvellä on runsaat sora- ja hiekkavarannot sekä pohjavesivarat. Lähialueella olevat energiahankkeet ja niihin liittyvä kaivostoiminta mahdollistavat toteutuessaan Lestijärven ja koko Kaustisen seutukunnan vahvan kasvun ja kehityksen. Lestijärvelle rakentuu Manner-Suomen suurin maatuulivoimapuisto. Hanke käsittää 69 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu kokonaisteho on 455,4 megawattia. Valmistuttuaan tuulipuiston vuosittainen energiantuotanto on yli 1,3 terawattituntia, joka vastaa noin 280 000 kotitalouden vuosittaista sähkönkulutusta (5 000 KWh/ kotitalous) tai noin kahta prosenttia koko Suomen vuoden 2020 sähköntuotannosta.

1.2.1 Väestökehitys

Lestijärven kunnan asukasluku oli vuoden 2023 lopussa 682. Väkiluku on ollut laskeva aina vuodesta 1996. Ennakkotiedon (10/2024) mukaan Lestijärven väkiluku oli 659 eli se on laskenut 3,4 %. Väestöstä 53,9 % on miehiä ja 46,1 % naisia.

Koko Keski-Pohjanmaan väkiluku oli 67 725 ja Kaustisen seutukunnan 14 093. Väkiluku on seutukunnassa laskenut vuoden takaisesta 0,70 %.

Kuntien saamiin valtionosuuksiin vaikuttaa keskeisesti asukkaiden ikärakenne. Suurimmat valtionosuudet maksetaan alle 15 vuotiaista ja yli 85 vuotiaista. Lokakuun ennakkotietojen mukaan Lestijärvellä oli 0–14-vuotiaita 15 %, 15–64-vuotiaita 49 % ja yli 65-vuotiaita 36 % väestöstä.

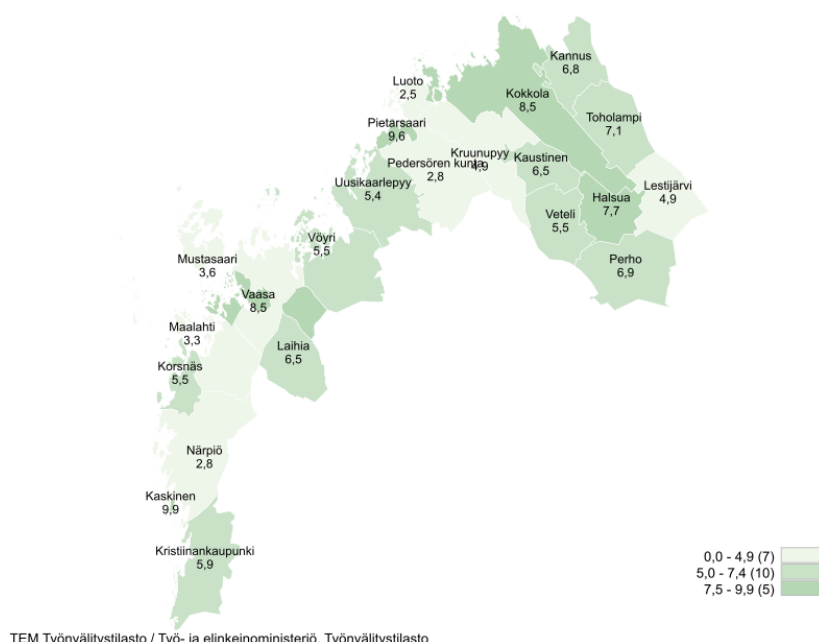

Kuva 1 Ikäjakauma

1.2.2 Työllisyystilanne

Pohjanmaan ELY-keskusalueella oli lokakuun lopussa yhteensä 7 856 työtöntä työnhakijaa. Se on 930 enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja 290 enemmän kuin syyskuussa 2024. Työttömien työnhakijoiden osuus kaikesta työvoimasta oli Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella 6,9 %.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Kuva 2 Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

Lestijärvellä työttömien työnhakijoiden osuus kaikesta työvoimasta oli 2024 vuoden lokakuun lopussa 4,9 %. Työttömien työnhakijoiden määrä oli vähentynyt edellisvuoden lokakuuhun verrattaessa 24 % eli 4 henkilöllä.

	Lokakuu 2024	Syyskuu 2024	Lokakuu 2023	Muutos 10/2024 ja 10/2023	%	Työttömistä työnhakijoista lomautetut	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta
Lestijärvi	13	11	17	-4	-24		4,9 %

Kuva 3 Lestijärven työllisyystilanne 31.10.2024

1.2.3 Asuntotilanne

Kunnalla on hallinnoitavana neljä omaa rivitalokiinteistöä, joissa on yhteensä 38 asuntoa.

Asuntojen vuokrausaste 11/2024 on seuraava:

	Vuokrausaste	Taloudellinen käyttöaste
Kotipelto	79 %	77 %
Hopearanta	100 %	100 %
Palvelutalo	17 %	19 %
Palola	50 %	21 %

Talousarviokaudelle ei ole suunnitteilla asuntojen uudisrakentamista.

1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne vuonna 2025

Talouden taantuma on väistymässä, ja kasvu käynnistyy vähitellen. Julkinen talous pysyy kuitenkin alijäämäisenä, ja velka kasvaa edelleen. Vuonna 2025 BKT:n arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia ja 2026 vuonna 1,5 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen kasvu vahvistuu, kun inflaatio hidastuu ja korot alenevat. Investoinnit kasvavat, kun rakentaminen toipuu jyrkästä laskusta ja energiasiirtymään sekä turvallisuuteen liittyvät investoinnit lisääntyvät. Hallituksen toimet julkisen talouden vahvistamiseksi nostavat hintoja, vähentävät kotimaista kysyntää ja hidastavat talouden kasvua vuosina 2025 ja 2026.

Työllisyys kääntyy uudelleen kasvuun, kun talous toipuu ja hallituksen työllisyystoimet sekä maahanmuutto lisäävät työvoiman tarjontaa. Vuoteen 2026 mennessä työllisyys kasvaa noin prosentin vuosittain, ja 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 73,9 prosenttiin. Vuonna 2026 työttömyysaste alenee 6,9 prosenttiin.

Talouden toipuessa taantumasta julkisen talouden alijäämät alkavat vähitellen pienentyä. Lisäksi hallituksen ohjelmassaan ja kehysriihen yhteydessä päättämät toimet vahvistavat julkista taloutta. Julkisen talouden alijäämän ennustetaan ensi vuonna olevan 3,1 prosenttia ja 2026 vuonna 2,6 prosenttia.

Valtionhallinnon ja paikallishallinnon pienevät alijäämät ja talouskasvu hidastavat velkasuhteen kasvua vuodesta 2025 eteenpäin, vaikka velkasuhteen kasvu jatkuukin läpi koko ennustejakson.

1.2.5 Kuntatalous vuonna 2025

Hallitusohjelma sisältää monia kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Lisäksi jatketaan kiinteistöverouudistusta, jonka päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallitusohjelman ja hallituksen julkisen talouden suunnitelman päätösten mukaisesti kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan myös kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä tai kuntien maksutuloja lisäämällä.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Samassa yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Työttömän osallistuminen työllistymistä edistävään palveluun ei jatkossa enää katkaise kunnan vastuuta työttömyysetuuden rahoituksesta. Uusiin ja laajeneviin

tehtäviin myönnetään täysimääräinen valtionosuusrahoitus. Lestijärven kunnalle valtionosuuksissa myönnetty TE-palveluiden rahoitus on vuodelle 2025 arviolta 48 721 euroa.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Kuntatalouden toimintamenoja kasvattaa vuosina 2025–2028 etenkin hintojen nousu. Koulutuksen palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pientymisen vuoksi, mikä pitää toimintamenojen volyymikasvun negatiivisena. Koulutuksen palvelutarpeen lasku ja pienenevä rahoitus haastavat kuntia, joissa lapsi- ja nuorisoikäluokat pienenevät, toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen.

Kuntatalouden toimintatulot kasvavat painelaskelmassa keskimäärin prosentin vuodessa vuosina 2025–2028. Verotulot säilyvät kuntahallinnon merkittävimpänä tulolähteenä siitä huolimatta, että ne sote-uudistuksen seurauksena likimain puolittuivat.

Kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,5 mrd. euroa vuonna 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,5 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset 0,5 mrd. euroa ja muut valtionavut 0,5 mrd. euroa. Kehyskauden lopussa vuonna 2028 valtionavut ovat noin 5,6 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuuksien osuus on 4,5 mrd. euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla valtionavustusten tasoa alennetaan hallitusohjelman ja hallituksen lisäsopeutuspäätösten mukaisesti asteittain yhteensä 75 milj. euroa vuonna 2025 ja 150 milj. euroa vuodesta 2026 lukien.

Kuntatalouden vuosikate heikkenee edelleen vuonna 2025 ja vuosikate on vuosina 2025–2027 noin 2,8 mrd. euroa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvaa toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna vuonna 2025 jo noin -1,6 mrd. euroon. Vuosina 2026 ja 2027 toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen hieman: -1,8 mrd. euroon vuonna 2026 ja -2,0 mrd. euroon vuonna 2027.

Vuosikatteet eivät riitä kehysvuosina poistoihin tai nettoinvestointeihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainakanta oli noin 19,6 mrd. euroa. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat kasvattavat lainakannan 26,8 mrd. euroon vuonna 2028.

Koko maan tasolla tarkasteltuna laskennallinen paine veroprosentin korotukseen kasvaa selvästi tarkastelukauden aikana, mutta tasoittuu kehyskauden loppua kohden mentäessä maltilliselle tasolle. Tarkastelukauden ajan ja sen lopussa suurin paine veroprosentin korotukseen on pienissä alle 5 000 asukkaan kunnissa. Asukasluvultaan pienempien kuntien tilannetta vaikeuttaa lisäksi se, että näissä kunnissa kunnallisveroprosentti on pääsääntöisesti jo nykyisin suurempia kuntia korkeampi ja kunnallisveroprosentin

yksikkötuotto suuria kuntia matalampi. Lisäksi pienempien kuntien mahdollisuudet sopeuttaa toimintojaan ovat usein varsin rajalliset.

1.2.6 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys perustuu kestävän kasvun, hyvän työllisyyden, hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen.

Keski-Pohjanmaan maakunnan elinvoimaisuus on vahvasti riippuvainen koko alueen vetovoimasta ja pitovoimasta. Kasvua ja elinvoimaa maakuntaan luovat uudistumiskykyinen, innovatiivinen ja vetovoimainen osaaminen sekä kilpailukykyinen, monipuolinen ja kansainvälinen elinkeino- ja yritystoiminta, vahvana veturina keskustaupunki Kokkola ja sen alueelle sijoittunut suurteollisuus. Meneillään oleva energiamurros, suurinvestoinnit, maakunnassa toimivat pienet ja keskisuuret yritykset sekä koko maakunnan elinvoimainen maatalous luovat vahvan perustan maakunnan elinvoimaisuuden vahvistumiselle vuoteen 2030 mennessä. Vihreän siirtymän edistäminen ja siinä profiloituminen on koko maakunnan tavoite.

Keski-Pohjanmaalla työllisyyskehityksen arvioidaan noudattavan valtakunnallista ennustetta, joskin maakunnan työllisyyskehityksen oletetaan parantuvan voimakkaasti, kunhan valmisteilla olevat suurinvestoinnit saadaan toteutukseen vuoteen 2030 mennessä. Työvoimareservin kasvattamisessa korostuvat toimenpiteet, joilla vahvistetaan maakunnan veto- ja pitovoimaisuutta. Maakunnan myönteisen julkisuus- ja kehityskuvan lisäksi tarvitaan toimenpiteitä, joilla vastataan kasvaviin maakuntaan muuttota harkitsevien ja muuttavien odotuksiin toimivista palveluista, hyvästä asumisesta ja tarjolla olevista harrastemahdollisuuksista.

Keski-Pohjanmaan asukasluku oli tilastokeskuksen ennakkotiedon (10/2024) mukaan 67 725. Yli 65 -vuotiaiden osuus tästä oli 25 % ja alle 14-vuotiaiden 17,5 %. Maakunnan väestön ikääntyminen kasvattaa maakunnan pitkäaikaishoiva- ja terveydenhoitomenoja.

1.2.7 Lestijärven talous vuonna 2025

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan vuonna 2025 lähes 11 % vuoden 2023 tasosta. Tilinpäätöksessä 2023 toimintatuottojen määrä oli 2.994.905,60 euroa ja talousarviossa vuodelle 2024 toimintatuottoja on arvioitu saatavan 3.961.879,17 euroa. Toimintatuottojen kasvuun vaikuttaa Kaustisen seutukunnan tukien ja avustusten kasvu. Käynnissä oleva tuulivoimapuiston rakentaminen on lisännyt asuntojen ja toimitilojen kysyntää, mutta kysynnän arvellaan laskevan 2025 vuoden aikana. Suunnittelukaudella toimintatuottojen lasku on vuositasolla keskimäärin 41 % vuoden 2025 tasosta.

Lestijärven kunnan toimintakulut kasvavat 2025 vuonna 4,5 % vuoden 2023 tasosta. Tilinpäätöksessä 2023 toimintakulujen määrä on ollut 5.943.476,28 euroa, kun se talousarviossa vuodelle 2025 on 6.208.955,00 euroa. Suunnittelukaudella 2026-2029

toimintakulujen on arvioitu vuositason laskevat keskimäärin 15 % vuoden 2025 tasosta. Toimintatuottojen ja -kulujen laskuun vaikuttavat suunnitellut yhtiöittämiset, sotekiinteistöt 31.12.2025 mennessä ja kunnan vuokra-asunnot 31.12.2026 mennessä.

Yleinen kustannusten nousu on talousarviossa otettu huomioon siten, että palkkakustannuksiin on laskettu TA- ja suunnitteluvuosille 3 % korotus. Muita kustannuksia on korotettu suunnitteluvuosille 3 %.

Lestijärven kunnan toimintakate (-2.891.825 €) paranee hieman vuonna 2025 verrattuna TA 2024. Viimeisimpään toteumaennusteeseen (10/2024) verrattaessa (toimintakate - 2.413.117,00 €) toimintakate näyttää jäävän hieman heikommaksi. Vuosikate on positiivinen 2025 vuonna (782.323,00 €) ja nousee merkittävästi vuonna 2026. Vuoden 2029 lopussa vuosikate on ennusteen mukaan 2.132.029 euroa.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate	-2.948.571	-2.941.340	-2.891.276	-3.092.923	-3.261.793	-3.339.769	-3.433.560
Vuosikate	-494.143	998.784	782.323	2.445.925	2.252.046	2.251.453	2.132.029

Kuva 4 Toimintakatteen ja vuosikatteen kehitys

Kunnan lainakanta kääntyy laskuun vuoden 2025 aikana, mikäli vuoden 2024 investoinnit toteutuvat suunnitellusti ja tulos muodostuu ennusteen 10/2024 mukaiseksi. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kunnan lainakanta oli 10.606.841,10 euroa eli 15.552,55 €/asukas. Suunnittelukauden lopussa 31.12.2029 lainaa arvellaan olevan n. 7.584.000 € eli tämänhetkisellä asukasmäärällä (659) 11.508 €/asukas.

1.2.8 Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö ja lainsäädäntömuutokset

Työllisyyspalvelujen uudistuksen myötä työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien peruspalveluiksi 1.1.2025 alkaen. Lestijärven kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen, jossa vastuukuntana on Kokkola.

Kotoutumislaki uudistuu 1.1.2025 tuoden muutoksia kotoutumiseen liittyvien palvelujen järjestämiseen. Jatkossa palvelujen järjestämisvastuu on kunnilla.

Kuntien rakennusvalvontatyö muuttuu merkittävästi 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain myötä. Lakiuudistuksen myötä rakennuksen käyttötarkoituksen muutos asumiseen on mahdollista myöntää poikkeamislupalla asemakaavan vastaisesti. Kunta voi asettaa poikkeamiselle ehtoja, muttei voi evätä poikkeamislupaa kaavanvastaisuuden perusteella. Lakiuudistuksen myötä lupapäätökset saavat lainvoimaisuuden vasta 7 + 30 päivän kuluttua päätöksen antamisesta.

Eduskunnan on tarkoitus vahvistaa 2025 vuoden aikana myös uusi alueidenkäyttölaki. Uusi alueidenkäyttölaki antaa kunnille mahdollisuuden poiketa maakunta- ja yleiskaavasta, mikäli kaavat ovat vanhentuneita. Lisäksi se mahdollistaa kuntien yhteisen yleiskaavan sekä asema- ja yleiskaavan yhteiskäsittelyn.

Esteettömyysdirektiivin kansallisella toimeenpanolla on muutoksia digipalvelulakiin. Direktiivin soveltaminen alkaa 28.6.2025. Uusia vaatimuksia sovelletaan kuluttajille suunnattuihin palveluihin esimerkiksi verkkokauppoihin.

Vuoden 2025 aikana on tulossa hallituksen käsittelyyn lisäksi useita muita lakimuutoksia, joilla on vaikutuksia kunnan toimintoihin ja kuntatalouteen. Näistä esimerkkinä valtionosuusuudistus, ympäristönsuojelulain muutos, jätelain muutos, aluehallinnon uudistus, arkistolain muutos, asuinhuoneistojen vuokrauksesta annetun lain muutos sekä varhaiskasvatuslain muutos

1.2.9 Ympäristöasiat

Lestijärven kunnan läpi kulkee merkittävät pohjavesivarannot, jotka tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa. Pohjavesien suojeleminen aiheuttaa kunnan asukkaille ja yrityksillä merkittäviä rajoitteita ja lisäkustannuksia.

Vaasan hallinto-oikeudessa on vireillä Lestijärven kuntaa koskeva hallintopakkoasia. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto asetti Elyn vaatimana Lestijärven kunnalle hallintopakon koulukeskuksen energiakaivojen luvittamiseksi. Asiasta odotetaan ratkaisua vuoden 2025 aikana. Mikäli päätös on kunnalle kielteinen, kunta harkitsee valitusluvan hakemista korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Lestijärven kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 29.10.2024 § 151 hakea Lestijärven parantamissuunnitelmaan liittyvään Teerinevan alueen parantamistoimenpiteiden suunnittelutyöhön JTF-rahoitusta Keski-Pohjanmaan maakunnan JTF-rahoituksesta. Talousarvioon on varattu vuosille 2025 ja 2026 vuosittain 4.500 euron nettomääräinen määräraha hankkeen toteuttamista varten.

1.3 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalaissa (410/2015) on säännökset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa ja kuntakonsernissa. Hyvän hallintotavan mukaista päätöksentekoa ohjaavat lainsäädäntö ja hallintosääntö. Hyvin toimiva hallinto- ja johtamistapa edellyttää, että siihen on sisällytetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt. Nämä yhdessä tuottavat kohtuullisen varmuuden tuloksellisesta ja tavoitteiden sekä lain- ja hyvän hallintotavan mukaisesta toiminnasta.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kaikkia kuntakonsernin toimintoja ohjaavia periaatteita.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kunnanhallituksessa on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto, jossa on kolme (3) jäsentä. Jäsenet valittiin 31.3.2022 ja heidän toimikautensa päättyy 31.5.2025.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on kunnanhallituksessa ja valtuustossa hyväksyttävänä joulukuussa 2024.

Keskeisenä tavoitteena sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle vuodelle 2025 on riskimatriisin käyttöönotto ja täydentäminen toimialakohtaisesti sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta raportointi kunnanhallitukselle osavuosikatsauksen yhteydessä.

1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Lestijärven kuntakonserni muodostuu kolmesta tytäryhtiöstä, kolmesta kuntayhtymästä ja kahdesta osakkuusyhteisöstä.

Tytäryhteisö	Omistusosuus, %
LYK Oy	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo	73,30
Kuntayhtymät	
Korpelan Voima	3,18
K-P:n koulutuskuntayhtymä	0,80
K-P:n liitto	1,02
Osakkuusyhteisöt	
Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy	40
Kase Kehitys Oy	20

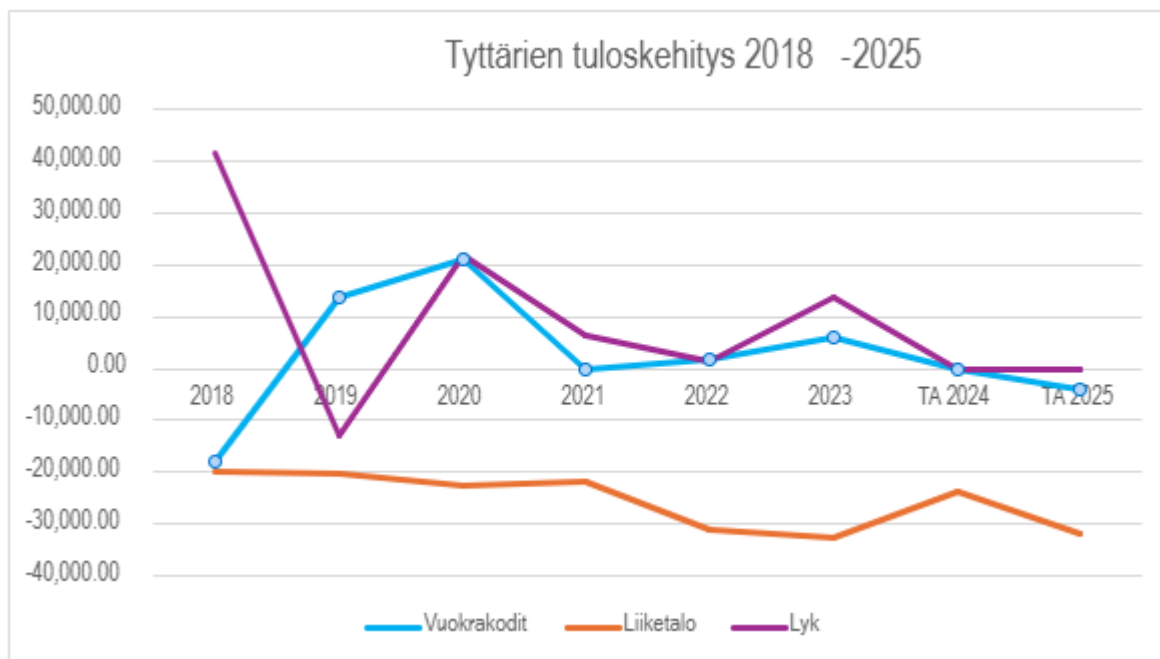
Taulukko 1 Konsernin rakenne ja omistusosuudet

Kunnan talousarvion laadintahetkellä ei ole käytettävissä kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen talousarvioita vuodelle 2025.

Tytäryhtiöiden osalta Lestijärven yhteisökehitys näyttää olevan ainoa yhtiö, joka pääsee vuonna 2025 positiiviseen tulokseen, tulosarvio 14.845,48 €. Tähän vaikuttaa teollisuushallien käyttöasteen nousu.

Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodien tulos vuonna 2025 painuu hieman tappiolliseksi, - 3.995 €. Tulosennuste on 4.080 euroa heikompi kuin TA 2024.

Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalon tulos heikkenee merkittävästi TA 2024 ennusteesta, liki 33 %. Vuodelle 2025 ennustetaan 31.851 euron tappiota, mikä on 7.898 euroa edellisvuotta enemmän.

Kuva 5 Tytäryhtiöiden talouden kehittyminen

Osakeyhtiölain 624/2006 § 5 mukaan osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tällä hetkellä tytäryhtiöt tuottavat kunnalle tappiota, joka näkyy konsernilaskelmissa ja vaikuttaa kriisikuntakriteerien täyttymiseen.

Tytäryhtiöiden toimita ja talous vaatii kunnalta selkeää ja systemaattista omistajaohjauksen antamista niin yhtiöiden hallinnon järjestämiseen kuin talouden hoitamiseen.

1.5 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Lestijärven kunnan taseeseen on syntynyt ensimmäisen kerran alijäämää vuodelta 2021. Kuntalain 110 § mukaan kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Lestijärven taseeseen vuonna 2021 syntynyt ja sen jälkeen kertynyt alijäämä tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lestijärven kunnassa on laadittu talouden tervehdyttämissuunnitelma, jota on päivitetty 2024 vuoden aikana. Talousarviossa vuodelle 2025 on huomioitu tervehdyttämissuunnitelmaan kirjatusta toimenpiteistä koko henkilöstön lomautus 2 viikon ajaksi sekä yhdistystentilojen vuokranmäärityksen vaikutukset toimintatuottoihin. Vuodelle 2026 taloussuunnitelmaan on laskettu mukaan henkilöstömenoja vähentävästi koko henkilöstön lomautus 2 viikon ajaksi, soteikiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutukset toimintatuottoihin ja -kuluihin sekä vesi- ja jätevesimaksujen tarkistamisten vaikutukset

toimintatuottoihin. 2027 vuoden toimintatuotoissa ja -kuluissa näkyy asuntojen yhtiöittämisen vaikutukset.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen seurauksena Lestijärven kunnassa käynnistettiin VM:n toimesta arviointimenettely, jonka tarkoitus on selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut. Talousarvion valmistumishetkellä arviointityöryhmän työ on vielä kesken, joten ei ole tietoa siitä, miten VM suhtautuu siihen, että taseen alijäämää ei saada katettua määräaikaan mennessä.

1.6 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

Talousarviorakenteessa noudatetaan kuntaliiton talousarviosuositusta. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskelmaosan, investointien ja rahoituksen näkökulmista. Lestijärven kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu valtuuston päätöksen (29.12.2021 § 92) mukaisesti viisivuotiskaudeksi 2025–2029.

Käyttötalousoosassa asetetaan palveluille tavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamisessa tarvittavat määrärahat. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden hankinta, sekä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Talousarvio on valtuustoon nähden sitova hallintokuntatasolla nettomääräisenä sekä käyttötalousoosan että investointien osalta.

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus ovat vastuussa yleisestä taloudenhoidosta ja strategisista päätöksistä.

Kunnanjohtaja vastaa talousarvion toteutuksen valvonnasta ja varmistaa, että kunnassa toimitaan hyväksytyn talousarvion mukaisesti ja taloudelliset resurssit käytetään tarkoituksenmukaisesti.

Toimialajohtajat ja osastopäälliköt laativat oman toimialansa talousarvionsa ja huolehtivat siitä, että toimialan toiminta toteutuu budjetin mukaisesti.

2. Kunnan hallinto

2.1 Valtuusto

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jossa on 15 valtuutettua. Vuoden 2025 budjetissa valtuuston on ajateltu kokoontuvan 5 kertaa ja pitävän 3 valtuustoseminaaria.

2.2 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu 5 jäsentä. Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Talousarvio ja -suunnittelukausille osuu kolmet vaalit. Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit, vuonna 2027 eduskuntavaalit ja edelleen vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit.

Vuoden 2025 talousarviossa keskusvaalilautakunnan on ajateltu kokoontuvan 7 kertaa. Lisäksi vaalitoimikunnalle ja vaalilautakunnalle on varattu molemmille määräraha yhdelle kokoontumiskerralle.

2.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan kuuluu 4 jäsentä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ja valvoa kunnan toimintaa ja sen lainmukaisuutta. Vuoden 2025 talousarviossa tarkastuslautakunnan kokouksien määräksi on arvioitu 8.

Tilintarkastuspalvelut Lestijärven kunta ostaa BDO:lta. Sopimus koskee vuosien 2024-2027 tilintarkastusta. Option käytöstä tilikaudelle 2028-2029 on päätettävä 31.12.2026 mennessä.

2.4 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä.

Vuoden 2025 talousarviossa kunnanhallituksen kokouksien määräksi on arvioitu 11. Kunnanhallitus kokoontuu kerran kuukaudessa pl heinäkuu.

2.5 Lautakunnat

Lestijärven kunnassa toimii sivistys- ja hyvinvointilautakunta ja tekninen lautakunta sekä maaseutulautakunta ja seutuvaltuusto. Lautakunnissa on 7 jäsentä ja seutuvaltuustossa 15 jäsentä

Talousarviossa näiden lautakuntien kustannukset kirjataan ko. toimialan kustannuksiin.

2.6 Vaikuttamistoimielimet

Kunnassa on vaikuttamistoimieliminä nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto, jotka eivät ole kunnan viranomaisia. Vaikuttamistoimielimet voivat osallistua päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla ja niiden edustajille voidaan antaa puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanhallituksen ja lautakuntien kokouksissa.

Nuorisovaltuustossa on seitsemän (7) jäsentä, vanhus- ja vammaisneuvostossa viisi (5) jäsentä.

Vaikuttamistoimielimien toimintamenot on sisällytetty käyttötalouden talousarviossa yleishallintoon.

2.7 Jaokset ja toimikunnat

Lestijärven kunnassa on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto. Jaostossa on puheenjohtaja ja kaksi jäsentä. Vuoden 2025 talousarviossa jaoston on arvioitu kokoontuvan yhden (1) kerran.

Jaoksien ja toimikuntien toimintamenot sisältyvät talousarviossa yleishallinnon toimintakuluihin.

3 Kunnan organisaatorakenne ja henkilöstöpolitiikka

3.1 Muutokset kunnan organisaatorakenteessa vuodelle 2025

Vuoden 2024 aikana kunnassa on käynnistetty organisaatiomuutos, jonka tavoitteena on ollut tarkastella laajemmin virkojen ja toimenkuvien rakenteita sekä tulevaisuuden tarpeita, ja analysoida, johtaisivatko mahdolliset muutokset parempaan tehtävien hallintaan ja tuloksellisuuteen.

Organisaatiomuutoksen toimenpiteitä on käsitelty yhteistoiminnassa 25.11.2024-9.12.2024. Organisaatiomuutoksen seurauksena kunnasta lakkaa rakennustarkastajan ja ympäristösihteerin virat. Vuoden 2025 osalta rakennusvalvonta ja ympäristösihteerin palvelut ostetaan ostopalveluna.

Organisaatiomuutoksen myötä kuntaan perustetaan kaksi uutta virkaa: talous- ja hallintosihteerin virka ja rakennusinsinöörin virka.

Talous- ja hallintosihteerin virka perustetaan aluksi 60 % työajalla ja täytetään kevään 2025 aikana, rakennusinsinöörin virka vasta 1.1.2026 alkaen. Talous- ja hallintosihteerin virka muutetaan täyteen työaikaan 2026 vuoden aikana.

Organisaatiomuutoksen myötä tavoiteltava säästö vuodelle 2025 on teknisen toimen osalta 38.500 euroa ja 2026 vuodelle 58.280 euroa. Yleishallinnon henkilöstömenot laskevat 2025 vuonna vuoden 2024 tasosta n. 34.000 euroa.

Muutokset on huomioitu talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnassa.

3.2 Henkilöstöpolitiikka

Lestijärven kunnan palveluksessa työskenteli 2023 vuoden viimeisenä päivänä 74 henkilöä, joista seutukunnan palveluksessa oli 24 ja maaseututoimen palveluksessa 5 henkilöä. Kunnan oman henkilöstön määrä oli 45. Henkilöstömäärä oli vähentynyt 4 henkilöllä vuodesta 2022.

2024 vuoden aikana kunnassa on ollut täyttämättä teknisen johtajan virka. Virkaa on hoidettu sijaisjärjestelyillä koko vuoden ajan. Vuonna 2025 virka pyritään täyttämään.

Talousarviossa ja suunnitelmassa henkilöstömenojen laskennassa on käytetty todellisia 12 kuukauden palkkoja, joihin on laskettu vuositasolla tiedossa olevat tai arvioon perustuvat korotukset. Lomarahat on laskettu täysimääräisinä mukaan vuosipalkkaan.

Sivukulut on laskettu siten, että KVTEL-maksu on 16,79 %, sotu -maksu 1,75 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,57 %, tapaturmavakuutusmaksu 0,54 % ja muut 0,70 %. Tasausmaksun jaottelussa on käytetty 46 928,88 euron määrää, joka on jaettu kustannuspaikoille vakituisen henkilömäärän mukaisesti.

Henkilöstömenoissa on huomioitu talouden tervehdyttämissuunnitelmaan kirjatut lomautukset vuodelle 2025. Vuoden 2026 palkkamenoissa on huomioitu talouden tervehdyttämissuunnitelmasta poiketen koko henkilökuntaa koskevat kahden viikon lomautukset.

	TP 2023	TP 2024 (ennuste)	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Henkilöstökulut:							
Palkat ja palkkiot (sis. kokouspalkkiot)	2.893.826	2.967.484	3.009.254	2.643.671	2.585.589	2.629.365	2.696.643
Sivukulut:							
Eläkekulut	634.855	538.320	536.942	472.447	462.235	470.922	482.488
Muut henkilösivukulut	-7.874	102.938	105.499	95.258	93.981	95.693	100.980
Henkilöstökulut yhteensä	3.520.807	3.596.705	3.651.695	3.211.376	3.141.804	3.195.980	3.280.111

Kuva 6 Henkilöstömenojen kustannukset suunnittelukaudella (sis. seutukunnan ja maaseututoimen)

	2021	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Asukasluku	719	699	682	659	659	659	659	659	659
€/asukas	4.320	5.050	5.162	5.458	5.541	4.873	4.768	4.850	4.977

Kuva 7 Henkilöstömenot asukasta kohden suunnittelukaudella

	TA 2024	TP 2024 (ennuste)	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Palkat ja palkkiot	1.728.028	1.577.574	1.618.619	1.618.619	1.762.380	1.811.336	1.872.657
Sivukulut	402.123	357.561	356.313	364.299	389.072	401.364	413.699
Henkilöstökulut yhteensä	2.130.150	1.926.312	1.974.932	2.009.033	2.151.452	2.212.700	2.286.356
Henkilöstökulut, €/asukas	3.165	2.923	2.997	3.049	3.265	3.358	3.469

Kuva 8 Henkilöstömenojen kehitys ilman seutukuntaa ja maaseututointoa

4 Käyttötalouden talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2029

Käyttötalouden osana on budjettirahoitteinen. Käyttötalouden nettooperusteinen raami oli ilman seutukuntaa ja maaseututoimea -2.779.641,90 euroa. Raami ylittyy 2025 vuonna 124.194,00 eurolla eli 4,5 %.

Käyttötalouden osana on 2.891.825 euroa alijäämäinen. Myös suunnittelukaudet jäävät käyttötalouden osalta alijäämäisiksi. Vuodelle 2026 käyttötalouden alijäämää on 3.092.923 euroa, 2027 vuodelle 3.261.793 euroa, 2028 vuodelle 3.339.769 euroa ja vuodelle 2029 alijäämää käyttötaloudesta tulisi 3.433.560 euroa.

Käyttötalouden osana muodostuu yleishallinnon, sivistystoimen, teknisen toimen, elinkeinopalveluiden, liiketoiminnan ja Kaustisen seutukunnan sekä maaseutuyksikkö Kasekan tuloarvioista ja määrärahoista.

Käyttötalouden osana on nettomääräisesti sitova.

10 Yleishallinto

Yleishallinnon toimialan tehtäviin kuuluu vaalien järjestäminen, kunnan yleisen hallinnon koordinointi ja järjestäminen, keskushallinnon palvelut, vaikuttamistoimielimien, jaoksien, toimikuntien ja työryhmien toiminnan koordinointi sekä viestintä ja markkinointi, työllisyyspalvelut ja varautuminen ja valmius.

Kunnanjohtaja johtaa, kehittää ja valvoo kunnan hallintoa, taloutta ja turvallisuuskäytänteitä. Kunnanjohtaja edustaa kuntaa sekä käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti.

Hallintojohtaja johtaa yleishallinnon toimialaa ja kehittää sen toimintaa. Hallintojohtaja toimii kunnassa henkilöstöpäällikkönä ja päättää talous- ja henkilöstöhallinnon yleisten ohjeiden antamisesta. Hallintojohtaja kuuluu kunnan edustajana seudulliseen digistrategiatimiin.

Yleishallinnon kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai sitä parempi	Toimintamenot vs. talousarvion aikaan sidottu toteuma Tilinpäätöksen vuosikate Tilinpäätöksen tilikauden tulos	≤ talousarvio parempi kuin ta parempi kuin ta
	Vähintään osasta talouden sopeuttamissuunnitelman säästötoimenpiteistä on voitu luopua	Tarvittavien sopeutustoimien määrä	50 %
	Taloustarkastukset säännöllisesti kunnanhallitukselle tiedoksi.	Taloustarkastuksien määrä	4
	Kunnan taloudellinen toiminta on laadukasta	Viivästyskorkojen osuus rahoitusmenoista, myyntisaamisten määrä	alle 1 % pienempi kuin edellisvuonna
	Kunnan taksat vastaavat alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
	Kunta seuraa yhtiöomistustensa toiminnan kehittymistä ja asemaa osana kuntakonsernia ja tekee aktiivisesti omistajapoliittisia ratkaisuja. Omistajapoliittiset ratkaisut (esim. investoinnit) tehdään ennakoiden ja kunnan etu turvaten.	omistajaohjauskokous/yhtiö/v	väh. 2
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Kunnan koko henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvat	valmiusaste	100 %
	Kuntaorganisaation hierarkia on selkeä työmäärä jakautuu tasaisesti	Työajanseuranta	Ylityötunteja/kk
	Kunnassa on henkilöstöohje käytäntöjen yhtenäistämiseksi	Valmiusaste	Valmis 2025
	Kunnassa on kehityskeskusteluohje ja kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Valmiusaste Käydyt kehityskeskustelut/vuosi	Ohjeen laadinta aloitettu 2025 1/työntekijä

	Kunnassa on rekrytointiohje laadukkaan rekrytointitoiminnan ja perehdyttämisen tueksi Työhöntulokysely 2 kk työhön tulon jälkeen yli 6 kk:n työsuhteissa	Valmiusaste, Työhöntulokyselyjen määrä/työhön tulleet	Ohjeen laadinta aloitettu 2025 100 %
	Toimiva työterveyshuolto	käyttöaste, kustannus/työntekijä	> 50 % > 730 €/hlö
	Työtyytyväisyyttä seurataan	Työhyvinvointikysely vuosittain	1/vuosi
	Kunnassa on "Code of conduct", lanseerattu esimies- ja alaistaidot	Valmiusaste	Valmiusaste
	Motivoivan palkkausjärjestelmän kehittäminen	valmiusaste	Valmis 2026 vuoden alussa
	Kunnassa on aloitettu työhyvinvointitoiminta	toimintapäivien toteuma	2 pv/vuosi
	Tuetaan etä- ja hybridityötä	Etätyöpäivien määrä/etätyössä ollut työntekijä/kk	< 5
	Etätyön toimintamallin laadinta	Valmisaste	Aloitetaan vuonna 2025
	Työntekovälineet ja -järjestelmät ovat nykyaikaiset	laitehankinnat, €/työntekijä Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	500 €/vuosi < 5 vuotta
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalle on koulutusta digitalisaation hyödyntämisestä	koulutuspäivien määrä/vuosi/työntekijä	1
	Sähköisten asiointikanavien kehittäminen	Asiointikanavien määrä,	> 2
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen: Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Kuntaan on laadittu markkinointisuunnitelma	Valmiusaste	Valmis 31.12. 2026
	Kunnan kohteet ovat hyvin esillä kuntalaisille ja matkailijoille.	Kohteiden määrä nettisivuilla	pysynyt nykyisellä tasolla
	Lestijärvi-esite valmistetaan 2025–2026	Valmiusaste	Valmis 1.1.2027

Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen: Viestintä on laadukasta	Kunnan viestinnän hyvä taso säilytetään ja kunnan tiedottaminen on ammattitaitoista. Kotisivujen ylläpitämiseen ja viestintään on käytettävissä henkilöstöresurssi.	Viestinnässä selkeät vastualueet Viestintäkanavien määrä Henkilöstöresurssi	Vastuut määritelty Kanavien määrä pysyy samana väh. 0,5 htv
	Kunnassa on päivitetty viestintäsuunnitelma	Valmiusaste	Valmis 31.12.2025

Kuva 9 Yleishallinnon tavoitteet vuosille 2023–2025

Yleishallinnon toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	22.711	41.073	40.643	25.115	22.789	25.764
Toimintamenot	565.622	682.920	663.585	665.247	671.369	693.269
Toimintakate (netto)	-542.911	-641.847	-622.942	-640.132	-648.580	-667.506

Kunnanhallituksen antama nettoperusteinen raami yleishallinnolle vuodelle 2025 oli - 604.447,50 euroa. Raami ylittyy 37.399,50 eurolla.

110 Vaalit

Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit, 2027 vuonna eduskuntavaalit ja 2029 vuonna alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit.

Vaalien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	7.200	500	0,00	2.400	0,00	2.900
Toimintamenot	6.313	5.547	0,00	3.437	0,00	8.874
Toimintakate (netto)	887	-5.047	0,00	-1.037	0,00	-5.974

120 Kunnan yleinen hallinto

Kunnan yleinen hallinto käsittää valtuuston, tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen toiminnot.

Valtuuston kokoontuu vuosittain 5 kertaa. Lisäksi valtuustolle on suunniteltu vuosille 2025-2028 vuositason kaks (2) ja vuodelle 2029 kolme (3) valtuustoseminaaria.

Tarkastuslautakunta kokoontuu 8 kertaa vuodessa ja kunnanhallitus 11 kertaa vuodessa.

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja kunnanjohtajan palkkakustannukset ja muut kulut on huomioitu kunnanhallituksen kustannuspaikalla 1220.

Kunnan yleisen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	157.596	150.958	157.381	169.921	173.573	180.535
Toimintakate (netto)	-157.596	-150.958	-157.381	-169.921	-173.573	-180.535

130 Keskushallinto

Keskushallinnon tulosalueeseen kuuluu yleishallinto, taloushallinto, työhyvinvointi ja verotuskustannukset.

Keskushallinnon palkkakustannuksissa on huomioitu hallintojohtajan palkkakustannukset sekä uutena perustettavan talous- ja hallintosihteerin (60 %) palkkakustannukset.

Taloushallinto ulkoistettiin kokonaisuudessaan 1.1.2024 alkaen Kuntien Hetapalveluille. Vuoden 2025 aikana Lestijärven kunnalle tehdään käyttöönotto uuteen taloushallintojärjestelmään ml reskontrat ja laskutus. Talous- ja henkilöstöhallinnon kustannuksiin on varattu 2025 vuodelle 206.520,00 euron määräraha. Määrärahasta 43.000 euroa on vuodelta 2024 muodostunutta lisälaskutusta taloushallinnon käyttöönottoon ja ylimääräiseen konsultaatioon liittyen.

Työhyvinvoinnin kustannuspaikalle on budjetoitu Epassi -henkilöstöetuun 100 €/työntekijä sekä työterveyshuollon kustannukset ja Kela-korvaukset.

Keskushallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	15.061	22.523	22.593	22.665	22.739	22.814
Toimintamenot	322.062	429.489	407.356	414.239	419.171	424.242
Toimintakate (netto)	-307.001	-406.966	-384.763	-391.574	-396.433	-401.429

140 Vaikuttamistoimielimet

Vaikuttamistoimieliminä Lestijärven kunnassa toimii nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto.

Kunnanhallitus on nimennyt nuorisovaltuuston kokouksessaan 4.10.2024 § 149.

Nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi (2) vuotta ja siinä on 7 jäsentä

Nuorisovaltuusto kokoontuu 2025 vuonna 2 kertaa, 2026 vuonna 3 kertaa ja 2027-2029 vuosina 4 kertaa vuodessa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kunnanhallituksen valtuustokaudeksi asettama ja nimeämä toimielin. Neuvoston tehtävänä on ikääntyneiden ja vammaisten toimintaedellytyksien seuranta ja kehittäminen. Painopisteenä neuvoston toiminnassa on terveystalvet, kuljetustalvet, esteetön kulku, liukkauden torjunta ja tiedottaminen palvelujen saatavuudesta. Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kuntien neuvostojen kanssa ja järjestää erilaisia keskustelutilaisuuksia.

Neuvosto tekee yhteistyötä maakunnallisen vanhusneuvon kanssa, Lestijärven edustajana on puheenjohtaja. Maakunnallisen vammaisneuvoston edustajana on varapuheenjohtaja.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu 2025 vuonna 2 kertaa, 2026 vuonna 3 kertaa ja 2027-2029 vuosina 4 kertaa/vuosi.

Vaikuttamistoimielimien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1.747	1.332	1.848	2.244	2.244	2.244
Toimintakate (netto)	-1.747	-1.332	-1.848	-2.244	-2.244	-2.244

150 Jaokset, toimikunnat ja työryhmät

Kunnassa toimii yksi jaosto, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto. Jaostossa on kolme jäsentä ja jaosto kokoontuu 1 kertaa vuodessa.

Lestijärven kunnalla ei ole tällä hetkellä toimikuntia eikä niitä oleteta olevan talousarvion suunnittelukaudellakaan.

Työryhmällä tarkoitetaan kunnanhallituksen nimeämää työryhmää. Suunnitteluvuosille ei ole varattu määrärahoja työryhmille.

Jaokset, toimikunnat ja työryhmät tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1.255	120	140	140	140	140
Toimintakate (netto)	-1.255	-120	-140	-140	-140	-140

160 Viestintä ja markkinointi

Lestijärven kunnalla on useita digitaalisia viestintäkanavia (nettisivut, Facebook, Instagram). Perinteisestä paperisesta kuntatiedotteesta ollaan siirtymässä 2025 vuoden aikana digitaaliseen tiedotteeseen.

Kunnassa ei ole tällä hetkellä viestintä- ja markkinointisihteeriä, eikä paikkaa ole tarkoitus laittaa avoimeksikaan suunnittelukaudella kunnan haastavasta taloudellisesta tilanteesta johtuen.

Viestintään ohjataan osa talous- ja hallintosihteerin työpanoksesta.

Kunta käyttää markkinoinnissaan Johku-verkkokauppaa. Verkkokaupan kautta voi ostaa mm. kuntosalikortteja ja välipalapasseja ja vuokrata tiloja ja lyhytaikaista majoitusta. Vuoden 2025 aikana verkkokaupan sisältöön tehdään muutoksia mm. tilavarauksiin ja majoitukseen liittyen.

Viestintä ja markkinointi tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	450	50	50	50	50	50
Toimintamenot	30.280	3.238	3.738	3.738	3.738	3.738
Toimintakate (netto)	-29.830	-3.188	-3.688	-3.688	-3.688	-3.688

170 Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien hoidettavaksi 1.1.2025 alkaen TE-uudistuksen tultua voimaan. Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Keskipohjanmaan kunnat ja vastuukuntana toimii Kokkolan kaupunki.

Kokkolan kaupungilla maksettava korvaus työllisyyspalveluiden järjestämisestä on 2025 vuonna arvioitu 46 282 euroon.

Kunnan osuudeksi työmarkkinatukeen on arvioitu 20 000 euroa. Arvio perustuu 2024 vuoden toteutuneeseen kustannukseen, jota on korotettu 20 %:lla.

Työllisyyspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	46.369	66.282	67.208	68.152	69.115	70.097
Toimintakate (netto)	-46.369	-66.282	-67.208	-68.152	-69.115	-70.097

180 Varautuminen ja valmius

Varautumisen ja valmiuden kustannuspaikalle 1800 on tarkoitus varata määrärahaa kunnan varautumisen ja valmiuden kehittämiseen.

Vuodelle 2025 talousarvioon on varattu määräraha kahdelle 2 vrk:n pituiselle maanpuolustuskurssille. Lisäksi budjettiin on varattu 600 euron määräraha kyläradioiden hankintaan ja 1 000 euroa muun materiaalin hankintaan.

Varautumien ja valmius tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	0	2.602	2.513	2.524	2.536	2.548
Toimintakate (netto)	0	-2.602	-2.513	-2.524	-2.536	-2.548

30 Sivistystoimi

Lestijärven kunnassa sivistystoimen hallinnonalaan kuuluvat sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, muu opetus- ja sivistystyö, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö sekä HYTE-toiminta.

Sivistystoimi hallinnoi vuosittain myös muutamia valtionrahoitteisia hankkeita.

Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	54.445	20.450	20.740	23.262	23.536	23.805
Toimintamenot	1.844.594	1.564.431	1.585.369	1.632.100	1.673.127	1.701.790
Toimintakate (netto)	-1.790.149	-1.543.981	-1.564.629	-1.608.838	-1.649.591	-1.677.985

Sivistystoimen toimialalle annettu nettoperusteinen raami vuodelle 2025 oli -1.498.066,80 euroa. Raami ylittyy 45.914,20 euroa.

310 Sivistystoimen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa Lestijärven kunnan sivistystoimen toimialan johtamisesta. Lautakunta vastaa myös arkiston kokoamisesta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Hänen tehtäviinsä sisältyy myös esi- ja perusopetuksen rehtorin tehtävät sekä kirjastotoimenjohtajan tehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu 2025 vuonna 5 kertaa. Toimintoja pyritään tehostamaan kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Lautakunta kehittää sivistystointia Lestijärven kunnan strategian ja lainsäädännön mukaan. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tuotannollisena tavoitteena on järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan siten, että tuotantokustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on taloussuunnitelman mukainen tai sitä parempi	Vastuualue johtajat osallistuvat aktiivisemmin taloussuunnitteluun ja seurantaan.	1-3kk välein talouskatsaus Toteumaprosentti 98 %
	Taloussuunnitelmat säännöllisesti lautakuntaan.	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja esittelee sivistyspalvelujen taloussuunnitelman lautakunnassa neljännesvuosittain.	
	Kunnan taksat vastaavat alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti ja suhde alueen hintatasoon	Hintojen vertailu tehdään alkuvuodesta ja esityshintojen tarkistuksesta vuosittain lautakuntaan.
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Käydyt kehityskeskustelu/vuosi Vastuualue johtajat käyvät kehityskeskustelut omilla toimialoillaan huhtikuun loppuun mennessä ja osallistuvat itse sivistys- ja hyvinvointijohtajan järjestämään kehityskeskusteluun viimeistään toukokuun loppuun mennessä.	85-90% työntekijöistä osallistunut kehityskeskusteluun aikataulun mukaisesti.
	Työntekovälineet ja – järjestelmät ovat nykyaikaiset	Laitehankinnat €/työntekijä Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	Yli kolme vuotta vanhat laitteet pyritään laittamaan kierrätykseen tai löytämään laitteille uusiokäyttöä.
Turvallisuus: Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalle on koulutusta digitalisaation hyödyntämisestä ja tietoturvan edistämisestä	koulutuspäivien määrä/vuosi/työntekijä	

Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	37.516	41.957	43.215	44.512	45.848	47.223
Toimintakate (netto)	-37.516	-41.957	-43.215	-44.512	-45.848	-47.223

320 Esiopetus

Vuoden 2024 alusta alkaen esiopetus on erotettu omaksi osastokseen kunnan taloushallinnossa. Tällä osastoinnilla pyritään parantamaan kunnan tilastoinnin laadukkuutta.

Esiopetukseen on varattu yhden opettajan työpanos. Esiopetusta annetaan Lestin koululla. Esiopetuksessa on lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 4 oppilasta. Esiopetusta järjestetään 20 h/vko. Yhteensä 700 h lukuvuodessa.

Esiopetuksen tavoitteena on, että kaikki kunnan kuusivuotiaat osallistuvat esiopetukseen 20 h/vko.

Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00	62.799	64.683	66.623	68.622	50.000
Toimintakate (netto)	-63 265	-62.799	-64.683	-66.623	-68.622	-50.000

330 Perusopetus

Perusopetukseen kuuluvat peruskoulu, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä laajennettu oppivelvollisuus.

Peruskoulussa annetaan opetusta Lestin koulun vuosiluokille 1-9. Opetusryhmiä on lukuvuosittain yhteensä 6, sillä alakoulun puolella on yhdistelmäluokat 0-1, 3-4 ja 5-6.

Toistaiseksi voimassa olevia virkasuhteisia opettajia on yhteensä 7, joista yhdellä on sijainen. Koululla on tämän sijaisen lisäksi määräaikaissa virkasuhteessa kaksi opettajaa (erityisopettaja ja yläkoululla kielten opettaja)

Kinnulan teknisentyön lehtori opettaa Lestijärvellä yhtenä päivänä viikossa pakolliset ja valinnaiset kurssit.

Käsityö- ja kuvataideopetusta sekä kotitalouden opetusta antaa osa-aikainen määräaikaisten aineenopettaja.

Koulutoimiston tehtäviä hoitaa koulusihteeri. Koulusihteerin työaika on 30 h/vk.

Hyvinvointialue järjestää koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan palvelut vuonna 2025.

Koululla on vakituksessa toimessa yksi osa-aikainen koulunkäynninohjaaja sekä kaksi määräaikaista koulunkäynninohjaajaa ja kaksi määräaikaista henkilökohtaista koulunkäynnin ohjaajaa.

Koululla järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa 550 h/vuosi. Kerhotoimintaan on osoitettu talousarviossa ohjaajan työpanosta.

Henkilöstömäärä on talousarviossa ja suunnitteluvuosina arvioitu pysyvän nykyisellä tasolla. Henkilöstömenoissa on huomioitu suunnitteluvuosien aikana tapahtuvat eläköitymiset.

Perusopetuksen kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Turvallisuus	Lestin koululla on toimiva koulukuraattori, koulupsykologi, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja kokonaisuus	Nykyisen palvelutason nykytila arvio ja sen seuranta hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen. Oppilaiden hyvinvointi kysely	Oppilaiden turvallisuuden tunteen pysyminen samana tai kehittyminen. Oppilaan pääsy tukipalveluihin samalla tasolla tai tason kehittyminen.
	Koulussa tehdään verkostotyöskentelyä kouluhaluttomuuteen puuttumiseksi ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.	Oppilaiden hyvinvointikysely. Hanke raportit	Oppilaiden hyvinvoinnin kehittyminen nykyisestä tasosta.
2. Digitalisaation hyödyntäminen	Koululla on otettu käyttöön sähköinen oppimisympäristö Älylaitetekanta on päivitetty	Laitteiden määrä suhteessa oppilasmäärään. Laitteita jokaisen oppilaan käytössä.	Laitehankintoihin varataan riittävästi resurssia, joiden käyttöä lautakunta valvoo.

Liikuntaohjelmien perusopetukselle asettamat tavoitteet:

Liikuntastrategian 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Lasten liikunnallinen iltapäivätoiminta	Tarjotaan koulun jälkeen liikunnallisia kerhoja	Kerhojen määrä Kerhoihin osallistuvien oppilaiden määrä	Koululla toimii ainakin 1 liikuntaan painottunut kerho
Koululiikunta	Kouluyhteisö sitoutuu liikkuva koulu -toimintaan	Opettajat sitoutuvat merkitsemään liikuntaa edistävien toimien määrää koulupäivänä. mm. taukojummat ja liikunnalliset oppitunnit	Uusien välkkäri liikuttajien kouluttaminen

Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Toimintamenot	999.167	925.843	925.843	953.618	975.122	1.004.376
Toimintakate (netto)	-995.667	-922.343	-922.343	-950.118	-978.622	-1.000.876

340 Muu opetus- ja sivistystyö

Muu opetus- ja sivistystyö koostuu kansalaisopiston toiminnasta ja muusta vapaasta sivistystyöstä. Lestijärven kunta on osakkaana Suomenselän kansalaisopistossa. Kansalaisopiston opintosuunnitelmaa tehdään yhdessä Suomenselän kansalaisopiston kanssa. Kansalaisopiston kurssitarjontaa kehitetään yhteistyössä kansalaisopiston ja kunnan asukkaiden kanssa uusia opetustiloja hyödyntäen.

Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0,00	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Toimintamenot	19.500	19.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Toimintakate (netto)	-19.500	-11.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000

350 Varhaiskasvatus

Lestijärvellä varhaiskasvatusta järjestetään 21 paikkaisessa päiväkodissa.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuspäällikkö, 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 3,5 lastenhoitajaa. Varhaiserityisopettajan palvelut on järjestetty ostopalveluna, mutta yritetään taas uudelleen saada yhteistä rekrytointia lähikuntien kanssa.

Varhaiskasvatuspäällikön työnkuvaa tullaan selkeyttämään vuoden 2025 aikana ja mietitään kasvatustyön osuutta hallinnollisen tehtävän rinnalla.

Varhaiskasvatuksen määrärahoihin sisältyy lasten kotihoidontuki ja kunnan maksama lapsiraha.

Varhaiskasvatuksen kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Varhaiskasvatuksen tulee olla kustannustehokasta.	Henkilöstömenojen seuranta Sijaiskulujen aktiivinen seuranta.	Pysyttäisiin taloussuunnitelman mukaisessa budjetissa. Toteumaprosentti palkkakustannuksissa 98 %.
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan täydennyskoulutuksen avulla.	Koulutuspäivien määrän seuraaminen pv/hlö/v	2-5pv/hlö/v
Digitalisaation hyödyntäminen	Uuden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti lapsille tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja oppia digilaitteiden käyttöä oppimisvälineinä.	Laitteiden määrä suhteessa lasten lukumäärään. Opetustuokioiden ja käytön määrän seuraaminen.	Kaikki lapset osallistuvat vähintään puoleen opetustuokiosta.

Liikuntaohjelman asettamat tavoitteet varhaiskasvatukselle:

Liikuntastrategian 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Lestijärven päiväkoti ja ryhmis liittyvät Liikkuva varhaiskasvatus - ohjelmaan	Syksyllä 2022 käynnistynyttä hanke yhteistyötä jatketaan vuonna 2025.	Ohjauskertojen määrä Ohjauskertoihin osallistuneiden työntekijöiden ja lasten lukumäärä. Liikunnan määrää pyritään lisäämään.	Liikunnan vuosikellon mukainen toiminta toteutuu. Henkilökunta osallistuu ohjauskertoihin ja työpajoihin.
Varhaiskasvatus, terveydenhuolto ja vanhemmat tekevät yhteistyötä lapsen parhaaksi.	Perheiden osallisuutta kehitetään entisestään. Laadunvalvontajärjestelmän Valssin käyttöönotto on viivästynyt	Asiakastytyväisyys kysely vuosittain.	Asiakastytyväisyyden parantuminen edellisvuodesta.

Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	39.995	8.000	8.240	10.712	10.936	11.155
Toimintamenot	485.992	386.302	397.302	409.828	422.123	434.787
Toimintakate (netto)	-445.997	-378.302	-389.651	-399.116	-411.187	-423.632

360 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta

Kirjastotoimen tehtävänä on tarjota laadukkaat kirjastopalvelut, ajantasainen ja uusiutuva kokoelma ja välineistö kuntalaisten käyttöön. Kunnassa on pääkirjasto, joka toimii myös omatoimikirjastona. Kirjastossa työskentelee kirjastovirkailija (100 %), joka hoitaa myös kunnan keskusarkistoa (6 h/viikko), jolloin kirjasto on suljettu.

Kirjastotoimenjohtajan työ kuuluu sivistys- ja hyvinvointijohtajan virkatehtävään.

Kirjasto järjestää koululaisille opetusta kirjaston käyttöön ja tukee aikuisopiskelijoita. Eri ikäryhmät pyritään huomioimaan tapahtumien suunnittelussa (esim. kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut). Kirjasto osallistuu Anders-kirjastojen yhteistyöhön.

Kirjallisuuden hankinnat hoitaa Toholammin kirjaston kirjastotoimenjohtaja. Tästä laskutetaan vuosittain erillisen laskun mukaan.

Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan paikallista kulttuurielämää, vahvistamaan ja kehittämään perinteitä ja etsimään uusia virikkeitä ympäristöstä. Juhlia ja tilaisuuksia järjestetään yhdessä kotiseutuyhdistyksen, seurakunnan, koulun ja kansalaisopiston kanssa. Lisäksi pyritään järjestämään matkoja lähimpiin kulttuurikohteisiin.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnalle kuntastrategiassa asetetut tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ylläpitäminen:	Kulttuurikasvatussuunnitelmaa 2022–2026 toteutetaan suunnitelmallisesti. Syksyllä 2022 käynnistyneen yhteistyön jatkaminen.	Toteutuman vertaaminen vuosikelloon ja strategiaan.	Pysytään vuosikellon mukaisessa suunnitelmassa.
Hyvinvoinnin ylläpitoon innostaminen	Tapahtumia järjestetään kaiken ikäisille	Tapahtumien määrä ikäryhmittäin Osallistujat/tapahtuma	Tapahtumiin osallistujia määrän vakiinnuttaminen. Vaikuttavuus arviointi.
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: Turvallisuus	Sosiaalisuutta tuovia perinteisiä tapahtumia järjestetään vuosittain (joulunavaus, Lestiviikko)	Tapahtumien määrä/vuosi Osallistujien määrä/tapahtuma	Nykyisistä tapahtumista luopumista pyritään välttämään. Jatkuvuus luo turvallisuutta.
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen:	Lestijärvellä on omaa kulttuuritarjontaa	Kulttuuritarjonnan määrä Hankkeen kautta toteutettujen toimenpiteiden määrä.	Tapahtumat tavoittavat kuntalaisia.

Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Kulttuurimaakuntahankkeen kautta on toteutettu toimenpiteitä.		
-------------------------------------	--	--	--

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	450	450	500	550	600	650
Toimintamenot	83.586	65.764	67.767	69.769	71.862	74.018
Toimintakate (netto)	-83.136	-65.314	-67.237	-69.219	-71.262	-73.368

370 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö

Nuorisotoimi pyrkii tarjoamaan laadukasta kerho-, ohjaus- ja koulutustoimintaa lapsille ja nuorille sekä tarjoaa monipuolisia tapahtumia osallistujien toiveet huomioiden. Nuorisotoimi pyrkii kehittämään nuorten yrittäjyyskasvua yhdessä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa.

Nuorisotyössä tehdään yhteistyötä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa, ja seutukunnan nuorisotoimien kanssa jatketaan edelleen eri toimintojen järjestämistä. Tarjotaan tukea oman yritystoiminnan kokeiluun ja kesätyöpaikkojen kautta työelämään tutustumiseen.

Etsivä nuorisotyö järjestetään yhdessä Toholammin kunnan kanssa.

Liikuntatoimessa tehdään yhteistyötä paikallisten ja naapurikuntien yrittäjien ja yhdistysten kanssa sekä Suomenselän kansalaisopiston, Keski-Pohjanmaan liikunnan (Kepli), seutukunnan liikuntatoimien ja Soiten kanssa. Liikuntatoimen tärkeimpiä tehtäviä on nykyisen palvelutason ylläpito ja kehittäminen. Kehittämiseen haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta. Liikuntatoimi pyrkii tekemään myös nykyiset liikuntapaikat entistä tunnetuimmiksi käyttöasteen lisäämiseksi.

Vapaa-aikaohjaaja työaika on 38,25 tuntia/viikko. Vuoden 2024 alusta vapaa-aikaohjaaja ei työskentele enää kirjastossa.

Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyölle kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: Hyvinvoinnin ylläpitämisen innostaminen	Liikuntaohjelmaa 2021–2026 on toteutettu suunnitelmallisesti	Väliarvion helmikuussa 2023	Väliarvio valmis ja tarvittavista toimenpiteistä suunnitelma.
	Nuorten hyvinvointia on tuettu ja edistetty	Kesätöihin palkattujen nuorten määrä/v Ehkäisevä päihdetyö käynnistetty kunnassa	4-5 nuorta työllistetään
	Kulttuurin ja taiteen keinoin pyritään kasvattamaan nuorten hyvinvointia.	KUMAHA- ja LYKKY yhteistyö Hankkeiden määrä/vuosi	Kulttuurikasvatussuunnitelma toteuma.

Liikuntaohjelmassa määritellyt tavoitteet:

Liikuntaohjelman 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Aktivoidaan vähän liikkuvia lapsia ja nuoria	Yhteistyö liikuntatoimen, koulun, vanhempien, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.	Oppilaiden hyvinvointikysely Move! -mittaukset	Vähän liikkuvat lapset ja nuoret on tunnistettu. Tarjotaan tukea.
Aktivoidaan vanhempia lasten ja nuorten liikuttamiseen	Hyvinvointiluennot vanhempainilloissa Lasten ja vanhempien yhteisten liikuntatuokioiden järjestäminen	Hyvinvointikysely Tapahtumien lukumäärän seuraaminen	Vanhempien aktiivisuus lisääntynyt. Tarjottavien tapahtumien määrän kasvu.
Lähiliikuntapaikkojen kunnostus ja uusiminen	Kunnostetaan olemassa olevia liikuntapaikkoja ja uusitaan tarvittaessa kalustoa	Liikuntastrategian väliarvio 2023	Suunnitelma kunnostuksista tuleville vuosille on valmis. Uusien liikuntapaikkojen rakennussuunnitelmien valmistelu aloitettu.

Lapsille ja nuorille järjestetään liikuntaohjauksia sivukylillä toimitilojen ja mahdollisuuksien puitteissa	Omatoimirasteja Ulkoilmatapahtumia	Seurataan tapahtumiin osallistuvien lasten ja nuorten määrää.	Kyllä asuvat nuoret on tavoitettu. Lapset ja nuoret tunnistavat kunnan tarjoamat palvelut.
Edistetään lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta	Tehdään reissuja sisäliikunta- ja seikkailupuistoihin.	Tapahtumien ja osallistujien määrä.	Osallistuja määrän ja aktiivisuuden lisääntyminen.
	Nuorille tarjotaan uusia liikuntamahdollisuuksia ja -ohjauksia eri kampanjoiden avulla.	Hyvinvointikysely osallistuja määrän seuraaminen	Osallistuja määrän ja aktiivisuuden lisääntyminen.

Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	500	500	500	500	500	500
Toimintamenot	50.482	52.866	55.000	56.650	58.350	60.086
Toimintakate (netto)	-49 982	-52 366	-54.500	-56.150	-57.850	-59.586

380 HYTE-toiminta

Uutena osastona vuoden 2024 alusta otetaan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, HYTE-toiminta.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan HYTE-toiminnalle on varattu määrärahaa perustettavan HYTE-toimikunnan kokoontumisia varten.

HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	940,00	900,00	1.000	1.100	1.200	1.300
Toimintakate (netto)	-940,00	-900,00	-1.000	-1.100	-1.200	-1.300

390 Sivistystoimen hankkeet

Sivistystoimen projekteille on varattu talousarvioon 9.000,00 euron määräraha vuodelle 2025. Määrärahalla on mahdollisuus kattaa haettavaksi tulevien hankkeiden omarahoitusosuuksia.

Hankkeista edellytetään kuitenkin lautakunnan päätöstä ennen hankkeen hakemista.

Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	10 000					
Toimintamenot	20 000	9 000	10.000	10.000	10.000	10.000
Toimintakate (netto)	-10 000	-9 000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

40 Tekninen toimi

Lestijärven kunnan tekninen toimi vastaa teknisen toimen hallinnosta, kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, ympäristöpalveluista, alueiden kunnossapidosta, ruoka- ja puhtaanapalveluista sekä väestönsuojelusta. Teknisen toimen alla on myös Kokkolan kaupungin tuottama ympäristöterveydenhoidon kustannuspaikka.

Tekniselle toimelle kuntastrategiassa asetetut tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai parempi	Toimintamenot vs. talousarvion aikaan sidottu toteuma	≤ talousarvio
	Talousskatsaukset säännöllisesti lautakuntaan	Talousskatsauksien määrä/v	4
	Kunnan taksoja on tarkistettu vastaamaan alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
	Kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Käydyt kehityskeskustelut/vuosi, Toukokuun loppuun mennessä käydyt kehityskeskustelut	100 % 85–90 % työtekijöistä osallistunut kehityskeskusteluun aikataulun mukaisesti.
2. Hyvinvoiva henkilöstö	Työntekovälineet ja – järjestelmät ovat nykyaikaiset	Laitehankinnat €/työntekijä Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	1000 €/vuosi < 5 vuotta
	Asunto- ja tonttitarjonta vastaa kysyntää	Tiedustelujen määrä/v Toteutuneet kaupat/vuokraukset/v	1 tai useampi = kysyntä
1. Vetovoimaisuuden lisääminen			
2. Turvallisuus	Turvallisuusharjoitukset kunnan kiinteistöissä	Harjoitusten määrä/vuosi	1
3. Toimiva kaavoitus	Discolandin alue on suunniteltu/kaavoitettu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Parannan alue on kaavoitettu houkuttelevammaksi	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Uusi asuinalue on hahmoteltu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Kunnalla on tarjota yritystontteja pohjavesialueen ulkopuolelta	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
4. Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalla on koulutusta digitalisaation hyödyntämiseen	Koulutuspäivien määrä/v/työntekijä	1

Teknisen toimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	13.718	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Toimintamenot	674.591	682.240	633.143	666.881	686.803	707.323
Toimintakate (netto)	-660.873	-678.740	-627.643	-661.381	-681.303	-701.823

Tekniselle toimelle kunnanhallituksen myöntämä nettoperusteinen raami vuodelle 2025 oli -546.248,50 euroa. Raami ylittyy 132 491,50 eurolla.

410 Teknisen toimen hallinto

Teknistä tointa johtaa teknisen lautakunnan alaisena tekninen johtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä.

Tekninen lautakunta on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kunnan rakennusvalvontaviranomainen sekä lain kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta mukainen ympäristönsuojeluviranomainen.

Tekninen lautakunta käsittelee rakennusvalvontaan, tekniseen toimeen, ympäristönsuojeluun, kiinteistötoimeen, liikenneväyliin, maankäyttöön, jätehuoltoon, vesihuoltoon, ympäristöterveyshuoltoon, liikunta-alueisiin, siivouspalveluihin sekä koulun ruokapalveluihin liittyvät asiat.

Tekninen lautakunta kokoontuu 2025–2029 vuosina 10 kertaa vuodessa.

Teknisen toimen hallinnon kustannuspaikalle on budjetoitu teknisen johtajan palkkakustannukset sekä 1/3 toimistovirkailijan palkkakustannuksista.

Teknisen toimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	75.607	111.343	114.224	121.948	125.522	129.204
Toimintakate (netto)	-75.607	-111.343	-114.224	-121.948	-125.522	-129.204

420 Kaavoitus

Kaavoituksen tavoitteena on ohjata yhdyskuntien rakentamista, luonnonvarojen käyttöä, maisemallisia toimenpiteitä, kunnallistekniikkaa sekä ympäristönsuojelua. Alueiden käytön järjestämiseksi ja ohjaamiseksi kunta laatii yleiskaavoja ja asemakaavoja. Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus.

Talousarvio- ja suunnittelukausille ei ole budjettiin varattu määrärahoja kaavoituksen kustannuspaikalle.

Kaavoituksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

430 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta, sekä rakentamisen neuvonta.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on hyvä rakennettu ympäristö ja rakentamisen laadun parantaminen sekä turvallinen, terveellinen ja puhdas elinympäristö, luontoarvojen säilyttäminen sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Rakennustarkastajan virka lakkaa vuonna 2025 ja palvelu ostetaan tilapäisesti ostopalveluna.

Rakennusvalvonnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Toimintamenot	146.535	100.443	33.372	34.373	35.404	36.466
Toimintakate (netto)	-141.535	-95.443	-28.372	-29.373	-30.404	-31.466

440 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut muodostuvat ympäristöhuollon viranomaistoiminnasta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristösihteerin palveluita hankitaan Kaustisen kunnalta ostopalveluna 2-4 päivää/kk.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo kunnassa olevia rekisteröityjä tai ympäristöluvallisia toimintoja tekemänsä valvontasuunnitelman mukaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvista ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista peritään maksu Lestijärven kunnanvaltuuston hyväksymän taksan perusteella.

Kunnan ympäristöviranomainen tekee yhteistyötä myös muiden lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa. Lestijärven kunnan alueella valtion ympäristölupaviranomaisena toimii Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Valtion valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Yhteistyö koostuu lähinnä yhteisistä valvontakäynneistä sekä lausuntojen antamisesta. Lisäksi molemmat käyttävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää (YLVA), johon tallennetaan ympäristöluvanvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen kohdetiedot. Ympäristövahingon sattuessa yhteistyötä tehdään pelastustoimen, ELY-keskuksen sekä tarvittaessa ympäristöterveysvalvonnan kanssa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi viemärivuodot sekä öljy- ja kemikaalivahingot.

Ympäristöpalveluille kuntastrategiassa asetetut tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 mihin pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: Turvallisuus	Maakuntajärvi Lestijärven kunnostamiseksi on tehty suunnitelma. Hankerahoitus on selvitetty.	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe

Ympäristöpalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	5.218	500	500	500	500	500
Toimintamenot	25.652	15.030	15.491	15.945	16.424	16.916
Toimintakate (netto)	-20.435	-14.530	-14.981	-15.445	-15.924	-16.416

450 Alueiden kunnossapito

Alueiden kunnossapito muodostuu katujen ja yleisten alueiden kunnossapidosta, puistojen ja viheralueiden kunnossapidosta sekä liikunta-alueiden ja retkeilykohteiden kunnossapidosta.

Kunta on luopunut yksityisteiden talvikunnossapidosta syksyllä 2024. Samassa yhteydessä on päätetty ryhtyä maksamaan tienhoitokunnille yleisavustusta vuodesta 2025 alkaen. Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten ja ennalta sovittujen periaatteiden mukaisesti takautuvasti siten, että vuodelta 2025 avustus maksetaan vuonna 2026.

Alueiden kunnossapidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	3.500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	104.597	103.225	106.322	109.551	112.797	116.181
Toimintakate (netto)	-101.097	-103.225	-106.322	-109.551	-112.797	-116.181

460 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden osastopäällikkönä toimii ruokapalveluvastaava, jonka nimike muuttuu ruoka- ja siivouspalvelupäälliköksi.

Keskuskeittiö tuottaa ruokapalveluita Lestin koulun ja päiväkodin oppilaille. Keittiöllä työskentelee ruokapalveluvastaavan lisäksi 2 keittäjää.

Puhtaanapitopalvelut vastaa kaikkien kunnan kiinteistöjen puhtaanapidosta ja siivouksesta. Puhtaanapitopalveluissa työskentelee 3 työntekijää.

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	269.800	303.969	312.008	338.814	341.768	352.022
Toimintakate (netto)	-269.800	-303.969	-312.008	-338.814	-341.768	-352.022

470 Ympäristöterveydenhuolto

Lestijärvellä ympäristöterveydenhuollon palvelua tuottava yksikkö on Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, jonka yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyä, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli.

Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa lakisääteiset ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätyt eläinsuojelulain ja eläintautilain tehtävät.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveydenhuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	50.750	50.230	50.230	50.230	50.230	50.230
Toimintakate (netto)	-50.750	-50.230	-50.230	-50.230	-50.230	-50.230

480 Väestönsuojelu

Tekninen toimi vastaa kunnan väestönsuojelusta ja väestönsuojelutilojen asianmukaisesta kunnosta.

Väestönsuojelun tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1.500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	-1.500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

50 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden toimiala koostuu elinkeinopalveluista ja kunnan lakisääteisesti järjestettävistä palveluista.

Elinkeinopalveluiden toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	130 080	116.044	116.044	122.206	122.206	122.206
Toimintakate (netto)	-130 080	-116.044	-116.044	-122.206	-122.206	-122.206

Kunnanhallituksen myöntämä nettoperusteinen raami elinkeinopalveluille oli -102.850,00 euroa. Raami ylittyy 13.194 euroa.

510 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut muodostuvat elinkeinoelämän kehittämisestä, Leader-maksuosuuksista ja kunnan jäsenmaksuista Keski-Pohjanmaan liitolle sekä Chydenius-instituutille ja Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolle.

Elinkeinoelämän kehittäminen käsittää elinkeinojen kehittämistyötä ja elinkeinorakenteen monipuolistamista sekä yritystoiminnan edellytysten parantamista ja hankeneuvontaa. Vastuuhenkilönä on kunnanjohtaja.

Elinkeinopalveluiden määrärahoihin sisältyy kunnan maksuosuudet maaseututoimen palveluista ja Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuus.

Lestijärven kunnan osuus maaseututoimen palveluista vuodelle 2025 on 30 000 €.

Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuutena talousarvion kohtaan on varattu yhteensä 58.838,00 euroa. Tästä summasta seututoimintaan on budjetoitu 25.574,00 euroa, KASE yrityspalveluille 12.752,00 euroa, muihin kuntapalveluihin 6.153,00 euroa ja hanketoimintaan 14.358,00 euroa.

Keski-Pohjanmaan liiton jäsenmaksu vuodelle 2025 on 16.872,00 euroa.

Elinkeinopalveluiden kuntastrategian mukaiset tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: 1. Palvelut	Kunta on laatinut ja toteuttaa elinkeino-ohjelmaa	Valmiusaste	Valmis 31.12.2027
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Kunnassa sijaitsevat työpaikat ovat esillä kunnan kotisivuilla	Verkkosivuilla olleet työpaikat/kaikki työpaikat	80 %
	Kuntaa markkinoidaan etätyöpaikkana	Suunnitteluvaihe	Suunnitteluvaihe
	Kuntamarkkinointi on kehitetty	Suunnitteluvaihe	Suunnitteluvaihe
2. Digitalisaation hyödyntäminen	Valokuituverkon kehittäminen Kaustisen seutukunnan hankkeiden kautta		
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen 1. Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Edistetään matkailualan kehittymistä		

Elinkeinopalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	128.800	113.444	113.444	119.606	119.606	119.606
Toimintakate (netto)	-128.800	-113.444	-113.444	-119.606	-119.606	-119.606

520 Lakisääteiset palvelut

Seura- ja harrastuseläinten talteenotto on osa kuntien lakisääteistä toimintaa ja sen tavoitteena on eläinten talteenoton hoitaminen kunnolla. Palvelun toteuttamiseksi on tehty sopimus Karvapallon kanssa.

Lakisääteisten palveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1 800	2.600	2.600	2.600	2.600	2.600
Toimintakate (netto)	-1 800	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600

60 Liiketoiminta

Liiketoiminnan kokonaisuus muodostuu vesihuollosta, kiinteistönhoidosta, tilavuokrauspalveluista, asuntovuokrauspalveluista sekä metsätaloudesta ja maaomaisuudesta.

Kuntastrategiassa liiketoiminnalle asetetut tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen 1. Asunnot	Asuntojen kunnosta huolehditaan	Kunnostettujen asuntojen määrä/vuosi	2
	Kunnan kiinteistöjen kunto on selvillä	Kiinteistöstrategia on laadittu Riskikohteisiin tehty kuntokartoitus	Valmiusaste 1/vuosi
	Kunnassa on keskustassa sijaitsevia esteettömiä asuntoja	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
2. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen innostaminen	Etätyöpiste on uusittu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Kunnan taksoja on tarkistettu vastaamaan alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Asukastyytyväisyyttä mitataan vuosittain	Asukastyytyväisyyskysely/asuntokunta	100 %
		Vastausprosentti	> 50 %
	Lestijärveltä pois muuttaneille tehdään poismuuttokysely	Poismuuttokyselyjen määrä Vastausprosentti	80 % poismuuttaneista > 50 %
4. Digitalisaation hyödyntäminen	Kunnan asunnoissa on hyvät tietoliikenneyhteydet	Tietoliikenneyhteyksien kysyntä: asukkaiden yhteydenotot Suunnitteluvaihe	> 30 % kiinteistön asukkaista Suunnitteluvaihe

Liiketoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	883.947	740.428	450.784	364.961	369.141	373.446
Toimintamenot	885.386	663.652	589.925	534.301	550.330	566.840
Toimintakate (netto)	-1.439	76.776	-133.141	-169.340	-181.189	-193.394

Kunnanhallituksen liiketoiminnalle myöntämä nettoperusteinen raami vuodelle 2025 oli -28.029,10 euroa. Raami ylittyy 104.805,10 eurolla.

610 Vesihuolto

Vesihuollon kokonaisuus muodostuu talousveden ja jäteveden kustannuspaikoista. Vesihuollon tavoitteena on hyvälaatuisen juomaveden toimittaminen käyttäjille.

Lestijärven jätevedet johdetaan Kinnulan keskuspuhdistamolle. Jätevesitaksoja korotetaan talousarvio- ja suunnitteluvuosina vastaamaan jäteveden puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vesihuollon kustannuspaikoille on osoitettu 2/3 toimistovirkailijan työpanoksesta ja palkkakustannuksista.

Vesihuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	266.000	160.000	193.644	195.580	197.536	199.512
Toimintamenot	266.330	208.239	215.162	222.861	229.547	236.433
Toimintakate (netto)	-330	-48.239	-21.517	-27.281	-32.011	-36.922

620 Kiinteistönhoito

Kiinteistönhoito huolehtii kunnan kiinteistöjen sekä yleisten alueiden kunnossapidosta. Kiinteistöhoitopalvelua myydään Lestijärven Vuokrakodit Oy:lle, Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalolle ja Lestijärven Yhteisökehitys Oy:lle.

Kiinteistönhoidossa työskentelee kaksi vakituista kiinteistönhoitajaa ja yksi määräaikainen kiinteistönhoitaja.

Kiinteistönhoidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	51.416	40.300	41.509	42.754	44.037	45.358
Toimintamenot	231.114	156.891	192.813	205.009	211.159	214.495
Toimintakate (netto)	-179.698	-116.591	-151.304	-162.255	-167.123	-172.137

630 Tilavuokrauspalvelut

Tilavuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan julkisten tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat koulu, kirjasto, kunnanvirasto, yhdistystilat, hilekontti, teollisuustilat, luonnontuoteasema, liiketalo ja sotekeskus sekä paloasema.

Yhdistysten tilan vuokratasoa tarkistetaan vastaamaan kustannuksia.

Teollisuustiloihin ei suoriteta 2025 aikana erityisiä toimenpiteitä.

Liiketalon tyhjiille liiketiloille pyritään löytämään uusia vuokralaisia.

Sotokeskus ja palolaitos yhtiöitetään vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tilavuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	310.544	315.828	115.451	118.263	121.160	124.144
Toimintamenot	257.787	179.172	106.969	110.178	113.484	116.888
Toimintakate (netto)	52.757	136.656	8.481	8.085	7.676	7.256

640 Asuntovuokrauspalvelut

Asuntovuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan vuokra-asuntojen ja muiden majoituskäyttöön vuokrattavien tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat Palolan, Kotipellon, Hopearannan, Palvelutalon ja Mikevan asuinrivitalot sekä Jukola ja Karhunpiilo.

Kunnan asunnot on tarkoitus yhtiöittää vuoden 2026 loppuun mennessä.

Asuntovuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	166.067	114.300	90.380	500	500	500
Toimintamenot	86.167	73.260	75.041	2.493	2.568	2.645
Toimintakate (netto)	79.920	41.040	15.339	-1.993	-2.068	-2.145

650 Metsätalous

Kunnan metsämaan osuus on 381,2 ha.

Vuonna 2025 on tarkoitus suorittaa hakkuutöitä ainakin Teerinevan, Saviojan ja Pitkäniemen alueella.

Metsätalouden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	80.000	100.000	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	43.987	45.990	990	1.020	1.050	1.082
Toimintakate (netto)	36.013	54.010	-990	-1.020	-1.050	-1.082

660 Maaomaisuus

Kunnan maaomaisuus muodostuu kunnan omistamista maa-alueista. Maaomaisuuden arvo on vuoden 2023 tilinpäätöksessä 1.447.404,22 euroa.

Kunta on vuokrannut osan omistamistaan alueista ja näistä alueista saatava vuokratuotto kirjataan kustannuspaikalle 6600 Maaomaisuuden hallinta.

Maaomaisuuden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS 2029
Toimintatuotot	9.900	10.000	9.800	9.800	9.800	9.800
Toimintamenot	0,00	100	103	106	109	113
Toimintakate (netto)	9.900	9.900	9.697	9.694	9.691	9.687

70 Seutukunta

A-osa: Seudun kehittämisen tilannekuva ja painopisteet

I Toimintaympäristön tilanne ja kehitysnäkymät

Toimintaympäristö on vakiintunut vuoden 2024 aikana ns. uuden normaalin tilanteeseen, jonka hallitseva piirre on turvallisuusympäristön ja turvallisuuspoliittisen tilanteen epävarmuus erilaisine heijastusvaikutuksineen. Taloudellinen epävarmuus ja energiamarkkinoiden häiriöt ovat kuitenkin vähentyneet vuoden 2024 aikana. Talous on lähtenyt varovaisen kasvun uralle, joskin Suomessa kasvu on suunnitelman laatimisen hetkellä vielä hyvin vähäistä / olematonta. Valtiovarainministeriön mukaan talouden taantuma on väistymässä ja kasvu käynnistyy vähitellen. Vuodelle 2025 bkt:n kasvun ennustetaan olevan 1,6 %:n tasoa.

Maailman, Euroopan ja Suomen tilanne vaikuttaa luonnollisesti myös Kaustisen seudulle, mutta perinteisesti vuosien mittaan tasaisemmin ja hitaammin ts. seudulla kasvu- ja taantumavaiheiden heilahtelut ovat olleet lievempiä. Vuoden 2024 aikana seudun yritykset ovat investoineet enemmän kuin aiemmin. Tilanne kääntyi myönteiseen suuntaan jo loppusyksyllä 2023. Seudun perinteisillä vahvoilla toimialoilla – maatilataloudella, turkistaloudella ja turvetuotannolla – on kaikilla omia haasteitaan ja uhkia. Turvetuotannon osalta osa turveyrityksistä on lopettanut toimintansa, mutta toisaalta osalla turveyrityksistä tilanne on hyvä turvetuotannon supistuessa maanlaajuisesti luoden markkinoita seudun yrityksille. Turkisala on supistunut merkittävästi suurienkin turkistarhojen lopettaessa toimintansa, mutta toisaalta uusiakin tarhoja on perustettu. Myös maatilataloudessa on kannattavuuteen liittyviä haasteita erityisesti kustannusten nousun vuoksi. Maatilataloudessa on ollut jo pitkään käynnissä toimialan sisäinen rakennemuutos, joka polarisoi tilojen kehitystä kasvaviin ja kannattaviin ja toisaalta supistaviin ja vaikeuksissa oleviin. Alalla haetaan myös yhä aktiivisemmin kannattavuutta lisääviä toimia, esimerkiksi biokaasun, monituotannollisuuden ja yhteistyön kautta. Rakennusalan vaikeudet eivät ole heijastuneet samalla laajuudella Kaustisen seudulle kuin muualla Suomessa. Kaupan alalla on rakennettu merkittävää lisäkapasiteettia Kaustiselle.

Seudulle suunniteltujen suur- ja energiahankkeiden investointien kokonaissumma on tällä hetkellä noin 2,5 miljardia euroa. Lestijärven tuulivoimapuiston ja Keliber Oy:n litiumkaivoksen rakentaminen Kaustisella ovat käynnistyneet. Ne ovat lisänneet merkittävästi työtilaisuuksia seudun yrityksille eri toimialoilla, kuten maanrakennus, rakentaminen, majoitus- ja ruokapalvelut sekä huolto ja kunnossapito. Ensimmäiset em. hankkeisiin liittyvät urakat ja tilaukset seudun yrityksille ovat toteutuneet. Vuoden aikana muiden tuulivoimapuistojen kaavoitus on edennyt mm. Halsualla ja Toholammilla sekä uutena avauksena Vetelissä Löytönevan tuulivoimahankkeen voimaloille (8 kpl) on myönnetty rakennusluvat.

Uutena merkittävänä avauksena kuluneen vuoden aikana on noussut aurinkovoimaan liittyvät hankkeet ja investoinnit. Seutukunnan toimesta on koottu yhteen noin 50 maanomistajaa ja 20 hanketoimijaa. Tällä hetkellä koossa on noin 2 000 hehtaaria aurinkovoimarakentamiseen sopivia maa-alueita. Vuokra- ja aiesopimuksia on tehty jo

sadoille hehtaareille. Investointeja tullaan todennäköisesti julkaisemaan loppuvuoden aikana. Seudulle on rakennettu lisää yksityisten toimijoiden biokaasulaitoksia (2 kpl) sekä keväällä julkistettiin Suomen suurimman biokaasulaitoksen investointisuunnitelma Kaustiselle, kokonaisarvoltaan noin 50 miljoonaa euroa. Seutukunta on eri hankkeidensa ja yrityspalvelun kautta luonut edellytyksiä ja valmistellut biokaasulaitosten käynnistymistä ja sijoittumista alueelle jo useita vuosia.

Seudun työttömyys on vähentynyt olennaisesti vuoden aikana ollen tällä hetkellä Pohjanmaan ELY-keskuksen pienimpiä. Kuntien välillä on kuitenkin eroa.

Kuntatalous on kehittynyt vuoden aikana huonompaan suuntaan. Muuttoliike ja luonnollisen väestönkehityksen kielteisyys asettavat haasteen suurelle osalle suomalaista maaseutua kuten myös Kaustisen seudulle. Seudun asukasluku on jatkanut laskuaan. Asukasluku oli elokuussa 11 542 henkilöä, jossa oli 0,6 % laskua vuoden takaiseen (75 henkilöä).

Kehitysnäkymät lyhyellä aikavälillä (2–3 vuotta)

Maailmantalouden vaihtelut ovat näkyneet Kaustisen seudulla viiveellä ja myös muutokset tasaisempana. Seudun elinkeinorakenne on monipuolinen ja pienyritysvaltainen. Globaalien markkinoiden muutokset ovat heijastuneet seudun pieniin yrityksiin yleensä heikommin ja viiveellä. Seudun elinkeinoelämä toimii pääosin alueellisen ja valtakunnallisen kysynnän markkinoilla, mikä myös tasaa aluetalouden vaihteluja. Yritysten investoinnit ennakoivat yritystoiminnan pysyvän vireänä ja jopa kasvavan seuraavina vuosina. Seudulla on menestyviä yrityksiä monilla toimialoilla, kuten elintarviketeollisuudessa, metalli- ja konepajateollisuudessa, kierrätystaloudessa ja rakentamisessa.

Seudun perinteisten vahvojen toimialojen ja yritysten muodostaman kasvupohjan päälle on muodostumassa uusi, taloudellisesti erittäin merkittävä kasvun ja kehityksen mahdollistava kokonaisuus, joka liittyy ns. suurhankkeiden investointien käynnistymiseen. Seudulla ja lähialueilla on valmisteilla, käynnistynyt ja käynnistymässä useita ns. vihreään energiamurrokseen ja uusiutuvaan energiaan perustuvia investointihankkeita, jotka luovat mahdollisuuksia niin alueen yrityksille, asukkaille kuin kunnille. Alueella on vireillä laajasti biotalouteen, biokaasuun ja uusiutuvaan energiaan liittyviä investointeja, kuten biokaasulaitoksia. Seudun biotalouteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvissä hankkeissa on selvitetty laajasti erilaisia teknisiä ja taloudellisia vaihtoehtoja sekä myös sivuvirtoja hyödyntäviä konsepteja. Tämä pohjatyö on selvästi vaikuttanut seudun sisäisten ja ulkopuolisten toimijoiden aktivoitumiseen.

Aurinkosähkövoimalat ja erilaiset uusiutuvan energian hybridipuistot sekä energian varastointiin liittyvät suunnitelmat ja investoinnit ovat aktiivisessa valmistelussa. Biotalous osalta vireillä on lisäksi biohiili tuotannon, lannoitevalmistuksen ja erikoiskasvien tuotannon käynnistämiseen liittyviä hankkeita, jotka ovat potentiaalisia lähivuosien kasvualoja.

Kehitysnäkymät lähiajalle ovat laajemman toimintaympäristön tilanteesta huolimatta myönteiset ja varovaisesti kasvavat. Turkistalouden rakennemuutos on selkeä uhkatekijä, joka täytyy huomioida ja jonka heikentymiseen täytyy varautua käynnistämällä korvaavia uusia työpaikkoja ja yritystoimintaa luovia toimenpiteitä.

Kehitysnäkymien perusteella voimakasta uudistamistarvetta seutukunnan toiminnalle ja palveluille ei ole eikä elinvoimaohjelmaan valituille strategisille painopisteille. Näkymät ovat kuitenkin epävarmat, joten strategisia painopisteitä ja etenkin niiden toimenpiteitä on syytä tarkastella ja mahdollisesti päivittää tilanteeseen ja kehitysnäkymiin vastaaviksi.

Kehitysnäkymät pidemmällä ajalla

Seudun kehitysnäkymät pitkällä aikavälillä ovat kääntyneet huomattavasti myönteisemmäksi viimeisten vuosien aikana. Suomessa, kuten koko maailmassa, on käynnissä voimakas ja laaja-alainen vihreän / puhtaan siirtymän ja digitalisaation kehitysvaihe.

Uusiutuva energia, omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat nousseet tärkeään asemaan niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Kaustisen seudulla on suuri rooli ja mahdollisuus olemassa olevan potentiaalinsa myötä tuulivoimapuistojen, kaivostoiminnan, bio- ja kiertotalouden, uusiutuvan energian, monipaikkaisuuden, digitalisaation ja tietoliikenneyhteyksien kehittämisessä. Vihreän siirtymän edellytyksenä ovat uusiutuvat luonnonvarat ja biomassat, joiden osalta maaseutu metsineen, peltoineen ja toimialoineen on luonnollisesti vahvoilla. Ilman maaseutua vihreää siirtymää ei voida toteuttaa, jolloin kehityskulku nähdään maaseudulle mahdollisuutena ja menestystekijänä. Nähtävissä on, että Kaustisen seutukunta muodostaa tulevaisuudessa vetovoimaisen alueen erityisesti uusiutuvan energian osalta. Potentiaalia on myös biometaanin tuotannossa ja tulevaisuudessa jopa biopohjaisen vedyn tuottamisessa. Maaseudun rooli on monipuolistumassa ja tuotannon jalostusarvoa on mahdollista kasvattaa. Suomalainen maaseutu tulee olemaan keskeinen toimija uusiutuvan energian tuotannossa ja myös hyödyntämisessä. Suurhankkeet saavat aikaan käänteentekevän sysäyksen koko seudun kehitykselle. Vaikutukset tulevat olemaan erittäin merkittävät alueen elinkeinoelämälle ja kunnille sekä koko seudun pito- ja vetovoimalle.

Digitalisaation sekä nopeiden ja toimintavarmojen tietoliikenneyhteyksien merkitys on korostunut entisestään. Julkisten palvelujen digitalisaatio ja palvelujen sähköistäminen parantaa palvelujen saavutettavuutta ja julkisen talouden kustannustehokkuutta. Digitalisaatio edellyttää kuitenkin vakaita, nopeita ja turvallisia tietoliikenneyhteyksiä seudulla sekä laajasti koko Suomessa ja Euroopassa. Tietoliikenneyhteyksien kattavuus ja saatavuus yrityksille, TKI-toimijoille ja asukkaille on kriittinen menestystekijä digitalisaatioon perustuvalle kehitykselle. Kattavat, nopeat ja turvalliset yhteydet mahdollistavat julkisen ja yksityisen sektorin digi- ja etäpalvelut. Kuntien yhteinen digistrategia ohjaa kuntien ja seutukunnan digipalveluiden kehittämistä. Samaan teemaan liittyy myös monipaikkaisuuden ja erilaisten etätyön ja -yrittäjyyden mallien kasvu. Maaseutu tarjoaa jatkossa realistisen vaihtoehdon työskennellä sellaisissa työtehtävissä, joita voidaan suorittaa tietoverkon kautta.

Seudulla on vahva aineeton ja aineellinen kulttuuriperintö. Kansanperinne (kulttuuri, musiikki, hyvinvointi) sekä alueen turvallisuus, rauhallisuus, luonto ovat mahdollisuuksia vastata elämys- ja luontomatkailun sekä vastuullisten matkailupalveluiden kysynnän kasvuun. Suurena mahdollisuutena seudun matkailun, tunnettuuden ja palvelujen kehittymiselle nähdään Unescon aineeton kulttuuriperintö -status. Unescon aineeton kulttuuriperintö -status tuo mahdollisuuden luoda uusia kestäviä matkailukonsepteja ja lisätä vastuullista matkailua. Se vahvistaa myös kansainvälisiä verkostoja.

II Seudun kehittämisen painopisteet

Seudun Elinvoimaohjelma ohjaa Kaustisen seutukunta –organisaation suunnittelu- ja kehittämistyötä sekä palvelutoimintaa. Vuosittaisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa elinvoimaohjelman visiot, tavoitteet ja strategiset kehittämisteemat toimenpiteineen ovat lähtökohtana seudun kehittämisen painopisteiden määrittelyssä (osa A) ja seutuorganisaation toimintasuunnitelmassa (osa B). Painopisteillä asetetaan vuosittaiset kehittämistoiminnan ydinkohdat.

Seudun kehittämisen painopisteet vuodelle 2025 on määritelty ottamalla huomioon edellä kuvatut seudun tilanne, haasteet ja mahdollisuudet sekä seudun Elinvoimaohjelma 2022-2026. Elinvoimaohjelma ohjaa vuosittaisten TTS:n sisältöjen valmisteluja. TTS:n valmistelussa voidaan ottaa huomioon myös esiin nousevat haasteet ja mahdollisuudet, joita ei ole voitu ennakoida Elinvoimaohjelman valmistelun yhteydessä.

Seudun kehittämisen visiona on, että Kaustisen seutu on muutoksissa menestyvä, yhdessä tekemisen, onnellisten ihmisten ja vahvan yrittäjyyden maaseutu. Seutu on uusiutuvia luonnonvaroja jalostava, energiaa vastuullisesti tuottava, luonnon ja kulttuurin mahdollisuuksia kestävästi hyödyntävä ja digitalisaation mahdollisuuksia tehokkaasti soveltava maaseutu.

Seudun tavoitetila vuodelle 2026 on, että seudun elinvoimatekijät (kasvu-, veto- ja pitovoima) houkuttelevat uusia asukkaita ja yrityksiä.

Elinvoimaohjelman Strategisten kehittämisteemojen toimenpiteiden painopisteet vuonna 2024 ovat seuraavat:

Teema 1: Uusiutuvan energian ja biotalouden seutu

- Seudullisen bio- ja kiertotalousohjelman päivittäminen ja jalkauttaminen
- Uusiutuvan energian sekä bio- ja kiertotalousosaamisen kehittäminen
 - Tuulivoima-alan osaamiskeskuksen käynnistäminen yhteistyössä eri maakuntien kanssa
 - Biokaasun tuotantoon ja jalostamiseen liittyvien osaamisvajeiden paikkaaminen ("biokaasuklinikka") ja käynnistäminen JTF-rahoituksella
 - Erilaisten uusiutuvien energiatuotantomuotojen integraatio ja ekosysteemien ajattelu
- Seudun kaikki kunnat kattava vaihtoehtoisten käyttövoimien ja polttoaineiden lataus- ja tankkausverkoston kehittäminen (mm. biodiesel, biokaasu, sähkö, vety) –selvityksen jälkeiset toimet
 - Testaus- ja pilotointilaitteistoihin kohdistuvat hankkeet (HIILEKAS)
- Uusiutuvan energian sekä bio- ja kiertotalouden investointihankkeiden edistäminen
- Laaja-alaista tarkastelua ja selvitystyötä liittyen bio- ja kiertotalouteen sekä uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön
 - Biometaanin jatkojalostusmahdollisuuksien selvitysten hyödyntäminen
 - Erilaisten uusiutuvien energiatuotantomuotojen integraatio ja ekosysteemien ajattelu (bioenergia, vety, tuuli, aurinko, varastointi, biohiili)
- Maaseudun tärkeä rooli ilmastomuutoksen ratkaisuissa
 - Ilmasto -teeman nostaminen esille, asukkaiden ja erityisesti nuorten sitouttaminen mukaan toimintaan (kuntien ilmastosuunnitelmat)

- Digitaalisuuden ja langattomien ratkaisuiden hyödyntäminen
 - KASE BioEnergyHUB: Biomassapohjaisen energian tuotannon ja käytön digitaalinen seuranta (erityisesti langattomat ratkaisut) toteutus kumppanin kanssa
- Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja yhteistyön aktivointi (yritykset, korkeakoulut, ministeriöt) – vuorovaikutteisuus
- Viestintä seudullisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti

Teema 2: Digitaalinen ja älykäs seutu

- Verkkoinfrastruktuuria ja digitaalisia palveluita kehitetään edelleen Kase Smart Countryside –ohjelmakokonaisuudessa
 - Laajennetaan erityisesti valokuituyhteyksiä ja parannetaan niiden kattavuutta kunnissa
 - Hankitaan aktiivisesti ulkopuolista kehittämis- ja investointirahoitusta
- Suomen houkuttelevin digiseutu – Kaustisen seudun digistrategia 2028 toteuttaminen
- Hakeudutaan aktiivisesti pilottialueeksi digitalisaatioon soveltamiseen, hyödyntämiseen ja kehittämiseen liittyen
 - Kansalliset pilotit, kansainväliset (EU) pilotit
- Digitalisaation hyödyntäminen eri toimialoilla, erityisesti kulttuurin, liikunnan, luovien alojen ja matkailun digitaalinen sisällöntuotannon tukeminen

Teema 3: Yrittäjyyden, työpaikkojen ja verkostojen seutu

- Vahva ja monipuolinen suurhanketoimintaa hyödyntävä elinkeinotoiminta:
 - Suurhankkeiden hyödyntäminen seudun yritysten kasvuksi, tiedon ja vaikutusten lisääminen, palvelujen kehittäminen ja tuottaminen
 - Toimialojen uudistumisen tukeminen (mm. turkis, turve, luonnonvara-ala)
 - Uusien suurhankkeiden tunnistaminen ja houkuttelu alueelle
 - Uusien suurhankkeiden tunnistaminen
- Työvoiman osaamisen ja verkostoitumisen avulla saatava kasvu:
 - Työllisyyskokeilun aikana syntyneiden toimintamallien ja verkostojen jatkokehittäminen alueelle soveltuvaksi toimintamalliksi
 - Työllisyyspalvelujen kehittäminen: työllisyyttä edistävät palvelut
 - Työllisyyden parantaminen yhteistyössä verkostokumppaneiden kanssa
 - Tiivis yhteistyö kuntien, työllisyysalueen, Soiten ja koulutusorganisaatioiden kanssa
 - Nuorten ja osatyökykyisten työllistymisen edistäminen
 - Kunnille, yrityksille ja muille työnantajille työllisyyden ja rekrytoinnin asiantuntija-apua
 - Kunnille tulevien työttömyysmaksujen kohtuullisuudesta huolehtiminen
 - Osaavan työvoiman satavuuden varmistaminen yrityksille
- Yrittäjyyden, osaamisen ja verkostoitumisen avulla saatava kasvu:
 - Yritysverkostojen syntymisen aktivointi, kehittäminen ja tukeminen hyödyntäen digitaalista palvelualustaa ja hyödyntämällä asiantuntijapalveluita sekä koulutusta
 - Matkailualan mahdollisuuksien edistäminen
 - Kulttuuri-, tapahtuma-, luonto- ja työmatkailu

- Unesco aineettoman kulttuuriperinnön listaus – kaustislaisen viulunsoiton hyödyntäminen matkailupalvelujen kehittämisessä
- TKI-toiminnan seudullinen tukeminen ja käynnistäminen:
 - TKI-toiminnan toimintamallien löytyminen alueelle ("TKI-kehittämiskeskus") hanketoimintaa hyödyntämällä
- Toimintaympäristöjen kehittäminen:
 - Elinkeinoille sekä välttämättömän että mahdollisuuksia luovan infrastruktuurin kehittäminen: tieverkosto, logistiikka, energiainfra ja tietoliikenneyhteydet
 - Alueen ja sen mahdollisuuksien näkyvyyden parantaminen

Teema 4: Kulttuurin, luonnon ja onnellisten ihmisten seutu

- Pitovoimainen seutu
 - Mahdollistetaan työn tekeminen kotiseudulla mieleisellä tavalla - etätyön ja hybridityön edistäminen ja tukeminen, laajempaan näkökulmana tietotyö
 - Julkisia ja yksityisiä palveluita kehitetään siten, että ne ovat saatavilla lähellä, nopeasti ja vaivatta –sujuva arki
 - Palveluiden tasavertaista saavutettavuutta parannetaan jalkautumalla ja hajautetuilla toimintamalleilla: erityisesti työllisyyspalveluissa varmistetaan hyvien toimintamallien jatkuminen.
- Valovoimainen ja vetovoimainen seutu
 - Aluemarkkinointia tehostetaan ja viestintää kohdennetaan seudun vahvuuksiin
 - Alueen kohteiden, tapahtumien ja palveluiden saavutettavuutta parannetaan digitalisaatiota ja virtuaalisuutta hyödyntäen, erityisesti erä- ja kalastusmatkailun ja kulttuurimatkailun osalta
 - Elävää perintöä tuotteistetaan matkailu- ja tapahtumatuotteiksi

B-osa: Seutuorganisaation oma toiminta

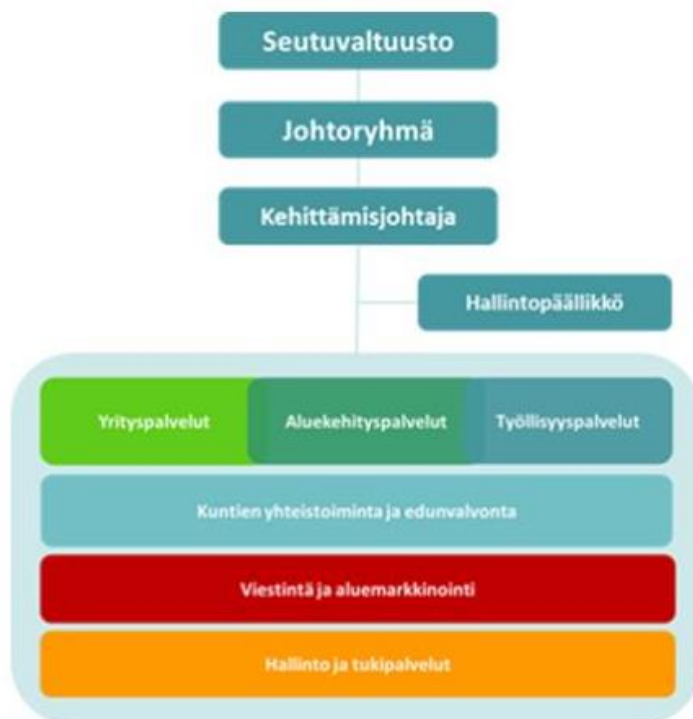
I Seutukunnallinen toiminta

Kaustisen seutukunta toimii kuntalain 51§:n tarkoittamana kuntien yhteisenä toimielimenä. Toimielimen toim nimi on *Kaustisen seutukunta* ja toimielimen kokoonpanosta käytetään nimitystä *seutuvaltuusto*. Kaustisen seutukunnan toiminta perustuu kuntien vuonna 2000 solmimaan yhteistyösopimukseen, joka viimeisimmällä uusintakierroksella solmittiin toistaiseksi voimassa olevana 1.1.2016 lähtien. Sopimuskunnat Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli.

Seutuvaltuusto toimii Lestijärven kunnan hallinto-organisaatiossa itsenäisenä lautakuntana. Seutuvaltuustoon kuuluu 16 jäsentä, kustakin kunnasta yksi jäsen alkavaa 1000 asukasta kohti kuitenkin vähintään kaksi jäsentä. Yhteistyön valmistelu elimenä toimii seutukunnan *johtoryhmä*. Seutukunnan ylin viranhaltija, kehittämisjohtaja, toimii johtoryhmän ja seutuvaltuuston esittelijänä. Hallintopäällikkö toimii seutukunnan ylimmän viranhaltijan sijaisena. Seutukunnan toimintaa ja kehittämistyötä johtaa kehittämisjohtaja Petri Jylhä ja hallintopäällikkönä toimii Minna Kauppinen.

Seutuvaltuuston ja johtoryhmän asioiden valmistelu ja hankkeiden hallinnointi tapahtuu seutukunnan omana toimintana, jota seutukunnan kunnat rahoittavat. Seutukunnan perustehtävien mukaiseen toimintaan hankitaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta hanketoiminnalla ja palveluiden myynnillä.

Kaustisen seutukunnan organisaatiokaavio:

II Seutukuntaorganisaation perustehtävät

Kaustisen seutukunnan perustehtävät ja niiden sisältämät toimenpiteet ovat yhteistoimintasopimuksen mukaisesti seuraavat:

1. Aluekehittäminen

- Hankevalmistelu ja hankkeiden toteutus
- Hankkeiden kuntaosuuksien valmistelu, päätökset ja hallinto sekä hankkeiden toiminnanaikainen ohjaus
- Suunnitelmat, selvitykset, kyselyt, esitykset ja uudet avaukset

- Verkostoyhteistyö eri alueen toimijoiden kanssa
- Verkostoyhteistyö rahoittajien ja mahdollisten hankekumppaneiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti
- Keski-Pohjanmaan tilastoyhteistyön koordinointi ja maakunnallisten tilastojen tuottaminen
- Aluemarkkinointi: tiedottaminen ja viestintä, tapahtumat, kaustisenseutu.fi ja visitkaustisenseutu -portaalit

2. Alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen

- Yritysneuvontapalvelut alueen uusille ja toimiville yrityksille (KASE Yrityspalvelu)
- Yritysten kehittäminen verkostoyhteistyön avulla
- Toimiala- ja yritysryhmähankkeiden valmistelu ja toteuttaminen
- Alueelle sijoittuvien yritysten hankinta ja avustaminen
- Elinkeinoja kehittävä oma hanketoiminta ja hankkeiden kuntaosuudet
- Rekrytointi- ja työllistämispalvelut omana toimintana ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa

3. Kuntien yhteistoiminnan edistäminen

- Kuntien yhteistoimintaan liittyvien mahdollisuuksien etsiminen ja avausten tekeminen
- Yhteiset tilaisuudet, tapahtumat
- Selvitykset ja kyselyt (kuntakohtaiset/seudulliset/maakunnalliset)
- Yhteishankkeiden käynnistys ja toteuttaminen

4. Seudun edunvalvonta

- Vaikuttamistoiminta; päättäjäkontaktointi, lausunnot, osallistuminen/vaikuttaminen suunnitelmien, ohjelmien ym. laadintaan
- Maakunnallisiin päätöksentekaelimiin osallistuminen
- Seudullisiin, maakunnallisiin ja valtakunnallisiin työ- ja ohjausryhmiin osallistuminen

Yhteistoimintasopimuksen mukaan seutukunnalle voidaan asettaa lisätehtäviä seutuvaltuuston esityksestä ja kuntien valtuustojen niin hyväksyessä. Seutukunnalla on **vuonna 2025 voimassa sopimus tietosuojavastaavan palvelun tuottamisesta jäsenkunnille**. Seutukunnalle on myös asetettu tehtäväksi mm. maaseutuhallinnon yhteistyö ja sen toiminnan kehittämiseen liittyvä yhteistyö ja ohjaus Kaustisen seutukunnan kuntien ja Kannuksen kaupungin alueella.

Perustehtävien toteuttamisessa seutukunnan keskeiset kumppanit ovat kuntien ja yritysten lisäksi muun muassa KaseNet Oy, Keski-Pohjanmaan Liitto, MTK, Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskukset, Pohjanmaan TE-toimisto, Soite, Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius, Vaasan yliopiston Levon-Instituutti, Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti, Teknologian tutkimuskeskus VTT, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä KPEDU, Pro Agria, LUKE, Viexpo, CENTRIA Ammattikorkeakoulu, Pro Kaustinen Ry, Pirityiset Ry, Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry ja kunnittaiset yrittäjäyhdistykset, Kaustisen kehitys Oy, Kokkolan seudun kehitys KOSEK Oy ja Pietarsaaren seudun kehittämissyhtiö Concordia Oy. Lisäksi seutukunnalla laaja yhteistyöverkosto koostuen asiantuntijaorganisaatioista, rahoittajista ja muista organisaatioista.

III Seutukuntaorganisaation tilanne ja toiminnan painopisteet

Tilanne

Kaustisen seutukunnan toiminta on laajentunut viimeisten vuosien aikana huomattavasti uusien kunnille tuotettavien palvelujen ja hanketoiminnan vuoksi. **Vuosi 2024 on ollut seututoiminnan laajin vuosi ottaen huomioon talousarvion koon, henkilöstömäärän, palvelujen laajuuden ja hanketoiminnan.** Työllisyyspalveluita toteutetaan 4 henkilön voimin sekä osana maakunnallista työllisyyskokeilua (viranomaistoiminta) että seutukunnan muuna työllisyyttä edistävänä palveluna kunnille, työnantajille ja työttömille henkilöille. Uutena palveluna kunnille on toteutettu tietosuojavastaavan palveluja erillisen sopimuksen mukaisesti. Hallintopalveluissa ml. hankkeiden hallinto toimi toukokuuhun saakka 5 henkilöä, joista 3 osa-aikaisena. Toukokuun jälkeen hallintopalveluissa on toiminut 4 henkilöä.

Seutukunnalla on suunnitelman laatimisen hetkellä käynnissä 15 hanketta ja hankesalkun koko on noin 2,4 miljoonaa euroa, mikä on samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Jätettyjä rahoitushakemuksia on parhaillaan 3 kpl ja valmistelussa 1 kpl.

Seutukunnan henkilöstömäärä 10.10.2024 on yhteensä 25 henkilöä, joista 6 henkilöä toimii toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja 19 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Vakituksia tehtäviä ovat tällä hetkellä kehittämisjohtajan ja hallintopäällikön virkasuhteet sekä yrityskehittäjän (2 kpl), yritysneuvojan, alue kehittäjän ja toimistosihteerin toimet. Toimistosihteerin toimi vapautui toukokuussa 2024 eikä sitä ole täytetty. Määräaikaisia virkoja päättyen 31.12.2024 on 3 kpl: työllisyyskoordinaattorin virka ja 2 kpl työhönvalmentajan virkaa. Lisäksi seutukunnalla on määräaikaista ja osin osa-aikaista henkilöstöä hankkeiden, sovittujen tehtävien ja muiden toimeksiantojen määrästä riippuen. Vuoden 2024 lokakuussa seutukunnalla on 19 määräaikaista työntekijää.

Hankkeissa toimii pääosin määräaikaista ja erikseen rekrytoitua henkilöstöä, joskin vuoden 2024 aikana seutukunnan vakituinen henkilöstö aluekehitys- ja yrityspalveluista on toteuttanut hankkeita aiempaa enemmän. Määräaikaiset työsuhteet ovat enintään 2 vuoden mittaisia työsuhteita hanketehtävissä (projektipäälliköt ja -työntekijät) ja hallinnossa (hankeassistentti, osa-aikainen hallintosihteerin, osa-aikainen hallinnon suunnittelija, tiedottaja, osa-aikainen digiasiantuntija/digikoordinaattori, tieto suoja-asiantuntija). Seutukunta ostaa vuosittain ulkopuolisia asiantuntijapalveluja hankkeiden ja toimintasuunnitelman toteutukseen liittyen.

Seutukunnan toiminta on vuonna 2025 supistumassa johtuen pääosin työllisyyspalveluiden viranomaistehtävien päättymisestä seutukunnan toimintana sekä kiristyvistä kuntataloudesta. Talousarvion loppusumma laskee vuoden 2022 tasolle. Vuoden 2025 talousarvion loppusumma on 2.157.119 euroa, josta kuntarahoituksen osuus yhteensä on 1.008.110 euroa (46,7 %). Talousarvio on 18,4 % ja kuntarahoitus 33,9 % pienempi kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Kaustisen kunnan vuodelle 2024 varaamaan kuntarahoitukseen (382.000e) verrattuna säästöä on 21,5 %.

Talousarvion valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien viranhaltijoiden kanssa sekä keskusteluin luottamushenkilöiden kanssa. Toimintavuodelle on kuntien taholta asetettu entistä tiukemmat raamit, joiden puitteissa seutukunnan perustehtäviä pyritään toteuttamaan mahdollisimman asiakas- ja tarvelähtöisesti, laajasti ja laadukkaasti. Kiristynyt talous tulee kuitenkin väistämättä näkymään seutukunnan palvelu- ja kehittämismahdollisuuksissa. Osalla kuntia ei ole taloudellista mahdollisuutta hyödyntää kaikkia seutukunnan palveluja, jolloin palveluita toimijoille ja yrityksille joudutaan rajoittamaan.

Tulevaan vuoteen ja suunnittelukauteen lähtiessä on tarkasteltu sekä toimintoja että kulurakennetta, ml. toimitilat. Toimintojen tehostamiseen pyritään esimerkiksi sähköisten järjestelmien hyödyntämisen sekä prosessien tarkastelun kautta. Seutukunnan toimitiloja vähennetään Lestijärvellä sekä myös muita vuokratiloja harkitaan kriittisesti pl. hankkeille vuokratut tilat. Merkittäviä kustannusleikkauksia on tehty lisäksi mm. viestintään, aluemarkkinointiin, ostopalveluihin ja hankintoihin. Seutukunnan vakituinen henkilöstö hyödyntää entistä enemmän omaa hanketoimintaa. Hanketoiminnalla ns. flat rate-rahoituksella pyritään kattamaan myös viestintää ja tiedottamista sekä hallinnollisia kuluja entistä enemmän. Jo tähän saakka seutukunnan toiminnassa on pystytty hyödyntämään merkittävästi omaa hanketoimintaa, mikä on vähentänyt huomattavasti kuntien rahoituksen tarvetta.

Kunnat päättivät syksyllä 2024 seutukunnan työllisyyspalvelujen alasajosta koskien viranomaistehtäviä ja pääosin myös ei-viranomaistehtäviä. Seutukunta on kehittänyt viranomaistehtäviä tukevaa palvelutoimintaansa useita vuosia ja seudun asukkaat ja yritykset ovat käyttäneet palveluja ahkerasti (noin 80 henkilöasiakasta + yritysasiakkaat vuosittain). Palveluilla on tuettu ja täydennetty työllisyyden viranomaispalveluja, joilla on rajattu mahdollisuus toimia tehtäviensä ulkopuolella. Seutukunnan toteuttamat palvelut ovat olleet myös tuloksellisia. Johtoryhmä päätti, että ao. palveluita jatkettaisiin uudella kehittämisasiantuntijan toimella, jonka tehtäväkuvaan sisältyy työllistymis-, rekrytointi- ja kv. tehtäviä. Talousarvion valmisteluvaiheessa tehtävän rahoitukseen on saatu sitoutuminen kahden kunnan osalta.

Seudun kehitysnäkymien, laaja-alaisten mahdollisuuksien ja uhkaavien haasteiden myötä seutukunnan tuottamille palveluille ja muille toiminnoille nähdään edelleen jatkuvaa ja kasvavaa tarvetta. Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus, valtionhallinnon rakenneuudistukset ja valtion taholta tuleva viesti kuntien yhteistyön kehittämis- ja lisäämistarpeesta eri sektoreilla vaikuttavat seutukunnan asemaan tulevina vuosina. Tässä talous- ja rakennekehityksessä sekä seudun kehittymisen uhkiin varautumisessa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä seutukunnan ja kuntien yhteistoiminta on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Seutukunta on kuntien yhteinen kehittämistyökalu - kunnilla on käytössään poikkeuksellisen vahva kehittämisorganisaatio suhteessa niiden kokoon ja

seudun asukasmäärään. Oman henkilöstön lisäksi seutukunta on verkostoitunut kymmenien yhteistyötahojen ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Alueen kehittämiseen on lisäksi valjastettu maa kunnallisten yhteistyökumppaneiden ohella monia toimijoita, jotka ovat kansallisia huippuosaajia.

Seutuorganisaation toimintakyky, prosessien toimivuus, osaaminen ja verkostoitumisen laatu ja laajuus ovat kriittisiä menestystekijöitä, jota on jatkuvasti ylläpidettävä ja kehitettävä ja jotka näkökulmat on otettava huomioon toiminnan suunnittelussa. Seutukunta on asiantuntijaorganisaatio, jossa korostuu henkilöstön itseohjautuvuus, itsensä johtaminen ja itsenäinen työ yhdessä vuorovaikutuksessa seututiimin ja verkostojen kanssa. Hajautettu toimintamalli työn tekemisessä ja asiakkaiden kohtaamisessa on välttämätöntä nyt ja jatkossa. Etätyö asettaa omia vaatimuksiaan johtamiselle ja tiimityölle. Tiimimäistä toimintamallia tulee edelleen kehittää ja organisoida nykyistä selkeämmin sekä vuorovaikutus ja tiedonvälitys varmistaa. Seutuorganisaation tulee toimia nopeasti ja joustavasti tarpeiden mukaan: haasteita tähän asettavat joissain tilanteissa kuntapohjainen hallinto ja hankesäännökset. Haasteena jatkuvuudelle ja pitkäjänteiselle kehittämiselle on pieni vakituisen henkilöstön määrä. Henkilöstö on suurelta osin määräaikaista ja vaihtuvaa, jolloin esimerkiksi pitkäjänteinen sitoutuminen organisaatioon sekä osaamisen kasvu vaikeutuu. Tärkeää on kehittää jatkuvasti henkilöstön osaamista ja koko organisaation oppimista sekä työhyvinvointia ja työssä viihtymistä. Organisaation toimintaa ja vuorovaikutusta sekä oppimista ja uudistamista on kehitettävä. Tulevaisuuden ennakointi ja suunnitelmallisuus korostuvat nopean reagointikyvyn ohella.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa asetettiin yhdeksi tavoitteeksi organisaation ja sen johtamisjärjestelmän uudistamiseen sekä osaamisen kehittämisen ohjelman laatimiseen. Tavoitteet asetettiin sillä oletuksella, että työllisyyspalvelut tulevat jatkossakin olemaan seutukunnan toimintaa. Päätöksenteko työllisyyspalveluista on viivästynyt syksyyn 2024, minkä vuoksi myös organisaatorakenteen uudistus on viivästynyt. Tilanteen selkeytyessä loppuvuodesta 2024 organisaatiota uudistetaan tarpeen mukaan vuonna 2025. Pohdittavaksi otetaan jo vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa olevan Kunta- ja digipalvelut -tiimin käynnistäminen, jonka toiminnalle haetaan pysyvyyttä ja pitkäjänteisyyttä perustettavan digikehittäjän toimella (yhdistetään aiemmat digiasiantuntijan ja -koordinaattorin toimet sekä hanketehtävät). Tiimeille nimetään tiimivastaavat ja osalle tiimeistä nimetään esihenkilöt. Henkilöstön tehtäväkuvaukset päivitetään ja osittain uudistetaan.

Tärkeimpiä toimenpiteitä vuonna 2025 on seutukunnan palvelujen sopeuttaminen vähentyvän kuntien rahoituksen mukaisesti, kehittää palveluja tarvelähtöisesti sekä jatkaa seutukunnan perustehtävien toteutusta.

Keskeisenä toimenpiteenä on myös roolittaa seutukunnan ja perustetun kuntien yhteisen kehitysyhtiön KASE Kehityksen toimintaa. Tavoitteena on laajentaa KASE Kehitys Oy:n toimintaa seutukunnan toiminnan ja palvelujen täydentäjänä sekä vakiinnuttaa yhtiö osaksi kuntien ja seutukunnan ns. työkalupakkia.

Kuntien yhteinen digistrategia ohjaa kuntien ja seutukunnan digipalveluiden kehittämistä. Seutukunnalle on osoitettu seudullisen digistrategian koordinointi, jonka tehtävän

hoitamiseen seutukunnalla on hankerahoitusta vuoden 2024 syksyyn saakka. Digistrategian koordinoitua jatketaan digikehittäjän toimesta.

Seutukunta ylläpitää www.kaustisenseutu.fi ja www.visitkaustisenseutu.fi -sivustoja, joita kehitetään edelleen sekä toteuttaa aktiivista aluemarkkinointia ja viestintää eri kanavia hyödyntäen. Visit-sivustoa kehitetään matkailun näkökulmasta aktiivisesti ja tavoitteena on muodostaa siitä laajempi (jopa maakunnallinen) matkailuportaali.

Organisaation oman toiminnan suunnittelu ja kehittäminen pidemmällä aikavälillä pohjautuu seutukunnan sopimuksellisiin perustehtäviin, seudun tilannekuvaan ja kehitysnäkymiin sekä elinvoimaohjelman toteuttamiseen.

Seutukunnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	2 643 787	2.157.119	1.385.568	1.085.072	1.059.650	1.061.607
Toimintakulut	2 643 787	2.157.119	1.385.568	1.085.072	1.059.650	1.061.607
Toimintakate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

IV Toiminta-alueiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä tarvittavat resurssit vuodelle 2024

Hallinto ja tukipalvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Hallintopalvelujen sujuva toiminta digityökaluja hyödyntäen	- Otetaan haltuun olemassa olevat uudet ohjelmat (Dynasty 10, Personec F Ess, Approval, Ontime, web-lasku, web-tosite, web-raportointi, Accuna). - Nykyisten ohjeistuksien tarkentaminen ja täsmentäminen tarvittaessa - Selvitetään vaihtoehtoisten työajanseurannan ja projektihallinnan ohjelmistojen ominaisuuksia ja hintatasoa - Yleisenä toimenpiteenä koko organisaatiota ja mahdollisesti myös kuntia koskien tekoälyn ja automatisoinnin hyödyntämisen selvitykset ja tarvittavat käyttöönotot	Ohjelmistojen sujuva ja tehokas käyttö.

Organisaation operatiivisen rakenteen kehittäminen	• Otetaan käyttöön uudistettu organisaatorakenne • Laaditaan tiimien tehtäväkuvaukset • Nimetään tiimien jäsenet ja tiimivastaavat, kuvataan tiimivastaavien tehtävät ja vastuut • Nimetään prosessitiimit • Tehostetaan ja uudistetaan tiimikäytänteitä ja toimintamalleja	Toimenpiteiden toteutumisasteet
Toiminnan siirtäminen soveltuvien osien uuteen yhtiöön	• Siirretään soveltuvien osien toimintaa lautakunnalta yhtiöön soveltuvien osien, painopiste soveltuvissa yritys- ja kuntien palvelutoiminnoissa	Toimenpiteiden toteutumisasteet
Organisaation toimintakyvyn ylläpitäminen nykyisillä henkilöstövoimavaroilla	• Kehitetään organisaation pitovoimaa henkilöstöresurssien pysymiseksi • Mitoitetaan työtehtäviä henkilöstöresurssien mukaan • Selkeytetään tehtäväkuvia (osana organisaatiouudistusta)	Henkilöstön määrä Työtunnit
Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen	• Toteutetaan työhyvinvointiohjelmaa ja päivitetään sitä tarpeen mukaan • Jatketaan TYHY-päivien järjestämistä säännöllisesti, myös kokonaisia päiviä • Tuetaan ja ohjataan työn tekemistä, tarvittaessa TyöPlus Oy:n palvelujen hyödyntäminen	Pidetty kehityskeskustelut TYHY - tapahtumien määrä

	• Laaditaan osaamisen kehittämisen ohjelma (digipalvelut, tietosuoja) • Pidetään kehityskeskustelut ja laaditaan henkilökohtaiset osaamisen kehittämissuunnitelmat	
Tiimityön ylläpitäminen	• Kehitetään koko organisaation yhteistä tiimityötä ja palvelutiimien tiimityötä • Varmistetaan ja tuetaan uuden organisaatorakenteen käyttöönottoa valmennuksilla ja koulutuksilla (koko henkilöstö, tiimit, yksilöt) • Jatketaan tiimipalavereita ja uudistetaan niiden käytäntöjä vastaamaan organisaatorakennetta • Järjestetään säännöllisesti koko henkilöstön tiimipäiviä ja -työpajoja • Järjestetään koko tiimin tiimipalaveri viikottain • Jatketaan yhteisten tiimikahvien järjestämistä Teamsissä 2 krt/vko	Tiimipäivien/työpajojen/tiimipalaverien määrät
Hallintoprosessien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen	• Jatketaan seutukunnan toimintojen laatukäsikirjan valmistelua: toimintamallien ja –prosessien kuvaaminen ja tarpeellinen kehittäminen: keskeiset prosessit, tiedon ohjaussuunnitelma	Toimenpiteiden toteutumisasteet

	• Tarkistetaan hallintotiimin tehtäväkuvaukset tarvittaessa huomioiden peruskunnan palvelut ja järjestelmät • Yhteistyön kehittäminen Heta-palveluiden kanssa • Varmistetaan hallinnon toimintavarmuus tiedostamalla riskit ja huomioimalla ne tarvittaessa tehtäväkuvauksissa • Selkeytetään tiedonkulkua	
--	---	--

Viestintä ja aluemarkkinointi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Tiedottamisen ja viestinnän tehostaminen järjestelmällisesti viestinnän vuosikellon mukaan parantamaan seututoiminnan tunnettuutta ja alueen näkyvyyttä	• Toimitaan viestinnän vuosikellon mukaisesti neljännesvuosittain tarkemmin määriteltävien viestintätoimenpiteiden ja -kampanjoiden mukaisesti • Kaustisen seudun imagon kehittämistä Suomen parhaana älymaaseutuna jatketaan edelleen painottaen elinvoimaohjelman mukaisia kehittämisteemoja • Hyödynnetään kirkastettuja ydinviestejä viestinnässä järjestelmällisesti • Sosiaalisen median alustojen käyttöä kehitetään ja jatketaan aktiivisesti viestinnän vuosikellon mukaisesti • Ei jatketa ePressi-palvelun käyttöä tiedotejakelussa	Facebook –sivuilla tavoitettujen määrä kaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä visitkaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä LinkedIn-seuraajien määrä Instagram-seuraajien määrä Kulukuri.fi käyttö Suurhanketoimisto.fi käyttäjämäärä

	• Viestintätoimenpiteiden seuranta ja arviointia kehitetään osana viestinnän vuosikellon toimenpiteitä • Vahvistetaan hankeviestintää hanketiedottajalla (projektirahoitusten hyödyntäminen) koeluontoisesti vuoden 2024 aikana (tarjous ulkopuolisesta palveluntarjoajasta) • Seurataan seutukunnan näkymistä mediassa Google Alert – palvelulla tai vastaavalla palvelulla	Toimenpiteiden toteutumisaste Google Alert tai vastaavan raportit
Nettisivustojen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen ja nettisivuston markkinoinnin lisääminen	• kaustisenseutu.fi ja visitkaustisenseutu.fi -sivustojen kehitystyötä jatketaan tarkoituksenmukaisesti ja tarvelähtöisesti. Kehittämistyöhön haetaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta sekä otetaan mukaan ulkopuolisia kumppaneita. • Jatketaan em. seutukunnan hallinnoimien www-sivujen kehittämistä mm. ottamalla käyttöön hakukoneoptimointi • Selvitetään, miten toteutettaisiin tarkoituksenmukaisesti ”Työpaikat” -sivusto • Hankesivustojen kehittämistä ja aktiivista toteuttamista jatketaan hanketiedottajan osa-/kokoaikaisella resurssilla (kts. yllä).	kaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä visitkaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä Toimenpiteiden toteutumisaste

Aluemarkkinoinnin tehostaminen	• Aluemarkkinointi osana viestinnän vuosikellon toimenpiteitä • Jatketaan yhteistyötä Kaustisen kansanmusiikkijuhlien kanssa, uudistetaan yhteistyökonsepti tarvittaessa • Osallistutaan myös muihin tapahtumiin seudulla ja lähialueella tarkoituksenmukaisesti ja tarkemman vuosisuunnitelman mukaisesti resurssit huomioiden • Toteutetaan seutukuntatoiminnan “roadshow” tai netissä toteutettavia avoimia aamukahveja Kaustisen seudun ihmisille • Toteutetaan pito- ja vetovoiman kehittämiseen liittyviä kampanjoita tai tempauksia, jotka sisältävä tapahtuma-, some- ja nettikomponentit ja joissa painottuu aina jokin tai useampi Elinvoimaohjelman kehittämisteema (vrt. Pekka Pouta ja huonoa kahvia Kaustisella aikaansaama mediaailmiö). • Seudun kirkastetut ydinviestit tulevat osaksi kaikkien seutukunnan työntekijöiden viestintä tavalla tai toisella (ohjeistus koko tiimille) ja myös seutukunnan tone-of-voice kirkastetaan koko henkilöstölle • Ydinviestejä toistetaan viestinnässä tehokkaasti, tarkasti ja tunnollisesti	Toimenpiteiden toteutumisaste Toimenpiteiden kohdeyleisön koko Medianäkyvyyden määrä - lehti, radio, tv-artikkelien määrä Kehittämistyöhön haetaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta sekä otetaan mukaan ulkopuolisia kumppaneita
---------------------------------------	--	---

	• Kohdennetaan yritysten avainhenkilöille tai vastaavalla kohderyhmälle suunnattu mediakampanja valtakunnallisessa mediassa (talouslehdet, tv, radio, nettinäkyvyys) • Pyritään yhdistämään alueen rekrytointi-ilmoitukset mahdollisimman tehokkaasti muuhun viestintään (suunnittelu ja toteutus viestinnän vuosikellon ja tarkemman vuosisuunnitelman mukaisesti) • Toteuttamiseen haetaan mahdollisuuksien mukaan hankkeistuksella ulkopuolista rahoitusta • Laaditaan seutukunnasta esite	
--	--	--

Kunta- ja Digipalvelut / Kuntien yhteistoiminta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Työllisyyskokeilun päättymisen jälkeiseen palvelutarpeeseen vastaaminen	• Kehittämisasiantuntijan määräaikainen, pilottiluonteinen tehtävä ja toimintamallin kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden, kuntien ja sidosryhmien kanssa • Tehtävinä rekrytointi, työllistymis- ja kv./kotopalvelut	Toimenpiteiden toteutumisaste
Kuntayhteistyön kehittäminen ja uusien avausten löytäminen	• Johtoryhmän ja seutuvaltuuston toiminta (ohjaus, avaukset, toimeksiannot)	Toimenpiteiden toteutumisaste Yhteishankkeiden määrä Uusien hankkeiden määrä

	• Kuntien omaa toimintaa kehittävien yhteishankkeiden kokoaminen ja valmistelu esiin nousevien tarpeiden mukaan • Hankkeistaminen ja avustushaut kuntien yhteistoiminnan kehittämisen tukemiseen • Henkilöstön koulutussuunnitelman luominen yhteistyössä kuntien toimialajohtajien kanssa • Järjestetään seutukunnan vuosijuhla -tapahtuma	Uusien avausten määrä Toteutuneiden koulutusten määrä
Uuden viestintämallin kehittäminen	• Seutuvaltuusto – pidetään yksi kehittämisseminaari vuodessa kokousten lisäksi • Kuntien päättäjät – järjestetään yksi kuntien puheenjohtajiston, johtoryhmien ja seutukunnan edustajien keskustelutilaisuus vuodessa • Kuntien johtoryhmät / toimialajohtajat ○ Kuntatoiminnan kehittämiseen liittyvien hankkeiden käynnistyessä keskustellaan viestinnän kohdentamisesta ○ Viestitään toimenpiteistä ja niiden toimeenpanosta • Hankeviestinnän kohderyhmien kehittäminen	Toimenpiteiden toteutumisaste Toteutuneet kokoukset ja seminaarit
Digitalisaation hyödyntäminen kuntien	• Digikehittäjän toimen perustaminen ja täyttäminen	Toimenpiteiden toteutumisaste

yhteistoiminnassa ja palveluissa	○ Digistrategian koordinointi ja toteuttaminen (ent. digikoordinaattori) ○ Digituen kehittäminen ja koordinointi osana maakunnallista digikompassia (ent. digiasiantuntija) ○ Digipalveluiden kehittäminen seutukunnalle asetetuissa tehtävissä, ml. seudullisen asiointiportaalin kehittäminen (kaustisenseutu.fi) ▪ Oppimisympäristön kartoittaminen ja pilotointi ○ Hankkeistaminen ja avustushaut ○ Tekoäly- ja ohjelmistorobotiikkasovellusten kartoittaminen kuntien toiminnan kehittämisessä ▪ Pilotointi yo. palveluissa • Tiivis yhteistyö KaseNet Oy:n kanssa sekä digipalveluiden että tietoliikenneyhteyksien kehittämisessä • Tiedolla johtamisen kokonaisuuden suunnittelu	
Maakunnallisen digikompassin toteutuksen koordinointi	• Maakunnallisen digikompassin seudullinen toimenpiteiden koordinointi osana digikehittäjän toimea • Eri toimenpideryhmiin osallistuminen ja maakunnallinen yhteistyö	Toimenpiteiden toteutumisaste

Tietosuojatyön kehittäminen	• Tietosuojaan liittyvien toimintamallien sekä ohjeistuksen laatiminen ○ Kuntien toimintamallien ja käytäntöjen yhtenäistämisen edistäminen • Tietosuojadokumentaation päivitystyön jatkaminen ○ Vaikutustenarviointien kattavuuden jatkaminen ○ Lainsäädännön ja muun ohjeistuksen seuranta ○ Päivitystyön jatkuvuuden prosessit • Toiminnan valvonta ja käytännön ohjeistaminen (kts. Henkilöstön koulutussuunnitelma yllä) • Tietosuojatyön näkyvyyden lisääminen ○ Ohjaus ja neuvonta kunnille myös nousevien tarpeiden mukaan	Toimenpiteiden toteutumisaste Julkaistun dokumentaation kattavuus Toteutuneiden koulutusten määrä Toteutuneiden neuvontojen/konsultaatioiden määrä
Yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kanssa	• Asiointipisteiden kehittäminen yhteistyössä Soiten kanssa • Yhteisten digihankkeiden toteuttaminen	Toteutuneiden hankkeiden määrä Asiointipisteiden määrä
Huoltovarmuuden ja varautumisen kehittäminen kuntien yhteistoiminnassa	• Toteutetaan KASE Huova -hanketta • Yhteistyö ELVAR-toimikunnassa ja alueellisessa sekä maakunnallisessa varautumisessa • Yhteistyö Huoltovarmuuskeskuksen, kuntien, Hyvinvointialueen, maakuntaliiton, 3. sektorin ja muid3en ao. toimijoiden kanssa	

Kotouttamis- ja kansainvälistymispalvelujen kehittäminen	Seudullisen kotoutumistyön tukeminen • Työllisyys- ja yrityspalveluiden, sote-palveluiden ja kotouttamispalveluiden välinen koordinointi ja verkostoyhteistyön kehittäminen seutukunnan kuntien alueella. • Matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen kotoutumiseen, kotiutumiseen ja asettumiseen yhteistyössä verkoston kanssa. • Hankkeistamisen mahdollisuuksien selvittäminen ja mahdollisten avustusten hakeminen perustyötä tukevaan toimintaan ja kehittämiseen. • Kuntien lakisääteisessä tehtävässä avustaminen sekä asiakkaiden avustaminen, ohjaaminen ja neuvonta, suunnitelmien tekeminen yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. • Ylläpitää ja kehittää seudullista ja kuntakohtaista kotoutumisohjelmaa yhdessä kuntien ja tarvittavien tahojen kanssa. • Kv. työvoiman hankintaan, rekrytointiin ja kotoutumiseen liittyvät tehtävät, esim. yritysten ja muiden työnantajien sekä verkoston kanssa suunniteltavat kampanjat, tilaisuudet, suora haut jne.	Toimenpiteiden toteutumisaste Maahanmuuttajataustaisten aktivointiaste
---	--	--

Kuntien ilmastotyön edistäminen ja kehittäminen	• Toteutetaan kuntien ilmastotyötä edistäviä hankkeita. • Ilmastotoimenpiteiden hankkeistaminen, rahoitusten ja avustusten löytäminen. • Etsitään uusia mahdollisuuksia ja rahoituksia kuntien ilmastotyön edistämiseksi • Kuntien ilmastosuunnitelmien viimeistely, hyväksyttäminen valtuustossa ja suunnitelmien toteutuksen käynnistäminen	Toteutuneiden hankkeiden määrä Ilmastosuunnitelmien toimenpiteiden toteutumisaste Hyväksytyt ilmastosuunnitelmat Kuntien ilmastotyötä toteuttavan rahoituksen määrä
---	--	---

Kunta- ja Digipalvelut / Edunvalvonta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
EU-tukien (EAKR ja ESR) ja JTF-rahoituksen kohdentuminen seudulle	• Yhteistyö valmistelussa ja toteutuksessa muiden hanketoteuttajien kanssa sekä maakunnan kuntarahoittajien kanssa • Johtoryhmän kuntarahoituspäätökset ja muut päätökset • Yhteistyö maakunnan kuntien ja maakuntaliiton kanssa: osallistuminen MYR ja MYR Sihteeristö, eri työryhmät, lausunnot	EAKR- ja ESR-rahoituksen määrä seudulla JTF-rahoituksen määrä seudulla
Alueen infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden edistäminen ja edunvalvonta	• Tiehankkeet ○ KT63/86 kehityskäytävän edistäminen: KT63 kunnostaminen Ina – Kaustinen – Toholampi	Toimenpiteiden toteutumisaste

	○ Kevyen liikenteen väylät KT63 Kaustisella ja VT13 Kaustinen - Veteli ○ Vt 13 kunnossapidon ja kehittämisen seuranta ○ Yhdystie 7594 kunnostaminen Lestijärveltä Reisjärvelle ○ Yhdystie 7511 ns. Köyhäjoentie kunnostaminen Halsualla ○ Yhdystie 7530 kunnostaminen Halsualla ○ Kalliojärventie kunnostaminen Vetelissä ○ Ns. rahtitien 18097 Sykäräinen-Härkäneva-Länttä-Rahkonen kunnostaminen Toholammilla ja ent. Ullavan alueella ○ Tie 17947 Kaustinen kk – Jylhä kunnostaminen Kaustisella • Liikuntapaikkahankkeet • Tietoverkkoinfrastruktuurin rakentamishankkeisiin kohdistuvien avustusten ja tukien ehtoihin ja kohdistumiseen vaikuttaminen • Yritysten toimitila- ja yrityspuistohankkeiden edunvalvonta	
--	--	--

Seudullisen kokonaiskuvan ylläpito työllisyyden tilanteesta, työllisyyden hoidon tarpeista ja osaavasta työvoimasta	• Ylläpitää seudullista kokonaiskuvaa työllisyyden tilanteesta, työllisyyden hoidon tarpeista ja osaavasta työvoimasta • Kokoo ja hyödyntää paikallisia, verkostoja sekä tekee tiivistä yhteistyötä kuntien, työllisyysalueen, Soiten ja koulutusorganisaatioiden kanssa. • Tekee tavoitteellista yhteistyötä laajasti työllisyyden edistämisen verkostoissa ja kehittää verkostoyhteistyötä ja eri työllistymistä tukevien palveluiden saatavuutta seutukunnassa. • Tekee yhteistyötä työllisyysalueen kanssa täydentäen ja laajentaen palveluja Kaustisen seudulla • Toteuttaa työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä seutuorganisaation, kuntien, yritysten ja muiden työnantajien kanssa	Toimenpiteiden toteutumisaste Kunnille työttömyydestä koituvien kustannusten määrä
---	--	---

Yrityspalvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelun perustehtävien laadukas ja tehokas toteutus	• Yritysten perustaminen yhdessä asiakkaan kanssa • Yritysten kehittäminen oman ja verkostojen osaamisen avulla	1. Suoritemittarit Asiakastapaamiset (sisältäen puhelin-, netti-, ja lähitapaamiset) 2. Tulospittarit

	• Yritysten tukeminen muutostilanteissa mm. omistajanvaihdokset • Yritysverkostojen tunnistaminen, verkostojen ja toimialojen kehittäminen • Yritysten rekrytoinnin edistäminen yritysten tarpeen mukaan yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa sekä kumppaniverkostoa hyödyntäen • Kaustisen seutukunnan maksuttomien yrityspalveluiden ja KASE Kehitys Oy:n mahdollisten maksullisten palveluiden toteuttamisen pelisäännöt	Uudet yritykset, kpl Toteutuneet omistajanvaihdokset, kpl Kehittämis- ja investointirahoitus, saatu € Kehittämis- ja investointirahoitus, saatu € Palveluita käyttäneet yritykset kpl Toimenpiteiden toteutumisaste Asiantuntijapalvelumalli
Asiakaslähtöiset joustavat palvelut	• Uusien digitaalisten palveluiden viestintä yrityksille (mm. digitaalinen ajanvarauskalenteri, Yritystulkki) • Palvelujen sisältöjen jatkokehittäminen • Suurhanketoimisto.fi-palvelualustan käytön tehostaminen yritysverkostoissa • Toimitaan eri kunnissa ja yrityksissä asiakastarpeiden mukaan • Sijoittumispalvelukonseptin jatkokehittäminen	Toimenpiteiden toteutumisaste Suurhanketoimisto.fi kirjautuneiden yritysten määrä (kpl) Asiakkaan tekemät kalenterivaraukset (kpl)
Yhteistyön tiivistäminen palveluekosysteemissä	• Yhteistyön syventäminen Viexpon kanssa erityisesti hankevalmistelussa (mm. yritysryhmähankkeet) • Yhteistyöverkoston laajentaminen (TKI-toimijat)	Sopimukset Kontaktit

	Elinvoimaohjelman 2022–2026 tavoitteiden mukaisten toimialakohtaisten toimenpiteiden toteuttaminen yhteistyössä koko seutuorganisaation ja muiden sidosryhmien kanssa	
Yrityspalveluiden markkinointi ja viestintä	- Yritysrekisterin markkinoinnin tehostaminen yrittäjille ja asukkaille - Palvelujen tehostettu esilletuonti ja sähköisen asioinnin kehittäminen www-, some- ja mobiilikanavissa (mm. yritysartikkelit eri kanaviin) - Yrityspalveluiden markkinointi valikoiduissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa - Suora viestintä yrityksiin (puhelin, sähköposti) - Verkostoitumis-, valmennus- ja tiedotustilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. Tervatynnyri, paikalliset yrittäjätapaamiset) - Verkottumismatkojen järjestäminen valikoituihin investointikohteisiin	Yritysrekisterin käytön lisääntyminen Osallistuminen paikallisiin ja lähialueen yrittäjille suunnattuihin tilaisuuksiin Tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät Verkottumismatkojen osallistujamäärät
Yrityspalvelujen asiakashallinnan laajempi käyttöönotto	- CRM-järjestelmän arviointi ja kilpailutus - Rekisterissä olevien tietojen ajantasaistaminen (toimimattomat sähköpostit jne.)	Toimenpiteiden toteutumisaste
Yritysten keskinäisen yhteistyön aktivointi	Yritysryhmähankkeiden valmistelu yhdessä yritysten (ja kumppaneiden esim. Viexpo) kanssa huomioiden	Toteutuneet yritysryhmä-hankkeet

	uuden ohjelmakauden rahoitusinstrumenttien mahdollisuudet ja Kase Kehitys Oy:n joustavuus • Tarvittaessa yritysryhmähankkeiden hallinnoiminen eri toimialoilla (huomioidaan KASE Kehitys Oy:n mahdollisuudet) • Suurhanketoimisto.fi -verkostoitumisalustan jatkokehittäminen ja hyödyntäminen myös seutukunnan alueen ulkopuolella (huomioiden yrityskehittäjän resurssit) • Lähialueiden suurempiin investointeihin liittyvät info- ja verkostoitumistilaisuudet (järjestäminen, osallistuminen ja yritysten aktivointi) • SEMUKAS- ja HIILEKAS-hankkeiden, erä- ja kalastushankkeiden sekä muiden relevanttien toiminnan tukeminen ja aktiivinen seuranta	Tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät
Yrityspalveluiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen	• Selvitetään vaikuttavuusarvioinnin menetelmiä ja tilastollinen seurantajärjestelmä (esim. yhteistyö Kerttu Saalasti-instituutti)	Toimenpiteiden toteutumisaste

Aluekehityspalvelut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Toteutamme Elinvoimaohjelmaa 2022–2025. Pidämme hanketoiminnan painopisteet Elinvoimaohjelmaa toteuttavissa ja seudun elinvoimaa tukevissa hankkeissa.	- Ohjelman toteutukseen liittyvä suunnittelu, yhteistyö, hankkeistaminen ja muu valmistelu vastaa seudun tarpeita ja Elinvoimaohjelman tavoitteita - Kehitetään ohjelman toteutuksen seurantaa - Elinvoimaohjelman 2022–2025 tavoitteiden viestintä/markkinointi kumppaniverkostolle	Elinvoimaohjelman mittarit Omien hankkeiden määrä ja arvo euroina Kuinka hyvin toteuttavat elinvoimaohjelmaa
Parannamme hanketoiminnan laatua ja vaikuttavuutta	- Hankkeiden onnistunut toteuttaminen hankesuunnitelmien mukaisesti. - Parannetaan hankkeiden valmistelun resurssointia (mm. Valmistelurahoitusten hyödyntäminen, flatrate-rahoitusosuuden hyödyntäminen). - Kehitetään hankesuunnittelun tueksi työkaluja, mm. Kustannuslaskentamallin optimointiin ja vaikuttavuuden lisäämiseen. - Kehitetään hankkeiden välisen tiedonkulun ja –vaihdon ja yhteistyön menettelytapoja. - Tiedotetaan hankkeiden tuloksista, hyödyistä ja vaikutuksista suunnitelmallisesti ja kohderyhmät huomioiden ja viestintäsuunnitelman mukaisesti.	Hankkeiden mittarit Toimenpiteiden edistyminen Hanketoiminnan kokonaisuuden viestintä: hankkeiden määrä, tavoitteet, tulokset ja vaikutukset

Hyödynnämme EU - koheesiorahoitusta ja muita aluekehityksen rahoituksia Kaustisen seutukunnan alueella.	• Oman hanketoiminnan jatkaminen (hankkeistaminen ja hankkeiden toteuttajana toimiminen) • Yhteistyö ja verkostoituminen valmistelussa ja toteutuksessa muiden hanketoteuttajien kanssa • Yhteistyö maakunnan kuntien ja maakuntaliiton kanssa: osallistuminen MYR ja MYR Sihteeristö, eri työryhmät, lausunnot	Omien hankkeiden hankesalkku kuntarahoitusta vastaavasti Hankkeiden määrä Hankkeet kattavat Elinvoimaohjelman painopisteet Muiden organisaatioiden toteuttamien hankkeiden kpl- ja rahoitusmäärä seudulle
Jatkamme maakunnallista yhteistyötä ja tavoitellaan seutukunnan kuntien omarahoitusosuuden tarpeen pienentämistä.	• Pyritään laajemmin hyödyntämään rahoituksia, joissa ei ole kuntarahoitusvaadetta tai se on hyvin pieni. • Yhteistyö maakunnan kuntarahoittajien kanssa kp-kuntaraha-ryhmässä • Johtoryhmän kuntarahoituspäätökset ja muut päätökset	Kuntarahoituksen osuus koko hankekartassa Hankkeiden kuntarahoitusosuuksien päätökset
Vahvistetaan osaamistamme aluekehittämisessä elinvoimaohjelman tavoitteita tukien	• Aluekehittämisen osaamistarpeiden tunnistaminen ja oman osaamisen vahvuuksien ja heikkouksien kartoittaminen (suhteessa Elinvoimaohjelman 2022–25 ja tulevan strategiakauden tavoitteisiin) • Hyödynnetään yhteistyökumppaneita ja niiden osaamista seutukunnan aluekehittämisen tarpeista lähtien. • Vahvistetaan omaa osaamistamme koulutuksissa, työpajoissa, valmennuksissa	Yhteistyökumppaneiden määrä Aluekehittämisen osaaja kortit Ulkopuolisia organisaatioita mukana hankevalmistelussa

	• Laajennetaan aktiivisesti osaamisperusteista yhteistyöverkostoa ylimaakunnallisesti • Hyödynnetään opinnäytetyömahdollisuuksia hankkeissa ja osana aluekehittämisen kokonaisuutta	
Selkiytämme aluekehityspalveluiden perustehtäviä osana seutukunnan toimintoja.	• Aluekehityspalvelujen tehtävän, roolin ja palvelujen täsmentäminen osana jäsenkuntien elinvoimatyötä • Huomioidaan tiedottamisessa eri kohderyhmät seudullamme: kaikki kuntalaisryhmät, yritykset, kuntien työntekijät, luottamushenkilöt.	Jäsenkuntien johtavien viranhaltijoiden ja uusien luottamushenkilöiden ymmärrys seutukunnan toiminnasta on parempi
Kehitämme toiminnan vaikuttavuutta digitaalisilla palveluilla, joilla alueen resurssit tulevat paremmin / tehokkaammin / järkevämmiin hyödynnetyiksi.	• Hyödynnetään toteutettuja digialustoja/-palveluja vaikuttavuuden lisäämiseksi (Suurhanketoimisto.fi, Kulukuri.com, BioEnergyHub) • Lisätään uuden teknologian käyttöä sekä ohjaamaan kehittämistoimintaa että analysoimaan sen vaikutuksia mahdollisen digihankkeen toimenpiteinä.	Digialustan käyttäjämäärän kasvu Uusia käyttäjä-/kohderyhmiä digialustoille
Vahvistamme suoran EU-rahoituksen hankevalmistelua	• Osallistutaan osana hankeryhmä/konsortiota hankehaun valmisteluun seudun tarpeen ja päätösten mukaan • Hyödynnetään hankevalmistelun tukirahoituksia mahdollisuuksien mukaan	Hankevalmistelussa olevien hankkeiden määrä EU-suoran rahoituksen hankkeiden määrä ja arvo euroina

Toimimme linkkinä TKI – organisaatioiden ja alueen yritysten välillä varmistaen tki-toiminnan tulosten hyödyntäminen alueella	• TKI toiminnan tavoitteiden, avaintulosten ja resurssien määrittely yhdessä toimintamalliin kuuluvan verkoston kanssa • Pilotoidaan toimintatapaa tki-organisaatioiden ja Kaustisen seutukunnan yritysten yhteistyön kehittämiseksi • Opinnäytetöiden lisääminen seudun hankkeissa ja toiminnoissa: kerrotaan aktiivisesti mahdollisuuksista tehdä opinnäytetöitä yhteistyössä seutukunnan ja seutukunnan alueen yritysten kanssa	Toimenpiteiden toteutumisaste Toteutettu pilotti Tarjotaan 1–2 opinnäyte-työaihetta korkeakouluilla
---	--	--

Työllisyys-, rekrytointi- ja kv. Palvelut osana seutukunnan yrityspalveluja

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Työllisyyspalvelujen kehittäminen henkilöasiakkaille (Halsua ja Toholampi)	• Työ- ja työkokeilupaikkojen etsiminen työttömille ja työttömyysuhan alaisille yhdessä työllisyysalueen kanssa • Kartoitukset, keskustelut, yksilölliset jatkotoimet (yhdessä työllisyysalueen kanssa) –esim. paluumuuttajat / ns. puoliso työpaikat • Kuntien yhteisen työllisyyspalvelun toimintamallin kehitys ja toteutus yhdessä tulevan työllisyys alueen kanssa	Toimenpiteiden toteutumisasteet TEM:n työllisyystilastot Palveluiden saavutettavuus ja tunnettavuus Osallistumisaktiivisuus

	• Työllisyyteen liittyvien tapahtumien järjestäminen Kasen alueella (esim. rekrytointimessut). Työllisyyspalveluiden osallistuminen tarpeen mukaan verkostotapahtumiin	
Rekrytointipalvelujen kehittäminen yrityksille ja työnantajille (Halsua ja Toholampi)	Palvelujen kehittäminen • Avustavan rekrytointipalvelun kehittäminen työnantajille = seudun yritykset, kunnat ja muut työnantajat, yhteistyö työllisyysalueen ja henkilöstöpalveluyritysten kanssa • Kehitetään ja tarjotaan kunnille, yrityksille ja muille työnantajille työllisyyden ja rekrytoinnin asiantuntija-apua • Kohtaantoa parantavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus • Osaavan työvoiman saatavuuden selvittäminen ja hankinta, myös seudun ulkopuolelta • Digitaaliset työnantajan ja työnhakijan kohtauttamisen työkalut (asiakastietojärjestelmän vaihtoehtojen kartoitus, ks. edellä CRM) • Yrityskäynnit ja työantajakontaktit • Tapahtumien ja muiden tilaisuuksien järjestäminen yhteistyökumppanien kanssa	Toimenpiteiden toteutumisasteet TEM:n työllisyystilastot

	• Yrittäjille ja työnantajille suunnatun viestinnän ja tiedottamisen kehittäminen • Yritysten ja kuntien avustaminen työnantajamielikuvan kehittämisessä • Kv. osaavan työvoiman ja kotopalvelujen kehittäminen	
--	---	--

80 Maaseututoimi

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä. Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaverihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä työtoimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäättös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Maaseututoimen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	343 272	352 560	354 544	360 752	367 086	376 545
Toimintakulut	343 272	352 560	354 544	360 752	367 086	376 545
Toimintakate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa, miten kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan ja hallinnon menoihin, korkoihin ja muihin rahoituskuluihin sekä käyttöomaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Vuoden 2025 talousarvio on ylijäämäinen. Vuosikate on 782.323,00 euroa. Vuonna 2025 toimintakate -2.891.825,00 euroa on hieman parempi kuin vuoden 2023 talousarviossa, mutta lähes 480.000,00 euroa heikompia kuin kuluvan vuoden talousennuste.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja tulevan talousarviovuoden suunniteltu alijäämä suunnittelukaudella katetaan. Takaraja on ehdoton, eikä kattamista voi siirtää seuraavalle suunnittelukaudelle. Lestijärven kunnalla on taseessa 1.1.2024 kattamatonta alijäämää -2.715.440,87 euroa.

Edellisvuosien tilinpäätöksessä syntyneitä alijäämiä ei saada katettua vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuoden 2026 lopussa Lestijärven kunnalla on taseessa alijäämää 199.621,44 euroa, mikäli 2024 vuosi toteutuu ennusteen mukaisena ja TA 2025 ja TS 2026 vuoden suunnitellulla tavalla.

Tuloksen sitovuus

Kunnanhallitusta sitoo tuloslaskelman tulostavoite. Kunnanhallitus vastaa kunnan talouden hoidosta ja talousarvion täytäntöönpanosta ja on veloitettu ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, ellei tavoite toteudu. Tarvittaessa talousarviomuutokset on esitettävä kunnanvaltuustolle talousarviovuoden aikana.

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot ja toimintakulut muodostuvat käyttötalouden yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen, elinkeinopalveluiden ja liiketoiminnan sekä Kaustisen seutukunnan ja maaseututoimen yhteissummasta.

Toimintakuluissa on huomioitu vuodelle 2025 ja 2026 koko henkilökuntaa koskevat kahden viikon lomautukset sekä organisaatiomuutoksen kustannusvaikutukset.

Toimintakate eli nettomenot

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka kunnallisen toimintaluonteensa johdosta on alijäämäinen ja rahoitetaan verorahoituksella.

Verotulot

Verotulojen tilitykset sisältävät ansiotuloista maksettavan kunnallisen tuloveron, yhteisövero-osuuden ja kiinteistöveron.

Vuonna 2025 arvioidaan verotuloja tilitettävän yhteensä 2.499.855,00 euroa. Verotulojen arvio perustuu Kuntaliiton yleisiin veroennusteisiin, vuoden 2024 toteumaennusteeseen sekä tuulivoimapuistosta arvioituun verotuloon.

Kunnallisvero

Kunnallinen tulovero määräytyy valtuuston päättämän tuloveroprosentin ja verovelvollisten verovähennysten jälkeisten verotettavien tulojen mukaan. Vuoden 2025 talousarviossa kunnallisvero on laskettu 9,40 prosentin mukaan.

Verotulot kirjataan tuloksi kassaperusteisesti. Tuloksi kirjattavaan verokertymään vaikuttavat kuluvan vuoden ennakoiden lisäksi aikaisempien tilitysten ja niiden oikaisujen vuosittaiset vaihtelut.

Vuodelle 2025 on laskettu tuloveroa kertyvän 1.062.000,00 euroa.

Yhteisövero

Vuonna 2025 yhteisöveroja odotetaan kertyvän 320.000,00 euroa. Yhteisöveroennuste perustuu aikaisempien vuosien toteutuneisiin tuottoihin ja Kuntaliiton veroennusteisiin.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa odotetaan tilitettäväksi vuodelta 2025 yhteensä 1.117.855,00 euroa.

Yleinen	1.30
Yleinen maapohjan kiinteistövero	1.30
Vakituiset asuinrakennukset	0.50
Muut asuinrakennukset	1.40
Yleishyödyllisten yhteisöjen omistamat	0.00
Voimalaitokset	3.10

Taloussuunnitelmaan on kirjattu vuodelle 2026 kiinteistöveroja 3.201.000,00 euroa, 2027 vuodelle 3.137.000,00 euroa, 2028 vuodelle 3.074.000,00 euroa ja 2029 vuodelle 3.000.000,00 euroa.

Vuonna 2025 saadaan valmiista tuulivoimaloiden perustuksista kiinteistöveroa 820 343,41 euroa. Täysi kiinteistöverotuotto (2.897.202,49 €) tuulivoimaloista on laskettu saatavan ensimmäisen kerran vuonna 2026.

Valtionosuudet vuonna 2024

Talousarvion valtionosuudet perustuvat Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin (päivitetty 7.10.2024).

Valtionosuuksia Lestijärvelle arvioidaan vuonna 2025 kokonaisuutena saatavan 1.377.891,00 euroa. Summa koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, opetustoimen ja kulttuurin valtionosuudesta ja veromenetysten kompensatioista.

Suunnittelukaudella 2026–2029 valtionosuuksia saadaan tämänhetkisten tietojen mukaan keskimäärin 1.212.608,00 €/vuosi.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuottoja on arvioitu suunnittelukaudella kertyvän 10.000,00 euroa. Niistä suurin osa on korkojohdannaissopimuksen korkosuojaustuottoja.

Vuodelle 2025 on korkomenoksi arvioitu 200.000,00 euroa. Korkokuluissa on huomioitu olemassa olevien lainojen korkokulut.

Rahoitustuottojen ja -kulujen summa vuodelle 2025 on -203.598,00 euroa.

Poistot

Käyttöomaisuuden poistot merkitään tuloslaskelmaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Lestijärven kunnan poistojen kokonaissumma vuodelle 2025 on arviolta 496.000,00 euroa.

Tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämän kattaminen

Lestijärven kunnalla on talousarvion laadintahetkellä taseessa alijäämää 2.715.440,87 euroa. Vuonna 2024 tullaan tekemään arviolta 189.571,00 euroa ylijäämäinen tulos. Tämän seurauksena vuoden 2025 alussa taseessa olisi kattamatonta alijäämää 2.525.869,87 euroa.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu poistojen jälkeen 286.323,00 euroa ylijäämäiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma kokonaisuudessaan on 7.827.776,69 euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2026 lopussa Lestijärven kunnan taseessa on alijäämää arviolta 199.621,44 €, mutta suunnittelukauden lopussa taseeseen on kertynyt ylijäämää 5.301.906,82 €.

5.1 Tuloslaskelma

		TP 2023	TA 2024	TA 2024 (ennuste)	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot									
	Myyntituotot	1 607 650,29	2 376 637,46	2 370 027,00	1 503 371,00	1 430 400,00	1 414 473,00	1 427 536,00	1 441 852,00
	Maksutuotot	50 634,18	14 200,00	33 104,00	24 662,00	25 232,00	25 304,00	25 378,00	25 453,00
	Tuet ja avustukset	820 153,34	1 086 022,21	382 561,00	1 140 669,00	343 573,00	49 912,00	15 361,00	15 361,00
	Muut toimintatuotot	516 467,79	485 030,50	478 067,00	648 428,00	450 784,00	366 898,00	373 033,00	379 313,00
	Valmistus omaan käyttöön				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot		2 994 905,60	3 961 890,17	3 263 759,00	3 317 130,00	2 249 989,00	1 856 587,00	1 841 308,00	1 861 979,00
Toimintakulut									
	Henkilöstökulut	3 520 807,27	4 153 954,72	3 577 126,00	3 651 695,00	3 211 376,13	3 141 804,17	3 195 980,22	3 280 110,78
	<i>Palkat ja palkkiot</i>	2 893 826,78	3 402 831,72	2 947 904,00	3 009 254,00	2 643 671,09	2 585 588,50	2 629 364,93	2 696 642,90
	<i>Eläkekulut</i>	634 855,11	634 813,89	538 320,00	536 942,00	472 447,04	462 235,10	470 922,46	482 487,67
	<i>Muut henkilösivukulut</i>	-7 874,62	116 309,11	90 902,00	105 499,00	95 258,00	93 980,57	95 692,83	100 980,21
	Palvelujen ostot	1 461 894,80	1 862 706,44	1 412 225,00	1 793 447,00	1 566 428,00	1 473 826,00	1 482 628,00	1 506 911,00
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	493 768,86	472 960,34	407 274,00	447 349,00	299 799,00	274 709,00	281 678,00	289 162,00
	Avustukset	297 746,76	187 426,90	147 395,00	134 847,00	130 489,00	122 948,00	115 421,00	111 908,00
	Muut toimintakulut	169 258,59	226 170,16	132 856,00	181 617,00	134 820,00	105 093,00	105 370,00	107 447,00
Toimintakulut		5 943 476,28	6 903 218,56	5 676 876,00	6 208 955,00	5 342 912,13	5 118 380,17	5 181 077,22	5 295 538,78
Toimintakate		-2 948 570,68	-2 941 328,39	-2 413 117,00	-2 891 825,00	-3 092 923,13	-3 261 793,17	-3 339 769,22	-3 433 559,78
Verotulot									
	<i>Tulovero</i>	1 678 873,72	2 844 102,25	1 964 282,00	2 499 855,00	4 606 000,00	4 556 000,00	4 507 000,00	4 443 000,00
	<i>Kiinteistövero</i>	880 119,67	1 070 636,39	988 987,00	1 062 000,00	1 073 000,00	1 073 000,00	1 073 000,00	1 074 000,00
	<i>Osuus yhteisöveron tuotosta</i>	417 224,03	1 422 169,48	657 000,00	1 117 855,00	3 201 000,00	3 137 000,00	3 074 000,00	3 000 000,00
	<i>Osuus yhteisöveron tuotosta</i>	381 530,02	351 296,38	318 295,00	320 000,00	332 000,00	346 000,00	360 000,00	369 000,00
Valtionosuudet									
	<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	931 934,00	1 313 704,00	1 353 099,00	1 377 891,00	1 145 215,56	1 150 634,05	1 266 744,49	1 287 837,89
	<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	1 118 192,00	1 499 962,00	1 504 593,00	1 517 373,00	1 283 697,56	1 290 116,05	1 406 226,49	1 427 319,89
	<i>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus</i>	-186 258,00	-186 258,00	-151 494,00	-139 482,00	-138 482,00	-139 482,00	-139 482,00	-139 482,00
	Rahoitustuotot ja -kulut	-156 379,71	-217 683,06	-222 709,00	-203 598,00	-212 367,00	-192 795,00	-182 522,00	-165 249,00
	<i>Korkotuotot</i>	0,00	0,00	27 406,00	10 000,00	3 000,00	3 000,00	5 000,00	10 000,00
	<i>Muut rahoitustuotot</i>	14 272,20	0,00	5 015,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
	<i>Korkokulut</i>	165 994,24	216 683,06	252 257,00	216 598,00	210 367,00	190 795,00	184 522,00	178 249,00
	<i>Muut rahoitusmenot</i>	4 657,67	1 000,00	2 873,00	2 000,00	10 000,00	10 000,00	8 000,00	2 000,00
Vuosikate		-494 142,67	998 794,80	681 555,00	782 323,00	2 445 925,43	2 252 045,88	2 251 453,27	2 132 029,11
Poistot									
		578 962,84	508 079,00	491 984,00	496 000,00	406 000,00	392 000,00	372 000,00	370 000,00
Tilikauden tulos		-1 073 105,51	490 715,80	189 571,00	286 323,00	2 039 925,43	1 860 045,88	1 879 453,27	1 762 029,11

5.2 Tuloslaskelma ilman seutukuntaa ja maaseututoimea

		TP 2023	TA 2024	TA 2024 (ennuste)	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot									
	Myyntituotot	1 607 650,29	2 376 637,46	2 370 027,00	101 500,00	1 000,00	3 400,00	1 000,00	3 900,00
	Maksutuotot	50 634,18	14 200,00	33 104,00	24 662,00	25 232,00	25 304,00	25 378,00	25 453,00
	Tuet ja avustukset	820 153,34	1 086 022,21	382 561,00	32 861,00	32 861,00	14 861,00	14 861,00	14 861,00
	Muut toimintatuotot	516 467,79	485 030,50	478 067,00	648 428,00	450 784,00	366 898,00	373 033,00	379 313,00
	Valmistus omaan käyttöön				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot		2 994 905,60	3 961 890,17	3 263 759,00	807 451,00	509 877,00	410 463,00	414 272,00	423 527,00
Toimintakulut									
	Henkilöstökulut	3 520 807,27	4 153 954,72	3 577 126,00	1 974 932,00	2 009 033,13	2 151 451,17	2 212 700,22	2 286 355,78
	<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>2 893 826,78</i>	<i>3 402 831,72</i>	<i>2 947 904,00</i>	<i>1 618 619,00</i>	<i>1 644 734,09</i>	<i>1 762 379,50</i>	<i>1 811 335,93</i>	<i>1 872 656,90</i>
	<i>Eläkekulut</i>	<i>634 855,11</i>	<i>634 813,89</i>	<i>538 320,00</i>	<i>300 090,00</i>	<i>306 681,04</i>	<i>327 338,10</i>	<i>337 831,46</i>	<i>348 191,67</i>
	<i>Muut henkilösivukulut</i>	<i>-7 874,62</i>	<i>116 309,11</i>	<i>90 902,00</i>	<i>56 223,00</i>	<i>57 618,00</i>	<i>61 733,57</i>	<i>63 532,83</i>	<i>65 507,21</i>
	Palvelujen ostot	1 461 894,80	1 862 706,44	1 412 225,00	1 160 471,00	1 095 207,00	1 067 445,00	1 086 422,00	1 109 764,00
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	493 768,86	472 960,34	407 274,00	320 349,00	277 249,00	253 759,00	260 828,00	268 312,00
	Avustukset	297 746,76	187 426,90	147 395,00	132 647,00	128 289,00	120 748,00	113 221,00	109 708,00
	Muut toimintakulut	169 258,59	226 170,16	132 856,00	110 877,00	93 022,00	78 853,00	80 870,00	82 947,00
Toimintakulut		5 943 476,28	6 903 218,56	5 676 876,00	3 699 276,00	3 602 800,13	3 672 256,17	3 754 041,22	3 857 086,78
Toimintakate		-2 948 570,68	-2 941 328,39	-2 413 117,00	-2 891 825,00	-3 092 923,13	-3 261 793,17	-3 339 769,22	-3 433 559,78
Verotulot		1 678 873,72	2 844 102,25	1 964 282,00	2 499 855,00	4 606 000,00	4 556 000,00	4 507 000,00	4 443 000,00
	<i>Tulovero</i>	<i>880 119,67</i>	<i>1 070 636,39</i>	<i>988 987,00</i>	<i>1 062 000,00</i>	<i>1 073 000,00</i>	<i>1 073 000,00</i>	<i>1 073 000,00</i>	<i>1 074 000,00</i>
	<i>Kiinteistövero</i>	<i>417 224,03</i>	<i>1 422 169,48</i>	<i>657 000,00</i>	<i>1 117 855,00</i>	<i>3 201 000,00</i>	<i>3 137 000,00</i>	<i>3 074 000,00</i>	<i>3 000 000,00</i>
	<i>Osuus yhteisöveron tuotosta</i>	<i>381 530,02</i>	<i>351 296,38</i>	<i>318 295,00</i>	<i>320 000,00</i>	<i>332 000,00</i>	<i>346 000,00</i>	<i>360 000,00</i>	<i>369 000,00</i>
	Valtionosuudet	931 934,00	1 313 704,00	1 353 099,00	1 377 891,00	1 145 215,56	1 150 634,05	1 266 744,49	1 287 837,89
	<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	<i>1 118 192,00</i>	<i>1 499 962,00</i>	<i>1 504 593,00</i>	<i>1 517 373,00</i>	<i>1 283 697,56</i>	<i>1 290 116,05</i>	<i>1 406 226,49</i>	<i>1 427 319,89</i>
	<i>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus</i>	<i>-186 258,00</i>	<i>-186 258,00</i>	<i>-151 494,00</i>	<i>-139 482,00</i>	<i>-138 482,00</i>	<i>-139 482,00</i>	<i>-139 482,00</i>	<i>-139 482,00</i>
	Rahoitustuotot ja -kulut	-156 379,71	-217 683,06	-222 709,00	-203 598,00	-212 367,00	-192 795,00	-182 522,00	-165 249,00
	<i>Korkotuotot</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>27 406,00</i>	<i>10 000,00</i>	<i>3 000,00</i>	<i>3 000,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>10 000,00</i>
	<i>Muut rahoitustuotot</i>	<i>14 272,20</i>	<i>0,00</i>	<i>5 015,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>5 000,00</i>
	<i>Korkokulut</i>	<i>165 994,24</i>	<i>216 683,06</i>	<i>252 257,00</i>	<i>216 598,00</i>	<i>210 367,00</i>	<i>190 795,00</i>	<i>184 522,00</i>	<i>178 249,00</i>
	<i>Muut rahoitusmenot</i>	<i>4 657,67</i>	<i>1 000,00</i>	<i>2 873,00</i>	<i>2 000,00</i>	<i>10 000,00</i>	<i>10 000,00</i>	<i>8 000,00</i>	<i>2 000,00</i>
Vuosikate		-494 142,67	998 794,80	681 555,00	782 323,00	2 445 925,43	2 252 045,88	2 251 453,27	2 132 029,11
Poistot		578 962,84	508 079,00	491 984,00	496 000,00	406 000,00	392 000,00	372 000,00	370 000,00
Tilikauden tulos		-1 073 105,51	490 715,80	189 571,00	286 323,00	2 039 925,43	1 860 045,88	1 879 453,27	1 762 029,11

5.3 Tuloslaskelma (sis. sisäiset tilit)

		TP 2023	TA 2024	TA 2024 (ennuste)	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot									
	Myyntituotot	1 607 650,29	2 850 799,47	2 410 090,00	575 400,00	474 900,00	477 300,00	474 900,00	477 800,00
	Maksutuotot	50 634,18	14 200,00	33 104,00	24 662,00	25 232,00	25 304,00	25 378,00	25 453,00
	Tuet ja avustukset	820 153,34	1 086 022,21	382 561,00	32 861,00	32 861,00	14 861,00	14 861,00	14 861,00
	Muut toimintatuotot	516 467,79	485 030,50	491 569,00	648 428,00	450 784,00	366 898,00	373 033,00	379 313,00
	Valmistus omaan käyttöön			15 426,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot		2 994 905,60	4 436 052,18	3 332 750,00	1 281 351,00	983 777,00	884 363,00	888 172,00	897 427,00
Toimintakulut									
	Henkilöstökulut	3 520 807,27	4 153 954,72	3 596 706,00	1 974 932,00	2 009 033,13	2 151 451,17	2 212 700,22	2 286 355,78
	Palkat ja palkkiot	2 893 826,78	3 402 831,72	2 967 484,00	1 618 619,00	1 644 734,09	1 762 379,50	1 811 335,93	1 872 656,90
	Eläkekulut	634 855,11	634 813,89	538 320,00	300 090,00	306 681,04	327 338,10	337 831,46	348 191,67
	Muut henkilösivukulut	-7 874,62	116 309,11	90 902,00	56 223,00	57 618,00	61 733,57	63 532,83	65 507,21
	Palvelujen ostot	1 461 894,80	2 322 968,43	1 452 287,00	1 620 471,00	1 555 207,00	1 527 445,00	1 546 422,00	1 569 764,00
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	493 768,86	486 860,34	407 274,00	334 249,00	291 149,00	267 659,00	274 728,00	282 212,00
	Avustukset	297 746,76	187 426,90	147 395,00	132 647,00	128 289,00	120 748,00	113 221,00	109 708,00
	Muut toimintakulut	169 258,59	226 170,16	132 856,00	110 877,00	93 022,00	78 853,00	80 870,00	82 947,00
Toimintakulut		5 943 476,28	7 377 380,55	5 736 518,00	4 173 176,00	4 076 700,13	4 146 156,17	4 227 941,22	4 330 986,78
Toimintakate		-2 948 570,68	-2 941 328,37	-2 403 768,00	-2 891 825,00	-3 092 923,13	-3 261 793,17	-3 339 769,22	-3 433 559,78
Verotulot		1 678 873,72	2 844 102,25	1 964 282,00	2 499 855,00	4 606 000,00	4 556 000,00	4 507 000,00	4 443 000,00
	Tulovero	880 119,67	1 070 636,39	988 987,00	1 062 000,00	1 073 000,00	1 073 000,00	1 073 000,00	1 074 000,00
	Kiinteistövero	417 224,03	1 422 169,48	657 000,00	1 117 855,00	3 201 000,00	3 137 000,00	3 074 000,00	3 000 000,00
	Osuus yhteisöveron tuotosta	381 530,02	351 296,38	318 295,00	320 000,00	332 000,00	346 000,00	360 000,00	369 000,00
	Valtionosuudet	931 934,00	1 313 704,00	1 353 099,00	1 377 891,00	1 145 215,56	1 150 634,05	1 266 744,49	1 287 837,89
	Peruspalveluiden valtionosuudet	1 118 192,00	1 499 962,00	1 504 593,00	1 517 373,00	1 283 697,56	1 290 116,05	1 406 226,49	1 427 319,89
	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-186 258,00	-186 258,00	-151 494,00	-139 482,00	-138 482,00	-139 482,00	-139 482,00	-139 482,00
	Rahoitustuotot ja -kulut	-156 379,71	-217 683,06	-222 709,00	-203 598,00	-212 367,00	-192 795,00	-182 522,00	-165 249,00
	Korkotuotot	0,00	0,00	27 406,00	10 000,00	3 000,00	3 000,00	5 000,00	10 000,00
	Muut rahoitustuotot	14 272,20	0,00	5 015,00	14 397,56	14 397,56	14 397,56	14 397,56	14 397,56
	Korkokulut	165 994,24	216 683,06	252 257,00	216 598,00	210 367,00	190 795,00	184 522,00	178 249,00
	Muut rahoitusmenot	4 657,67	1 000,00	2 873,00	11 397,56	19 397,56	19 397,56	17 397,56	11 397,56
Vuosikate		-494 142,67	998 794,82	690 904,00	782 323,00	2 445 925,43	2 252 045,88	2 251 453,27	2 132 029,11
	Poistot	578 962,84	508 079,00	491 984,00	496 000,00	406 000,00	392 000,00	372 000,00	370 000,00
Tilikauden tulos		-1 073 105,51	490 715,82	198 920,00	286 323,00	2 039 925,43	1 860 045,88	1 879 453,27	1 762 029,11

6 Investointiosa

Investointiosassa esitetään käyttöomaisuuden hankinnat ja niihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot sekä omaisuuden myynnit. Investoinneista esitetään mahdollinen kokonaiskustannusarvio ja tarvittava määräraha talousarviovuonna sekä suunnitteluvuosien arvioitu käyttötarve. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy arvioidusta aikataulusta, jaksetaan investoinnin määrärahatarve uudelleen suunnitteluvuosille. Tuleviin investointeihin voidaan varautua tekemällä investointivaraus.

Lestijärven kunnan nettoinvestoinnit investointisuunnitelman mukaan ovat suunnittelukaudella 2025–2029 yhteensä -730.200,00 euroa.

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
YLEISHALLINTO							
Muut pitkävaikutteiset menot, ATK-ohjelmistot							
Hanketavoitteet	Sähköinen arkisto						
Menot	25 000,00	0,00	0,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	-25 000,00	0,00	0,00	-25 000,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto							
Hanketavoitteet	Läppärit valtuustolle						
Menot	5 000,00	0,00	5 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	-5000,00	0,00	-5200,00	0,00	0,00	0,00	0,00
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ			-5 200,00	-25 000,00	0,00	0,00	0,00
SIVISTYSTOIMI							
Koneet ja kalusto							
Hanketavoitteet	Laitteiden päivitys						
Menot	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomeno	0,00	0,00	0,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ			0,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00	-5 000,00
TEKNINEN TOIMI							
Hanketavoitteet							
Menot			100 000,00	130 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00
Tulot			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomeno			-100 000,00	-130 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ			-100 000,00	-130 000,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ (netto)			-105 200,00	-160 000,00	-155 000,00	-155 000,00	-155 000,00

Yleishallinto

Yleishallinnon investointiosaan varataan määräraha 2025 vuodelle valtuutettujen tietokoneiden hankintaan.

Vuodelle 2026 varataan määräraha sähköiseen arkistointiin siirtymiseen.

Yleishallinnon nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat –30.200,00 €.

Sivistystoimi

Sivistystoimella ei ole investointitarpeita vuodelle 2025, mutta suunnitteluvuosille varataan koulun tietokonehankintoihin 5 000 euron määräraha vuosittain. Tällä rahalla ylläpidetään koulun laitekantaa.

Sivistystoimen nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat yhteensä -20.000,00 euroa.

Tekninen toimi ja liiketoiminta

Teknisen toimen ja liiketoiminnan investointiosaan on varattu 100.000,00 euron erittelemätön määräraha investointeja varten. Määrärahan yksilöidystä käytöstä päättää tekninen lautakunta.

Teknisen toimen investointien nettomeno suunnittelukaudella ovat yhteensä -680.000,00 €.

7 Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Niiden nettomäärä osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin, lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin sekä miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarve katetaan joko lainojen lisäyksellä ja/tai toimintapääoman vähennyksellä.

Määrärahojen sitovuus

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeisin kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä ja kunnan talouden tasapainoisuutta. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen ja hyvä, jos se riittää myös nettoinvestointien kattamiseen.

Tulorahoituksen riittävyttä arvioidaan vuosikatteen perusteella:

1. Kunnan talous on ylijäämäinen tai vahvistuva, kun vuosikate kattaa sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset että poistonalaiset investoinnit.
2. Kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä poistonalaisten investointien tasoa.
3. Kunnan talous on heikkenevä, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.
4. Kunnan talouden tila on heikko, kun vuosikate on negatiivinen.

Vuonna 2025 vuosikatetta kertyy 782.323 euroa.

Investoinnit

Investoinnit merkitään rahoituslaskelmaan erillisen investointisuunnitelman mukaan. Investointisuunnitelmaan sisältyvät arviot hankintamenoista, rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden myyntituloista. Vuoden 2025 kunnan nettoinvestoinnit ovat -105.200,00 euroa ja suunnittelukaudella -730.200,00 euroa.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisia lainoja otetaan pitkävaikutteisten investointien rahoittamiseen. Vuonna 2025 ja TS 2026-2029 lisälainalle ei ole tarvetta, mikäli tuloslaskelmaosa ja investointiosa toteutuu suunnitellulla tavalla.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset on merkitty talousarvion laadintahetkeen mennessä otettujen ja seuraavana vuonna otettavien lainojen arvioitujen lyhennysaikataulujen mukaan. Vuonna 2025 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään lyhennysohjelman mukaisesti 408.409,67 euroa ja koko suunnittelukaudella yhteensä 2.052.816,35 euroa.

Lyhytaikaista lainaa lyhennetään suunnittelukaudella 550.000 euroa.

Lainakanta vuoden 2029 lopulla on n. 7.584.000 euroa eli nykyisellä asukasmäärällä (10/2024 asukasluku 659) laskettuna 11.508 €/asukas.

Lyhytaikaiset lainat

Kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi otetaan tarpeen mukaan lyhytaikaista, enintään vuoden laina-ajalla olevaa lainaa kunnanhallituksen päättämien ohjeiden mukaisesti.

Kunnalla on kuntatodistustlainan nostamista varten limiitit Osuuspankissa (3.000.000,00 €), Kuntarahoituksella (3.000.000,00 €) ja Danske Bankissa (1.680.000,00 €).

Kuntatodistustlainaa on nostettuna 550 000 euroa 31.12.2024.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, kuinka paljon menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa.

Vuonna 2025 on koko kunnan toiminnan ja investointien rahavirta 677.123,00 euroa ja koko suunnittelukaudella 9.133.576,69 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

7.1 Rahoituslaskelma

TAULUKKO 2 Rahoituslaskelma

	TP-2023	TA-2024	TA-2025	TS-2026	TS-2027	TS-2028	TS-2029
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	-494 142,67	998 783,80	782 323,00	2 445 925,43	2 252 045,88	2 251 453,27	2 132 029,11
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät							
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-106 290,56	-185 700,00	-105 200,00	-160 000,00	-155 000,00	-155 000,00	-155 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 758,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot							
Toiminnan ja investointien rahavirta	-569 674,77	813 083,80	677 123,00	2 285 925,43	2 097 045,88	2 096 453,27	1 977 029,11
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainsaamisten lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainsaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 911 979,35	112 605,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 320 943,30	-417 609,96	-408 409,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-2 250 000,00	0,00		-500 000,00			
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00					
Muut maksuvalmiuden muutokset	461 450,64	0,00					
Saamisten muutos							
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos							
Vaikutus maksuvalmiuteen	232 811,92	508 079,00	268 713,33	1 374 823,76	1 685 944,21	1 685 351,60	1 565 927,44
Rahavarat 31.12.	1 132 456,05	2 806 106,42	1 401 169,38	2 775 993,14	4 461 937,35	6 147 288,95	7 713 216,39
Rahavarat 1.1.	899 644,13	1 132 456,05	1 132 456,05	1 401 169,38	2 775 993,14	4 461 937,35	6 147 288,95
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 674 873,00	-7 277 997,31	-2 654 204,71	1 588 814,51	5 303 503,34	7 969 631,38	9 133 576,69
Lainanhoitokate	-22 %	1,92	1,60	2,37	4,06	4,09	3,92
Kassan riittävyys, pv	55	1249	700	1297	2152	2989	3782

8 Muut eriytetyt laskelmat

8.1 Vesi- ja viemärilaitos

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnan, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Kirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä toiminnan kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. (Kilpailulaki 948/2011 § 30d)

Lestijärven kunnan kirjanpidossa vesi- ja viemärilaitoksen tulot ja menot sisältyvät liiketoiminnan tulosalueeseen (60). Vesi- ja viemärilaitoksella on omat kustannuspaikat: vesilaitos 6111 ja viemärilaitos 6112.

Lestijärven kunnan vesilaitos toimittaa kuluttajien käyttöön talousvettä, jonka raakavetenä käytetään pohjavettä. Pikku-Kannuksessa sekä Parannassa on käytössä betonirengaskaivot ja Palokankaalla putkisihtikaivo. Vedenotolle on voimassa oleva ympäristölupa, joka sallii vuosikeskiarvona enimmillään 1000 m³:n vuorokautisen vedenoton. Vedenottamoiden veden käsittelynä on alkalointi, joka suoritetaan kalkkikivikäsittelyllä. Alkaloitu vesi ohjataan vielä UV-laitteiston läpi ennen verkostoon pääsyä.

Veden laatua tarkkaillaan säännöllisellä näytteiden otolla terveysturvaviranomaisen hyväksymän valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Lestijärven vesilaitoksen alueelta otetaan kuusi jatkuvan valvonnan näytettä vuodessa.

Jatkuvaa valvontaa täydennetään vesilaitoksen käyttötarkkailulla. Neljä kertaa vuodessa otetaan näyte kaikkien vedenottamoiden raakavedestä ennen käsittelyä sekä lähtevästä vedestä kalkkikivi/alkalointi käsittelyn jälkeen.

8.1.1 Vesihuollon tavoitteet vuodelle 2025

Vesihuollossa jatketaan etäluettavien mittarien käyttöönottoa.

Kirjanpitoa kehitetään siten, että vesihuollon tunnuslukujen laskeminen onnistuu helposti.

Vesi- ja jätevesitaksoille laaditaan korotussuunnitelma, jotta vesihuollon tulos saataisiin suunnittelukaudella joko nolnaan tai positiiviseksi.

8.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma

	Vesilaitos	Viemärlaitos	Yhteensä
Toimintatuotot			
Myyntituotot	80.000,00	80.000,00	160.000,00
Maksutuotot	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	80.000,00	80.000,00	160.000,00
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	11.915,00	11.915,00	23.830,00
Eläkekulut	2.001,00	2.001,00	4.002,00
Muut henkilösivukulut	424,00	424,00	848,00
Henkilöstökulut yhteensä	14.340,00	14.340,00	28.680,00
Palvelujen ostot	1.510,00	166.850,00	168.360,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4.000,00	7.000,00	11.000,00
Avustukset	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut	200,00	0,00	200,00
Toimintakulut yhteensä	20.050,00	188.190,00	208.240,00
Toimintakate	59.950,00	-108.190,00	-48.240,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Vuosikate	59.950,00	-108.190,00	-48.240,00
Poistot ja arvonalentumiset	2.481,50	9.735	12.216,50
Tilikauden tulos	57.468,50	-117.925,00	-60.456,50

9 Tytäryhtiöiden talousarviot vuodelle 2025

9.1 Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit

			TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kiinteistön tuotot					
	Vuokratuotot		159387,88	167000,00	163000,00
	Autopaikkamaksut		726,00	725,00	725,00
	Vesimaksut		1476,00	2350,00	1650,00
Kiinteistön tuotot yhteensä			161589,88	170075,00	165375,00
Luottotappiot ja muut oikaisuerät			11309,18		8600,00
Kiinteistön hoitokulut					
	Henkilöstökulut		1536,31		200,00
	Tilintarkastus		995,72	960,00	1050,00
	Isännöinti		11331,21	19200,00	17600,00
	Toimisto ym kulut		321,41		300,00
	Pankkikulut, yms		806,05	750,00	820,00
	Hallinto yhteensä		14990,70	20910,00	19970,00
	Rakennusten kunnossapito		0,00	27000,00	0,00
	Kiinteistönhoito		30220,51	26000,00	31000,00
	Käyttö ja huolto		30220,51	53000,00	31000,00
	Ulkoalueiden hoito		1636,80	2500,00	2300,00
	Lämmitys		32420,54	35200,00	34800,00
	Vesi- ja jätevesi		5220,83	11200,00	7050,00
	Sähkö		5298,94	6200,00	6050,00
	Jätehuolto		7716,70	5200,00	7800,00
	Vahinkovakuutukset				
	Vuokrat		2121,58	2560,00	2560,00
	Kiinteistövero		4483,68	4260,00	4560,00
	Korjaukset		19006,34	3860,00	19200,00
	Muut hoitokulut		860,16	100,00	300,00
Kiinteistön hoitokulut yhteensä			123976,78	144990,00	135590,00
Käyttökate			26303,92	25085,00	21185,00
Poistot			25534,88	25000,00	25000,00
Rahoitustuotot ja -kulut			177,54	0,00	180,00
Tilikauden tulos			591,50	85,00	-3995,00
Verot					

9.2 Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo

			TP 2023	TA 2024	TA 2025	
Kiinteistön tuotot						
	Hoitovastikkeet 12 kk		0,00	30050,00	30050,00	
	Vuokratuotot 12 kk		3422,40	3900,00	3900,00	
	Vesimaksut		0,00	525,00	525,00	
	Muut tuotot		0,00	0,00	0,00	
Kiinteistön tuotot yhteensä ALV 0			33232,50	34475,00	34475,00	kor 3%
Kiinteistön hoitokulut						
	Henkilöstökulut		3601,32		0,00	
	Tilintarkastus		995,72	650,00	1050,00	
	Isännöinti		5322,08	6750,00	6750,00	
	Muut hallintokulut		297,85		300,00	
	Pankkikulut, muut		468,15	581,00	581,00	
	Hallinto yhteensä		10685,12	7981,00	8681,00	
	Rakennusten kunnossapito		0,00	0,00	0,00	
	Kiinteistönhoito		5703,95	3890,00	6980,00	
	Käyttö ja huolto		5703,95	2665,00	2665,00	
	Ulkoalueiden hoito		272,80	300,00	300,00	
	Lämmitys		14942,17	14512,00	15650,00	
	Vesi- ja jätevesi		415,69	500,00	500,00	
	Sähkö		9040,10	9810,00	9410,00	
	Jätehuolto		0,00	1000,00	1000,00	
	Vahinkovakuutukset		2730,68	2450,00	2850,00	
	Vuokrat		0,00	0,00	0,00	
	Kiinteistövero		2961,31	2710,00	3120,00	
	Korjaukset		0,00	1500,00	1500,00	
	Muut hoitokulut		1057,52	0,00	0,00	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä			47809,34	43428,00	45676,00	
	Ostojen ALV		3836,12		3789,00	
	Ostot ALV 0		43973,22		41887,00	
Hoitokate			-10740,72	-8953,00	-11201,00	
Poistot			21319,55	15000,00	20000,00	
Rahoitustuotot ja -kulut			637,88	0,00	650,00	
Tilikauden tulos			-32698,15	-23953,00	-31851,00	
Verot						

9.3 Lestijärven kunnan Yhteisökehitys Oy (LYK)

				TP 2023	TA 2024	TA 2025
Tuotot						
	Liikevaihto			67332,28	0,00	0,00
	ALV			-6892,74	60500,00	60500,00
Liiketoiminnan muut tuotot yht				60439,54	60500,00	60500,00
Kulut						
	Rakennusten korjaus ja kunn			5297,78	1350,00	6850,00
	Piha-alueiden kunnossapito			875,00	2880,00	1880,00
	Sähkö			11959,53	12000,00	13500,00
	Vesi- ja jätevesi			93,00	100,00	100,00
	Lämmitys			11834,30	11800,00	12600,00
	Jätehuolto			31,05	50,00	150,00
	Vahinkovakuutukset			3561,98	3550,00	3750,00
	Ostot tilikauden aikana			33652,64	31730,00	38830,00
	Asiantuntijakulut			4073,10	5200,00	5200,00
	Tilintarkastus			796,58	800,00	820,00
	Pankkikulut			370,01	380,00	380,00
	Tsto, Posti ym			81,80	50,00	100,00
	Kiinteistövero			3123,70		
	Vuokrat			750,95	750,00	760,00
	Muut kulut			1656,51	150,00	1750,00
	Ulkopuoliset palvelut			10852,65	7330,00	9010,00
Materiaalit ja palvelut yhteensä				44505,29	39060,00	47840,00
	ALV			-4743,31		-9720,48
	Ostot ALV 0			39761,98		38119,52
SuMu Poistot				7274,27	7150,00	7450,00
Liikevoitto				13403,29	14290,00	14930,48
Rahoitustuotot ja -kulut				544,57	85,00	85,00
Tilikauden tulos				13947,86	14205,00	14845,48
Verot						